

ΤΟ ΖΑΓΟΡΙ ΜΑΣ

ΜΗΝΙΑΙΑ ΕΚΔΟΣΗ
ΙΣΤΟΡΙΚΗΣ & ΛΑΟΓΡΑΦΙΚΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ ΖΑΓΟΡΙΟΥ

Σίνα 4, 454 44 ΙΩΑΝΝΙΝΑ, Τηλ.: 26510 -74000 ΦΑΞ: 26510 -79286

Διαβάζεται από 2.000 οικογένειες Ζαγορίσιων στην Ελλάδα και σ' όλον τον κόσμο

ΕΤΟΣ ΤΡΙΑΚΟΣΤΟ ΠΕΜΠΤΟ
ΑΡ. ΦΥΛ. 410-411
ΑΥΓΟΥΣΤΟΣ -
ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΣ
2012

ΚΩΔΙΚΟΣ 092571

ΑΥΓΟΥΣΤΕ ΚΑΛΕ ΜΑΣ ΜΗΝΑ

Όλη η ζωή των χωριών μας, σήμερα, ο ένας-ενάμιση (το πολύ) μήνας το χρόνο, από τα μέσα Ιουλίου μέχρι τέλους Αυγούστου.

Ένας - ενάμιση μήνας ολόκληρο το καλοκαίρι για τα χειμαζόμενα, τους άλλους 11 μήνες χωριά μας.

«Τα καλοκαίρια μας μικρά κι ατέλειωτοι χειμώνες» κατά το λαϊκό άσμα.

Όμως, είναι πολλοί, ακόμη και σοβαρές δημοσιογραφικές πένες, που βλέπουν αυτό το 40ήμερο γλεντοκόπι στα μισοπεθαμένα χωριά μας, σαν ελπίδα αναβίωσής τους. Όμως με το τέλος των χορών και των πανηγυριών, το χαροκόπι αυτό δεν αφήνει τίποτε πίσω του. ΤΙΠΟΤΕ! Έτσι καλά τα γλέντια και τα πανηγύρια, αλλά ας μη γίνονται μόνο για να γεμίσουν ευχάριστα τις καλοκαιρινές διακοπές εμάς των ταξιδεμένων και κουρασμένων αστών των μεγαλουπόλεων.

Τα λέμε αυτά, γιατί δεν είδαμε ούτε διαβάσαμε κάτι σχετικό με κάποιους προβληματισμούς για το ΤΙ ΠΡΕΠΕΙ να γίνει για τη σωτηρία και επιβίωση των χωριών μας και δη σήμερα μέσα σ' αυτή τη δύσκολη οικονομική συγκυρία, ώστε αυτά να γίνουν μετερίζια και παραγωγικές κυψέλες αυτής της επιβίωσης αλλά και γενικότερα της ανάπτυξης της χώρας. Γι' αυτό λέμε πως, τελειώνοντας οι χοροί στα χωριά μας γυρίζει... **«η άκρα του τάφου σιωπή»**. Κι ενώ ο οικονομικός Βεζούβιος βρυχάται, εμείς ως άλλοι κάτοικοι μιας άλλης ανέμελης Πομπηίας, δεν ακούμε τίποτε, αλλά αγάλλεται η ψυχή μας που για ένα μήνα οι νέοι γεμίζουν τα μεσοχώρια των

Επίσημο γεύμα στο Α' Πανζαγορισιακό Συνέδριο του Διλόφου (Καλοκαίρι 1927)
(Τότε που οι Ζαγορίσιοι και γλεντούσαν αλλά και μιλούσαν για τον τόπο τους).

(οικογ. αρχείο Στεφ. Τσιόδουλου)

χωριών μας (έτσι γράφουν κάποιοι), και δίνουν σ' αυτό αναπτυξιακές διαστάσεις κι ας μην έχουν στον ήλιο μοίρα κι η ανεργία τους είναι στο 50%.

Όμως, ας είμαστε δίκαιοι... Το καλοκαίρι στο Ζαγόρι δεν είχαμε μόνο γλεντοκόπια. Είδαμε κι ακούσαμε για ωραίες και αξιόλογες εκδηλώσεις που προβάλλουν και καταξιώνουν το χώρο του Ζαγοριού κι αυτούς που είχαν την πρωτοβουλία γι' αυτές.

Τέτοιες στάθηκαν π.χ.: Η επιτυχημένη οργάνωση του Μαραθωνίου για δεύτερη φορά, με τη συμμετοχή περίπου 700 ατόμων απ' όλη την Ελλάδα. Κι ακόμα η ωραία εκδήλωση μνήμης στους Ασπραγγέλους για το ολοκαύτωμα του 1943, το τριήμερο του Θερινού σινεμά στα Κάτω Πεδινά, που έγινε θεσμός πλέον, όχι μόνο για το Ζαγόρι αλλά και για τα Γιάννινα. Κι ακόμα η ποιοτικά όμορφες μου-

σικές εκδηλώσεις των «Κυκλάμων» στην Αρίστη και στο Καπέσοβο με το συγκρότημα «Τακίμι», η έκθεση στο Κουκούλι με «Τα Σαρακατσάνικα ειδίσματα», αλλά και μια όμορφη βραδιά (όπως μάθαμε) των νέων Ελαφοτόπου που γλέντησαν μόνοι τους τραγουδώντας οι ίδιοι κι όχι ακούγοντας, όπως γλεντούσαν παλιά οι νέοι στα χωριά μας.

Ακόμα και η Ημερίδα της ΕΖΑ (Ένωση Ζαγορισίων Αθηνών) στο Τσεπέλοβο με αναπτυξιακά θέματα και με καλές προθέσεις, έστω κι αν από Ημερίδες αποτελέσματα ποτέ δεν είδαμε. Γιατί η υλοποίησή τους εναπόκειται στην πολιτική βούληση, αλλά και στα εργατικά χέρια που λείπουν στα χωριά μας. Αν ξεχάσαμε κάποια αξιόλογη εκδήλωση ας μας συγχωρήσουν.

Τέλος τα πανηγύρια του Ζαγοριού, συστατικό στοιχείο της πολιτισμικής παράδοσης,

(το ξαναλέμε) να μείνουν πράγματι πολιτιστικές εκδηλώσεις και να μην ευτελιστούν όπως για πολλά έγινε ήδη. Στο σημείο αυτό δεν μπορούμε παρά να συμφωνήσουμε με σχετικό σχόλιο του «Πρωϊνού Λόγου» (15/8/12) με τίτλο «Η ΠΑΡΑΔΟΣΗ ΕΚΤΕΛΕΙΤΑΙ» το οποίο αναφέρεται στον ευτελισμό των πανηγυριών και συγκεκριμένα λέει:

«Εν ψυχρώ... εκτελείται η παράδοση σε πολλά απ' τα πανηγύρια που γίνονται αυτές τις μέρες στα χωριά της Ηπείρου. Ακούς μελωδίες που καμία σχέση δεν έχουν με τα παλιά καλά δημοτικά τραγούδια, βλέπεις ορχήστρες

απείρων «μουσικών» που τραυματίζουν τ' αυτιά του κόσμου με το παίξιμό τους, διαπιστώνεις πως παραδοσιακά όργανα έχουν αντικατασταθεί από συνθεσάιζερ και ηλεκτρικές κιθάρες, λες και πρόκειται για ροκ συναυλία! Ποιος θα σώσει την παράδοση; Οι λίγοι καλοί μουσικοί που -ακόμα- την ακολουθούν πιστά δεν μπορούν μόνοι τους. Πρέπει και οι Δήμοι αλλά και οι διάφοροι πολιτιστικοί σύλλογοι να προσέχουν, κυρίως τις μουσικές επιλογές τους, όταν διοργανώνουν πανηγύρια. Χωρίς καλή ορχήστρα, καλό γλέντι δεν γίνεται!... κ.ά».

Κ.Α.

Συμφωνούμε γιατί, τέτοια φαινόμενα στα πανηγύρια μας, επανειλημμένα από τις σελίδες του περιοδικού μας στηλιτεύσαμε.

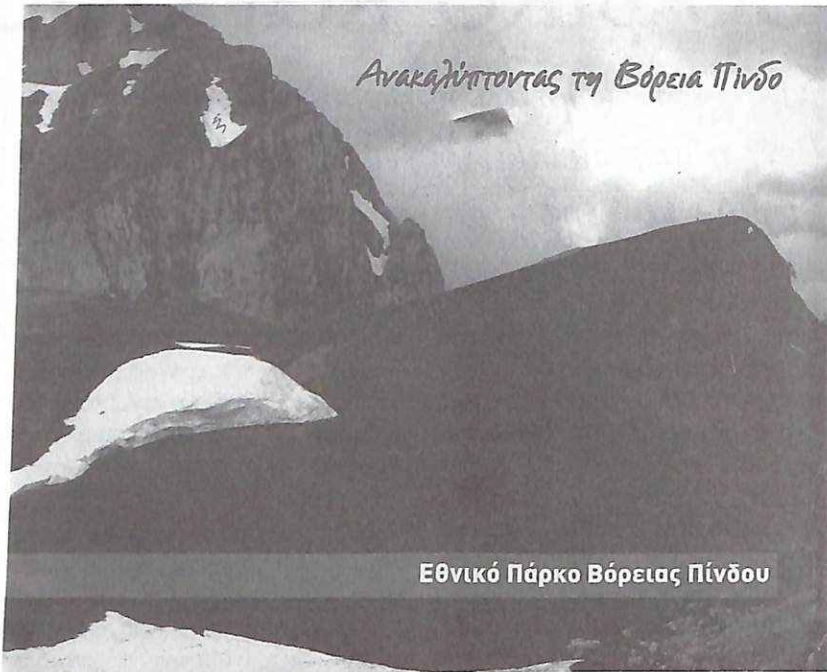
Β.Τ.

Ο ρόλος του Φορέα Πίνδου στην οικοτουριστική ανάπτυξη της περιοχής

Μια επιτυχημένη ημερίδα -συνάντηση με τους τουριστικούς επιχειρηματίες της περιοχής του Εθνικού Πάρκου Βόρειας Πίνδου, πραγματοποιήθηκε την 1η Αυγούστου στο Συνεδριακό Κέντρο του Ριζαρίου Ιδρύματος στο Μονοδένδρι.

Η εν λόγω ημερίδα οργανώθηκε από τον Φορέα Διαχείρισης του Πάρκου με πρωτοβουλία του Προέδρου του και του Δημάρχου Ζαγορίου κ. Γαβριήλ Παπαναστασίου. Η εκδήλωση αυτή αποτέλεσε την έναρξη μιας σειράς συναντήσεων με ομάδες του τοπικού πληθυσμού για μια πληρέστερη ενημέρωση σε σχέση με τις προτεραιότητες και τις δράσεις του Φορέα Διαχείρισης σε ζητήματα προστασίας, διαχείρισης, βιωσιμότητας, ανάπτυξης και ανάδειξης του Εθνικού Πάρκου Βόρειας Πίνδου.

Ακριβώς πάνω σ' αυτό το φλέγον θέμα ήταν και η ομιλία του Προέδρου του Φορέα Διαχείρισης του πάρκου, ο οποίος με πολύ γλαφυρό ύφος και επιστημονικά στοιχεία, ενημέρωσε τους συνέδρους, επισημαίνοντας παράλλη-

Εθνικό Πάρκο Βόρειας Πίνδου

Από το εξώφυλλο σχετικού φυλλαδίου για την ενημέρωση των επισκεπτών του Πάρκου

λα τις ευθύνες στους παρισταμένους άρχοντες της Τοπικής Αυτοδιοίκησης καθώς και στους επιχειρηματίες τουριστικών μονάδων, όπως αναλάβουν ανάλογες πρωτοβουλίες για την επίτευξη των στόχων εκείνων που θα

συμβάλλουν στην προστασία του Εθνικού Πάρκου και την ανάδειξη ως τόπο μεγίστου τουριστικού ενδιαφέροντος.

Είναι βέβαιο ότι ως τώρα έχουν γίνει πολλά, όπως με την ίδρυση των Κέντρων Ενημέρω-

σης, τα οποία έπαιξαν σπουδαίο ρόλο για την ευρύτερη γνωριμία με το Εθνικό Πάρκο. Επίσης, πολύ χρήσιμη ήταν η έκδοση των διαφόρων τουριστικών φυλλαδίων, που μοιράστηκαν στους συνέδρους, με υπέροχες φωτογραφίες και άλλες πληροφορίες για το Πάρκο και όλη την περιοχή, όπως πολιτιστικά μνημεία, παραδοσιακούς οικισμούς, γεφύρια και σημαντικά στοιχεία για τη χαράδρα του Βίκου.

Όλες αυτές οι ενέργειες οπωσδήποτε θα διαφημίσουν τον τόπο μας και θα αναπτύξουν έτι περαιτέρω την τουριστική κίνηση στο Ζαγόρι.

Ο Δήμαρχος Ζαγορίου κ. Παπαναστασίου δήλωσε επίσημα στους συνέδρους πως επίκειται η ίδρυση στην έδρα του Δήμου Τουριστικού Γραφείου για τον καλύτερο συντονισμό των δράσεων στην ανάδειξη του Εθνικού Πάρκου.

Είναι μια πρωτοβουλία που θα συμβάλλει θετικά και περιμένουμε σύντομα να βρεθούμε στα εγκαίνιά του.

ΣΑΒΒΑΣ ΘΕΟΔΩΡΟΥ

ΤΟΠΟΘΕΤΗΣΕΙΣ ΚΑΙ ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ ΣΤΗΝ ΗΜΕΡΙΔΑ ΤΟΥ ΜΟΝΟΔΕΝΔΡΙΟΥ Αναζητώντας τον «καλό» τουρισμό

Ρεπορτάζ:
ΓΙΩΡΓΟΣ ΤΣΑΝΤΙΚΟΣ

Τη δυνατότητα ανάπτυξης με όχημα τις ήπιες μορφές τουρισμού αναζητήσε η ημερίδα που διοργάνωσε προχθές ο Φορέας Διαχείρισης Εθνικών Δρυμών Βίκου-Αώου και Πίνδου στο Μονοδένδρι, στο Ριζαίο Χειροτεχνικό Κέντρο. Ο αντιπεριφερειάρχης Πρέβεζας Στράτος Ιωάννου στην εισήγησή του είπε αφενός ότι ο τουρισμός μπορεί να συμβάλλει αποτελεσματικά,

όχι μόνο στην οικονομική ανάπτυξη της Ηπείρου, αλλά και στη θωράκιση των προστατευόμενων περιοχών.

Επίσης, τόνισε ότι θα πρέπει να αναπτυχθούν εναλλακτικές μορφές όπως ο οικοτουρισμός και ο αγροτουρισμός, που θα δώσουν εκτός από επιπλέον εισόδημα στους κατοίκους των περιοχών, ένα ακόμα σοβαρό κίνητρο για να παραμείνουν στον τόπο τους. Ο κ. Ιωάννου στήριξε την άποψή του ότι οι επιβαρυντικές δραστηριότητες για το περιβάλλον οφείλονται στην «απουσία και όχι την παρουσία ανθρώπων», θεωρώντας ότι «επιτηδείοι» επωφελούνται και αναπτύσσουν αντιπεριβαλλοντικές δραστηριότητες. Ο αντιπεριφερειάρχης αναφέρθηκε και σε ορισμένα σημεία του Στρατηγικού Σχεδίου Τουριστικής Ανάπτυξης της Περιφέρειας Ηπείρου, όπως η δημιουργία και ο εκσυγχρονισμός των υποδομών, η διευκό-

λυνση της προσβασιμότητας στα μνημεία φυσικής ομορφιάς, η δημιουργία και διάδοση ενημερωτικού υλικού, η συστηματική προβολή των δυνατοτήτων που παρέχει η Ηπειρος ως οικοτουριστικός-αγροτουριστικός προορισμός.

Νέο σχέδιο

Στην ημερίδα τοποθετήθηκε και ο οικονομολόγος, μέλος του ΣΥΡΙΖΑ ΕΚΜ Γιάννης Καραγιάννης, ο οποίος απαρτίθμισε μερικά σημεία όπως η καταγραφή της σημερινής κατάστασης και η επανασχεδίαση του τουριστικού προϊόντος της περιοχής, με λίγα λόγια, η δημιουργία ενός μάστερ πλάν.

Τόνισε ακόμη ότι θα πρέπει στοχευμένα οι περιοχές να αναζητήσουν επισκέπτες σε αγορές όπως τα Βαλκάνια, η νότια Ιταλία και οι πόλεις από τις οποίες περ-

Στιγμιότυπο από την ημερίδα.

νάει η Εγνατία και να τιμολογηθούν οι υπηρεσίες ανάλογα με τις δυνατότητες αυτών των αγορών.

Ακόμα, πρότεινε τη δημιουργία ενός ειδικού τραπεζικού προϊόντος από την Τράπεζα Ηπείρου για τη στήριξη των επαγγελματιών και τη δημιουργία προμηθευτικού συνεταιρισμού για αγορά πρώτων υλών, την άσκηση πίεσης για μειώσεις σε ΦΠΑ και δόσεις δανείων κ.α. «Επειδή με τις πολιτικές που ακολουθούνται η κρίση συνεχώς θα βαθαίνει και ο έλληνας τουρίστας θα γίνει σχετικό ανέκδοτο θα πρέπει όλοι οι επαγγελματίες του κλάδου να αποκτήσουν συνείδηση συνεργασίας και προσαρμογής στις σημερινές δύσκολες συνθήκες» είπε χαρακτηριστικά.

ΕΚΔΗΛΩΣΕΙΣ

Ντοθρά: «το ολβιότερο όλων», όπως αναγράφει στα συγγράμμά του ο ιατροφιλόσοφός μας, Ιωάν. Λαμπρίδης. Και πράγματι το «καλλιμάρμαρο» σχολείο, δίδυμο της εκκλησίας μας, τα σπία έως τρίπατα, όλα με πελεκητή πέτρα, μαυρόπλακες, και πλούσιο εσωτερικό διάκοσμο, οι λιθόστρωτοι δρόμοι και προπαντός η προσήνεια και η αδελφούνη των κατοίκων της δικαιολογούν πλήρως αυτή την προσαγορεύση.

Ωστόσο, όμως, όλος τούτος ο αμητός, δουλεμένος και φερμένος επί αιώνες τόσο από την ημεδαπή όσο και από την αλλοδαπή (Αίγυπτος, Ρωσία, Ρουμανία, Αμερική, παραδουνάβιες χώρες) έγινε θρύψαλα και στάχτη μέσα σε λίγες ώρες από τα αδηφάγα γερμανικά στρατεύματα κατοχής στις 23 Ιουλίου 1943.

«Δώδεκα του μεσημεριού και νύχτωσε»

.....
-πιρρή αιθάλη τύλιξε τους κήτους-

.....
-είναι σα να μην ήταν ποτέ τίποτα-

.....
σφυρίζοντας οι φλόγες ανεβαίνουν
τραβώντας και το πτώμα της ελπίδας μας

.....
Καθώς περιγράφει με την

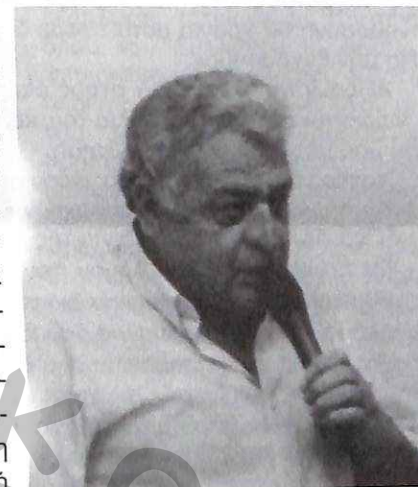
Ασπράγγελοι: «Μνημοσύνη 2012»

ψυχική του ευαισθησία, τα τραγικά εκείνα γεγονότα, ο παρών στην εκδήλωση και διαυγής ποιητής μας Φρ. Τζιόβας, στο ποίημά του «Ραψωδία των βράχων», που στίχους παραθέτουμε. Ακριβώς, τούτα τα τραγικά γεγονότα της πυρπόλησης και τα υπόλοιπα δεινά μας, επανέφερε στη μνήμη ο Πολιτιστικός Σύλλογος, το Τοπικό Συμβούλιο και ο Δήμος με την εκδήλωση «Μνημοσύνη» 2012, που έλαβε χώραν στους Ασπράγγελους στις 22 Ιουλ. 2012. Αμέσως μετά το πέρας της Θείας Λειτουργίας και του κηρύγματος υπό του γηραδού ιερέως πατρός Ιωάννου Αναστασίου, το εκκλησίασμα κατέκλυσε την πολύ νοικοκυρεμένη αίθουσα του Πολιτιστικού Συλλόγου, όπου ο Πρόεδρος κ. Βασ. Φε-

ρεντίνος, με μια σύντομη εισαγωγή, τόνισε τη σημασία της ημέρας, παρουσιάζοντας άμα και τους ομιλητές. Ο Δήμαρχος Ζαγορίου κ. Γαβριήλ Παπαναστασίου, απηύθυνε έναν σύντομο χαιρετισμό. Και τον λόγο εν συνεχεία έλαβε ο υπεύθυνος πολιτιστικού τομέα του δήμου Ζαγορίου κ. Χατζαρόπουλος Δημήτριος, ο οποίος ανέπτυξε το θέμα των καταστροφών και τις οφειλόμενες πολεμικές αποζημιώσεις. Κύρια εισηγήτρια του θέματος ήταν η συγχωριανή μας κ. Παπαγεωργίου Ευθαλία, φιλόλογος, υπεύθυνη Σχολικού Επαγγελματικού Προσανατολισμού Β/μιας Εκ/σης, η οποία με μια σύντομη και αδρή περιγραφή, προβάλλοντας και το ανάλογο οπτικό υλικό, μας έφερε απτά μπροστά σε κείνα τα τραγικά γεγονότα της Δοβράς, στο χρονικό δηλαδή του ολοκαυτώματος. Και επεράτωσε την ωραία και προπαντός κατατοπιστική αυτή εκδήλωση, ο τσερβαριώτης κ. Μιχαήλ Οικονομίδης, πρώην Σχολικός Σύμβουλος Β/μιας Εκπαιδευτικής Γλύπτης, που σημειώτεον αγωνιζόταν σθεναρώς και αόκνως για την αυτούσια και ανόθευτη φυσιογνωμία του Ζαγορίου μας, ο οποίος πρόβαλε και αυθεντικές ανέκδοτες ασπρόμαυρες φωτογραφίες με τα ανάλογα σχόλια από την διαμοίραση δεμάτων στην κοινότητα την 1η Μαΐου 1950, βάσει του προγράμματος βοήθειας κατεστραμμένων χωριών από το Ίδρυμα «Βασιλέως Παύλου», μέσω του συνδέσμου «Φίλοι του Χωριού».

Με το πέρας της ομιλίας, και αφού ο κ. Χατζαρόπουλος ως ειδικός Γραμματέας Εθνικού Συμβουλίου Αποζημιώσεων, ενεχείρισε στον Πρόεδρο του συλλόγου κ. Φερεντίνου, εκ μέρους του βουλευτού Μ. Γλέζου (προίσταται στην εν λόγω κίνηση) βιβλίο ανάλογο με το θέμα, οι παρευρισκόμενοι επισκέφτηκαν το κτίριο του πρώην Δημοτικού Σχολείου προς εγκαίνιαση του Κέντρου Κοινωνικής Αλληλεγγύης. Ήταν ιδέα του ιερέως του χωριού μας πατρός Ιωάννου Παπαδημητρίου, ο οποίος βρήκε πρόθυμους αρωγούς στην φιλάνθρωπη αυτή προσπάθεια τον Πολιτιστικό Σύλλογο και τις γυναίκες του χωριού μας. Στόχος ο διαμοιρασμός ειδών ενδύσεως σε αναξιοπαθούντες του χωριού μας και των άλλων κατοίκων των εγγύθεν περιοχών. Μετά το πέρας των εγκαινίων, ακολού-

Ο πρόεδρος του Πολιτιστικού Συλλόγου Ασπαραγγέλων Βασίλης Φερεντίνος

θησε δεξίωση με εδέσματα (πίτες) κι αναψυκτικά, φροντισμένα δεόντως απ' τις γυναίκες του χωριού μας. Στην ωραία αυτή ομήγυρη παρίσταντο ο Περιφερειάρχης Ηπείρου κ. Αλέξανδρος Καχριμάνης, ο Δήμαρχος κ. Αντιδήμαρχος Ζαγορίου κ. Γαβριήλ Παπαναστασίου και Σωτήριος Ζαμπακόλας, ο πρώην Δήμαρχος Ανατολικού Ζαγορίου κ. Βασ. Σπύρου, ο πρόεδρος και επίτιμος πρόεδρος της Ι.Λ.Ε. Ζαγορίου κ. Βασ. Τζιόβας και Δημήτριος Γκέκης Ταξ/χος ε.α. Θερμά συγχαρητήρια στον Πρόεδρο, στο Διοικητικό Συμβούλιο και σε κάθε εμπλεκόμενο για την από πάσης απόψεως επιμερισμένη αυτή εκδήλωση.

Φωκίων Ιωάν. Καψάλης

Οι ομιλητές στην εκδήλωση Μιχάλης Οικονομίδης και Ευθαλία Παπαγεωργίου

Αγναντεύοντας τοπίο της Ηπείρου.

Συμπληρωματικά από την εκδήλωση για το ολοκαύτωμα των Ασπραγγέλων

Με το τέλος της εκδήλωσης, στην οποία αναφέρεται στην προηγούμενη σελίδα ο Ντοβριανίτης Φωκίων Καψάλης, ήρθαν οι φωτογραφίες του γνωστού καθηγητή και γλύπτη Μιχάλη Οικονομίδη, αυτού του παθιασμένου και ακούραστου Ζαγορίσιου ερευνητή. Φωτογραφίες παλιές ασπρόμαυρες, αυθεντικές από τη διανομή δεμάτων στους Ασπραγγέλους Ζαγορίου την 1η Μαΐου 1950 από το «Ίδρυμα Βασιλέως Παύλος» στο πρόγραμμα βοήθειας κατεστραμένων χωριών μέσω του «Συνδέσμου οι φίλοι του χωριού» κι ήταν πράγματι σπαρτικές. Φιγούρες αδυνατισμένες, εξαυλωμένες, κουρασμένες, κορμιά αποκαμωμένα, «παράταιρα» γερασμένα. Άνθρωποι, γυναίκες κι άντρες, απελπισμένοι, ταπεινωμένοι κι ας ήταν πριν την καταστροφή, καλονοικοκυραίοι.

Σκαμένα πρόσωπα, βουβά σφιγμένα χείλη, άδειο βλέμμα, σαρακωμένα χέρια! Κατερούσαν υπομονετικά στη σειρά να πάρουν «το δέμα» με λαχτάρα. Φορτώνονταν με την τριχιά στους ώμους οι γυναίκες –παράμερα η Ζαγορία περιγράφει!

Κι ενώ ο ομιλητής εξηγούσε, το κοινό πάσχιζε ν' αναγνωρίσει δικούς του χωριανούς. Κι ακούστηκαν αληθείες που ξανάφεραν στους μεγαλύτερους μνήμες παραμερισμένες, αλλ' όχι ξεχασμένες, που πονούν και που πρέπει να περάσουν στους νέους μας. Και παρουσιάστηκαν έγγραφα της εποχής ενός άξιου, δραστήριου, φωτισμένου δασκάλου του χωριού του Κων/νου Κομπάρου, έγγραφα προς όλες τις υπηρεσίες για συντονισμένη βοήθεια στο χωριό. Πόσα του χρωστάει η Δοβρά!

Συγκινημένος ο γιος του, συνάδελφος και φίλος Μάκης Κομπάρου μου είπε: «Ο πατέρας μου, μου άφησε δύο χωραφάκια και έξι κιβώτια έγγραφα, αυτός είναι ο θησαυρός μου». Πόσο δίκιο είχε! Σήμερα πόσους τέτοιους ταγμένους στο λειτούργημα δασκάλους μπορεί να βρει κανείς. Μνημοσύνη 69 χρόνια μετά έφερε δάκρυα στα μάτια και την υποχρέωση «Να μην ξεχάσουμε».

Αξίζουν συγχαρητήρια στους διοργανωτές, στον δραστήριο πρόεδρο κ. Φερεντίνο και το συμβούλιό του, καθώς και στους ευαίσθητους ομιλητές που μας μετέφεραν τη συγκίνηση.

Ύστερα στην αίθουσα του «νέου σχολείου» (ονομασίες κενές περιεχομένου σήμερα, αφού δεν υπάρχουν πια σχολεία στο Ζαγόρι), έγινε από τον Περιφερειάρχη τα εγκαίνια της «αίθουσας αλληλεγγύης».

Με πρωτοβουλία του Δήμου, του ιερέα και κυριών του χωριού, συγκεντρώθηκαν και ταξινομήθηκαν διάφορα είδη ρουχισμού, για μικρούς και μεγάλους, σκεύη, τρόφιμα για όσους έχουν ανάγκη.

Μια επαινετή πρωτοβουλία που δίνει την ευκαιρία ν' ανοίξουν πάλι οι «κλειδωμένες καρδιές». Κι ήταν πράγματι σημαδιακό μετά τις τόσο εύγλωττες αλληλεγγύης του '50 να ακολουθήσει η εικόνα της σημερινής αλληλεγγύης του 2012.

69 χρόνια μετά τη φρίκη 62 χρόνια μετά τα δέματα του προγράμματος βοήθειας στα κατεστραμμένα χωριά, η ιστορία επαναλαμβάνεται!!!

Ελένη Δούβλη

Έκθεση φωτογραφίας της Βασιλικής Τράκη «Οι παλιές μας... οι αυλόπορτες...»

Ένα αφιέρωμα στην ιδιαίτερη πατρίδα της, στο Ζαγόρι και τις αυλόπορτες του παρουσιάζει μέσα από τις φωτογραφίες της η Βασιλική Τράκη. Η έκθεση, η οποία διοργανώνεται από το Πνευματικό Κέντρο Δήμου Ιωαννιτών σε συνεργασία με τον Πολιτιστικό Σύνδεσμο Ζαγορισιών, θα γίνεται στον Εκθεσιακό Χώρο του Πνευματικού Κέντρου Δήμου Ιωαννιτών από την Παρασκευή 7 έως Σάββατο 15 Σεπτεμβρίου 2012. Ώρες λειτουργίας 11-1 το πρωί και 7-10 το απόγευμα.

ΣΥΜΦΩΝΗΤΙΚΟ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑΣ ΜΕΤΑΞΥ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ ΚΑΙ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΤΟΥ ΙΔΡΥΜΑΤΟΣ

Φυτόριο ερευνητών η Λαμπριάδειος Σχολή

Συμφωνητικό συνεργασίας υπέγραψε ο πρύτανης του Πανεπιστημίου Ιωαννίνων Τριαντάφυλλος Αλμπάνης και ο πρόεδρος του Ίδρυματος της Λαμπριάδειου Οικοκυρικής Σχολής, που εδρεύει στα Άνω Πεδινά Ζαγορίου, Γιώργος Δούβλης. Σύμφωνα με αυτό, οι κτιριακές εγκαταστάσεις της Σχολής θα χρησιμοποιούνται, κατά την επόμενη 25ετία, για να φιλοξενούν φοιτητές και ερευνητές κατά τη διάρκεια εκπαιδευτικών προγραμμάτων και ερευνητικών αποστολών. Τη διαχείριση του εγχειρήματος θα αναλάβει επιτροπή που συστάθηκε για το σκοπό αυτό και στην οποία συμμετέχουν εκπρόσωποι του Πανεπιστημίου Ιωαννίνων, του Δήμου Ζαγορίου και της Λαμπριάδειου Οικοκυρικής Σχολής, με υπεύθυνο το Τμήμα Βιολογικών Εφαρμογών &

Η Λαμπριάδειος Οικοκυρική Σχολή στα Άνω Πεδινά

Τεχνολογιών (ΤΒΕΤ) του Πανεπιστημίου Ιωαννίνων.

Ήδη, η Λαμπριάδειος Σχολή φιλοξένησε τη φετινή άνοιξη σειρά ερευνητικών δραστηριοτήτων και μαθημάτων, όπως αυτό της οικολογίας πεδίου που παρακολούθησαν από κοινού φοιτητές του τμήματος ΒΕΤ και του πανεπιστημίου της Cubria στη Μεγάλη Βρετανία. Επιπλέον, φέτος το φθινόπωρο (27 Σεπτεμβρίου έως 7 Οκτωβρίου) θα φθλοξενήσει για δεύτερη συνεχή χρονιά το β' φθινοπωρινό σχολείο Άνω Πεδινών με αντικείμενο την ιστορία, την κοινωνία και τον πολιτισμό της εργασίας που συνδιοργανώνεται από το Εργαστήριο Λαογραφίας του Τμήματος Ιστορίας-Αρχαιολογίας του Πανεπιστημίου Ιωαννίνων σε συνεργασία με το Κέντρο Κοινωνικής Μορφολογίας και Κοινωνικής Πολιτικής (ΚΕ.Κ.ΜΟ.ΚΟΠ.) του Τμήματος Κοινωνικής Πολιτικής του Πάντειου Πανεπιστημίου και τη συμμετοχή και άλλων Πανεπιστημίων και Ερευνητικών Φορέων.

Η επιτροπή διαχείρισης σκοπεύει μέσω εθνικών και διεθνών προγραμμάτων και χορηγιών να εξασφαλίσει τους οικονομικούς πόρους που απαιτούνται για την αναβάθμιση και τη λειτουργία του κτιρίου, ώστε να μπορεί να ανταπεξέλθει στις νέες σύγχρονες ανάγκες στον εκπαιδευτικό και ερευνητικό του ρόλο.

Στην τελετή υπογραφής στην πρυτανεία του Πανεπιστημίου παρέστησαν, επίσης, ο δήμαρχος Ζαγορίου Γαβριήλ Παπαναστασίου, ο αντιπρύτανης του Πανεπιστημίου Ιωαννίνων Γιώργος Καψάλης, η αντιδήμαρχος του δήμου Ζαγορίου Αγγελική Αγγέλη, ο πρόεδρος του Τμήματος Βιολογικών Εφαρμογών & Τεχνολογιών αναπληρωτής καθηγητής Γιώργος Θυφρονίτης, ο αναπληρωτής καθηγητής του Τμήματος Βιολογικών Εφαρμογών & Τεχνολογιών Τζων Μ. Χάλλεϊ, καθώς και η εκπαιδευτικός Ελένη Δούβλη.

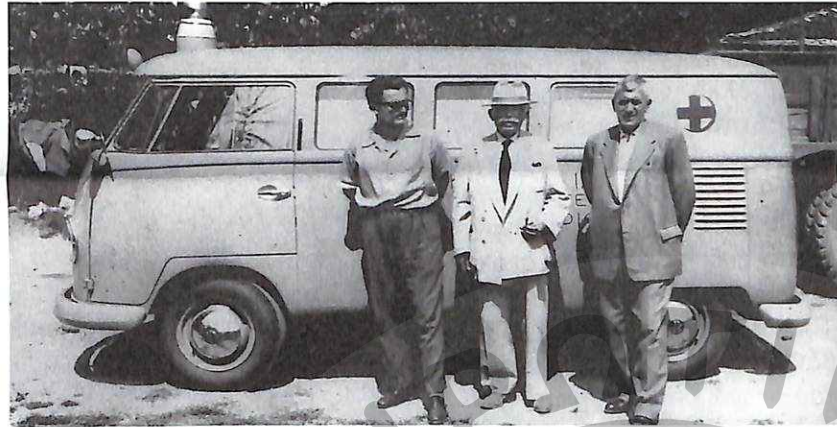
Η Πρυτανεία του Πανεπιστημίου, με ανακοίνωσή της, ευχαριστεί θερμά τη διοίκηση της Λαμπριάδειου Οικοκυρικής Σχολής, καθώς και τον δήμαρχο Ζαγορίου, για το πλαίσιο συνεργασίας που διαμόρφωσαν. Ευχαριστεί, επίσης, το Τμήμα Βιολογικών Εφαρμογών & Τεχνολογιών για την ουσιαστική συμβολή του στην επίτευξη της συνεργασίας.

Ο άνθρωπος, ο δάσκαλος, το κοινωνικό του έργο

Του Φωκίωνα Ιωάν. Καψάλη

Μετά τη Μνημοσύνη 2012, ημέρα δέησης και αλήστου μνήμης για το πυρπολημένο μας χωριό, ο Σύλλογός μας (Πολ. Συλλ. Ασπραγγέλων) τιμώντας τις εξεχουσες φυσιογνωμίες του χωριού μας, που στάθηκαν παντοιοτρόπως αρωγοί στην μεταπολεμική του ορθοπόδηση και την οικονομική του ευεξία, αφιέρωσε τη δεύτερη φετινή του εκδήλωση στο δάσκαλο Αλέξανδρο Χρ. Κομπάρου. Ενός ανθρώπου που συνέβαλε τα μέγιστα και ταύτισε την ύπαρξή του με την υπόθεση επουλώσεως των πληγών κι ανασυγκροτήσεως του χωριού μας, μετά την ολοκληρωτική του καταστροφή της περιόδου 1943. Διακρινόταν, εκτός από το παιδαγωγικό του έργο, που θα πει λάευσή κι ανάπλαση ψυχών, για τα αλτρουιστικά του συναισθήματα, τη γενναιοφροσύνη, τις φίλιες διαθέσεις, το απαρύμιλλο ήθος, την ανεξικακία, την ευπροσηγορία, την επιζήμια ακόμη και για τα δίκαια του εαυτού του ανιδιοτέλεια, το ακατάμαχητο σθένος για την κατάρχηση του δικαίου και τη λάμψη της αλήθειας καθώς και την ευαρέσκειά του επίσης προς την εύπεπτη ρετσίνα Αττικής, την οποία συνέπινε (εφόσον λάχαινε) αδιακρίτως με όλες τις τάξεις του χωριού μας, από τον μεγαλέμπορο Γκωλέτση και τον δικηγόρο Μαλετιοίδη μέχρι τον ενδεή (κλαριντζή) αγαθό μπάρμπα Κράτη ή τον οινόποτη Μήτρο Τσούβαλο (αγροτοκτηνοτρόφο). Ήταν από γεννησιμού του αταξικός και φιλάλληλος κι ως εκ τούτων, αν και βαθεία προσηλωμένος στην ορθοδοξία, ανεξίτηλος. Προσόντα βέβαια που αντανακλούσαν στο άδολο πρόσωπό του και τον καταστούσαν έτσι άμεσα αξιγάπητο και αρεστό. Αρεστός όχι μόνον στους συγχωριανούς του, που για όλα αυτά τα αγγαίσματα τον εμπιστεύονταν και τον αγαπούσαν, αλλά και για τις ευρύτερες όμορες κοινότητες. «Καλώς τον δάσκαλο, κάτσε δάσκαλε, μπουιρούμ», άκουες συχνά από κάποια παρέα συνευχούντων, αν τύχαινες μαζί του. Έτσι, μ' όλα τούτα τα ψυχικά του διανθίσματα, μπόρεσε να κινήσει απεριόπαστος από τις καθημερινές τριβές και να δοθεί ολοκληρωτικά, κι όχι δίχως οικογενειακό κόστος πολλές φορές, στην υπόθεση του χωριού μας. Που ως δάσκαλος, πρόεδρος, σύμβουλος, ιεροψάλτης ή απλός πολίτης του αφιερώθηκε αφεγάδιαστα, γεμίζοντάς το, με τα τόσα απαραίτητα για κείνη την αιμάσσοσα εποχή, έργα υποδομής, όπως ομβροδεξαμενές 4 (η μία, στην εκκλησία, κλειστή για έκτακτη ανάγκη), κατασκευή κτηρίου ιατρείου με προμήθεια αυτοκινήτου μεταφοράς ασθενών (μοναδικό

στην επαρχία), ποτίστρες αυτομάτου πληρώσεως (φλοτέρ), φυτεύσεις διάσπαρτων οπωροφόρων και δεινώνος (δασύλλιον) με πεύκα και άλλα, αποφυλωμένης πλαγιάς παρακειμένου του χωριού μας. Έργα που κρινόταν λίαν απαραίτητα για την επανεκκίνηση της πρωτογενούς παραγωγής, που αποτελούσε και τον κύριο κορμό σιτίσεως και προπορισμού. Δίχως τα έργα τούτα η κτηνοτροφία (αιγοπρόβατα, βοοειδή, φορτηγά ζώα) πρωτίστως, δεν θα παρουσίαζε την αριθμητική έξαρση που είχε. Θα ήταν δηλαδή πιο μειωμένη, επίπονη και με ισχνή απόδοση. Τι ανακούφιση για τον ιδιοκτήτη, σαν ένοιωθε τις βραδυνές ώρες τα ζωντανά του να γυρίζουν ποτισμένα από τις τρεις ομβροδεξαμενές συν οι ποτίστρες με τα φλοτέρ στο πηγάδι και πιο κει! Κι όλα τούτα, αντί να γίνονταν από το κράτος, που ήταν βαριά λαβωμένο, πραγματοποιήθηκαν, με τις γνωριμίες που διέθετε, με τους καλούς του τρόπους και τις

επιστολές του πανταχόθεν (μόνον στον Μάο της Κίνας δεν είχε γράψει) και τις υπόλοιπες ενέργειες, ενός και μόνον φλογερού και ταπεινού πολίτου, που είχε εξομώσει την οικογένειά του με την οικογένεια του χωριού μας. Χωρία οι καθημερινές διοικητικές και νομικές υποθέσεις των χωριανών μας, που διεκπεραίωνε προς απεμπλοκή τους από τα πολύπλοκα και ανεξιχνίαστα πολλές φορές, γράναζια της κρατικής μας μηχανής. Η ή ναρκοθετημένη προσπάθειά του να εμπλουτίσει δημογραφικώς, αντίθετα με τις τοπικές προκαταλήψεις και όχι μόνον, την κοινωνία του χωριού μας, που συνεχώς αποψιλωνόταν με το σαρακατσάνικο στοιχείο.

Για τον άνθρωπο ωστόσο, που είχα την τύχη, αν και κατά πολύ μικρότερος του, να έχω μερικές επικοδομητικές επαφές μαζί του, το δάσκαλο και το κεφαλαιώδες έργο του, μετά την εισήγησή του προέδρου κ. Φερεντίνο Βασιλείου και τον χαιρετισμό του δημάρχου κ. Παπαναστασίου Γαβριήλ, ο οποίος, μιας και είχε, όντας σχολιαρούδι, διδαχτεί τα πρώτα του γράμματα

από τον ως είρητε δάσκαλο κι ως εκ τούτου, δεν παρέμεινε ασυγκίνητος, τον λόγο έλαβε η συγχωριανή μας πολυαγαπημένη μας Λούλα (Ευθαλία Παπαγεωργίου, φιλόλογος, Υπεύθυνη Σχολικού Επαγγελματικού Προσανατολισμού Β'μιας Εκ/σης). Η ομιλήτρια με αδρές γραμμές, ζεστά και ακριβολογμένα έστησε ζωντανά το πορτρέτο του επιζώντος τιμωμένου, την ανιδιοτέλειά του, τα χρίστα του ήθη, το θάρρος και την εμπιστοσύνη που ενέπνεε στους χωριανούς και την απλόχερη παντοειδή προσφορά του, που μεταφράζονταν κυρίως σε έργα υποδομής. Έργα που έδωσαν μεγάλη ώθηση στην πρωτογενή μας παραγωγή και στήριξαν την άμεση και ύστερη οικονομία του χωριού μας, έως την πληθυσμιακή του, λόγω μεταναστεύσεως και αθρόων διορισμών, καθίζησης του. Ταυτόχρονα με την ομιλούσα, απηγγέλη εμβολίμως υπό της μαθητριάς Αγαθής Κανούρα, σχετικό με την καταστροφή του χωριού

Σωτήριος, ο υποφαινόμενος και ο Τσερβαριώτης γλύπτης Μιχαήλ Οικονομίδης, εξέφρασαν προσωπικές τους απόψεις για το φιλοπρόδο αυτό άτομο και τον ιδιαίτερο χαρακτήρα του. Και η ωραία αυτή εκδήλωση, τέλειωσε με τον πρόεδρο του Συλλόγου κ. Βασίλειο Φερεντίνο, ν' απονέμει τιμητική πλακέτα για το δάσκαλο, στον υιόν του δασκάλου κ. Χρυσόστομο Κομπάρου, επίσης δάσκαλο, ο οποίος φανερά συγκινημένος απηύθυνε ευγενικά τις πρεπούμενες ευχαριστίες για την προσεγμένη αυτή εκδήλωση και την ένθερμη παρουσία των χωριανών μας. Σημειώνουμε δε, πως ο σύλλογος προέβη στις δέουσες ενέργειες, ώστε το δασύλλιο εφεξής, να φέρει την τοπωνυμία του συντελεστού φυτεύσεως του, ήτοι «Δασύλλιον Αλεξάνδρου Κομπάρου και μαθητών αυτού». Προς τούτοις δε αναρτήθηκε και ανάλογη καλαίσθητη κατασκευή (πινακίδα) με το δασύλλιο άνωθεν και τη συντεταγμένη τάξη με το δάσκαλο θεοπόζοντα.

Στην εκδήλωση παρέστησαν ο δήμαρχος Ζαγορίου Παπαναστασίου Γαβριήλ, ο αντιδήμαρχος Ζαμπακόλας Σωτήριος, ο τώως δήμαρχος και νυν σύμβουλος Σπύρου Βασιλείου. Εντύπωση και πολύ χαρά προκάλεσε επίσης η παρουσία του εκλεκτού Ζαγοριώτη (Λιασκοβέτι) και ηηκοτάτου ιατρού Κων/νου Τιμοπούλου, ο οποίος εχρημάτισε στα πρώτα χρόνια του λειτουργημάτος του ιατρός στο χωριό μας και αγαπητός φίλος του δασκάλου. Θα ήταν δε πράγματι πολύ μεγάλη παράλειψη και αδικία, αν στη σύναξη αυτή δεν προσθέταμε και τα ονόματα της Αίγλης Καρβούνη-Μπρόνια και του Δημητρίου Μπίκα, που όντας μικρά παιδιά συμμετείχαν (1953), στη φύτευση του εν λόγω δασυλλίου. Διόλου άπιθανο σήμερα, τα φυτευθέντα απ' αυτούς δένδρα, αντικρίζοντάς τους να διακρίνουν μουσικά. Αλλά αυτά τα βλέπει περισσότερο κανείς με τα μάτια της ψυχής του.

ΤΣΕΠΕΛΟΒΟ, ΑΥΓΟΥΣΤΟΣ 2012

ΕΙΚΑΣΤΙΚΟΣ ΑΥΓΟΥΣΤΟΣ 2012

Το διατηρητέο κτίριο «Τσούφλειο Φαρμακείο» Τσεπελόβου, που ιδρύθηκε το 1874 με δωρεά του Τσεπελοβίτη εθνικού ευεργέτη **Αναστάσιου Κ. Τσούφλη** (1801-1870), ανοίγει τις πόρτες του την Παρασκευή 10 Αυγούστου και εγκαινιάζει 2 μόνιμες εκθέσεις. Την Εικαστική Έκθεση του διεθνώς αναγνωρισμένου ζωγράφου **Πέτρου Παπαβασιλείου** η οποία στεγάζεται στον πρώτο όροφο του κτιρίου και την Ομαδική Έκθεση Φωτογραφίας με τίτλο: «Το Τσεπέλοβο στον Χρόνο - Οι Άνθρωποι και ο Τόπος», φιλοξενούμενη στον ισόγειο χώρο.

Ο Πέτρος Παπαβασιλείου γεννήθηκε στην Αθήνα το 1928. Σπούδασε στην Ανώτατη Σχολή Καλών Τεχνών με δασκάλους το Γιάννη Μόραλη (ζωγραφική) και το Γιάννη Κεφαλληνό (χαρκτηκή). Κατά τη διάρκεια των σπουδών του τιμήθηκε με τέσσερα βραβεία στην Ξυλογραφία και τη χαλκογραφία. Το 1958 μετέβη στην Ιταλία με υποτροφία για μετεκπαίδευση, όπου ειδικεύτηκε στη χαρακτική και την εικονογράφηση βιβλίων (Περουτζία, Ουμπίνιο, Μιλάνο). Το 1962 ίδρυσε το καλλιτεχνικό εργαστήριο Grafic Olimpia και ασχολήθηκε επαγγελματικά με τις εκδόσεις τέχνης. Παράλληλα υπήρξε παραγωγικός φιλοτεχνώντας λάδια σε μωσαϊκά, λιθογραφίες, ξυλογραφίες και χαλκογραφίες. Το έργο του Πέτρου εκτιμήθηκε από τεχνοκριτικούς (Raffaele Carrieri) και συλλέκτες (Αλέξανδρος Ιόλας) και παρουσιάστηκε σε εκθέσεις στην Ελλάδα και το εξωτερικό. Ο Πέτρος συνδέθηκε πια με εξέχουσες προσωπικότητες της εποχής του ενώ εικονογράφησε έργα διάσημων ποιητών (Γιάννης Ρίτσος, Οδυσσέας Ελύτης, Saint-John Perse).

Η Έκθεση Φωτογραφίας, αποτελεί μία φωτογραφική διαδρομή

στον τόπο, τα ήθη και τα έθιμα των κατοίκων, την καθημερινότητα των ανθρώπων του Τσεπελόβου. Στην έκθεση παρουσιάζεται ψηφιοποιημένο φωτογραφικό αρχειακό υλικό από τις αρχές του 19ου αιώνα, φωτογραφίες διάσημων ξένων φωτογράφων που επισκέφτηκαν την περιοχή την δεκαετία του 1980, αλλά και μία φωτογραφική απόδοση του Τσεπελόβου του 2012 μέσα από την ματιά νέων ανθρώπων. Αυτών που είτε κατάγονται απ' τον τόπο τούτο είτε όχι, τον αγαπούν και συχνά τον επισκέπτονται, αυτών που ζουν και εργάζονται εδώ και όλων αυτών που επέλεξαν περισσότερο ίσως, την φωτογράφιση της καθημερινότητας στο Τσεπέλοβο παρά την φωτογράφιση του ίδιου του Τσεπελόβου. Επιθυμία τους, οι φωτογραφίες που θα προέκυπταν να μην παρατέμπουν σε σχηματισμούς και τυποποιήσεις, αλλά να αποδίδουν την αμεσότητα μίας καθημερινότητας όπως την βιώνουν.

Τα εγκαίνια της Φωτογραφικής Έκθεσης, ολοκληρώνονται με την εκδήλωση που θα ακολουθήσει στην κεντρική πλατεία Τσεπελόβου, η οποία θα περιλαμβάνει την προβολή με projector του ψηφιοποιημένου φωτογραφικού αρχειακού υλικού, επενδεδυμένου με μουσική και αφήγηση.

ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ 10 ΑΥΓΟΥΣΤΟΥ 2012, ΩΡΑ: 19.00
«ΤΣΟΥΦΛΕΙΟ ΦΑΡΜΑΚΕΙΟ»
ΤΣΕΠΕΛΟΒΟΥ
ΤΣΕΠΕΛΟΒΟ ΖΑΓΟΡΙΟΥ,
ΝΟΜΟΣ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ
ΟΡΓΑΝΩΣΗ: ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΟΣ
ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΤΣΕΠΕΛΟΒΟΥ
«Ο ΤΣΟΥΦΛΗΣ»
ΤΗΛΕΦΩΝΟ ΕΠΙΚΟΙΝΩΙΑΣ:
Κ. ΤΑΚΗΣ ΠΑΠΙΓΚΙΩΤΗΣ
ΚΙΝ.: 6973 314013

ΕΚΘΕΣΗ ΖΩΓΡΑΦΙΚΗΣ ΣΤΗΝ ΚΥΠΡΟ

Ο γνωστός Τσεπελοβίτης ζωγράφος **Βαγγέλης Κουμπής**, αντιστράτηγος ε.α., μετέχει σε ομαδική έκθεση ζωγραφικής την οποία οργανώνει ο Δήμος Δερύνειας Αμμοχώστου Κύπρου.

Η έκθεση θα διαρκέσει από 27 Σεπτεμβρίου μέχρι 7 Οκτωβρίου και συμμετέχουν επτά καλλιτέχνες από τη Βόρεια Ελλάδα (Θεσσαλονίκη) και Κύπριοι ζωγράφοι.

Σημειωτέον ότι ο Βαγγέλης Κουμπής είναι και Αντιπρόεδρος των Ζωγράφων Βορείου Ελλάδος.

Καλή επιτυχία.

ΝΕΑ ΑΠΟ ΤΟ ΚΟΥΚΟΥΛΙ

Μετά το ξεχειμώνιασμα στη Βέροια, ήρθα για να περάσω τον υπόλοιπο καιρό στο Κουκούλι και τα νέα είναι και ευχάριστα και δυσάρεστα.

Τα ευχάριστα είναι ότι με την βοήθεια και της αδελφότητας εξωραϊστήκαν οι δύο εισοδοί του χωριού και από την πλευρά της εκκλησίας και από το Αλώνι. Διορθώθηκε η βρύση του Σιόποτου με δωρεά και των κατοίκων, έγιναν τα πεζούλια και από τις δυο εισόδους, έγινε ο ηλεκτροφωτισμός στα πεζούλια.

Με τη συνεργασία και της αδελφότητας η κ. Αλεξάνδρα Τσουμάνη ετοιμάζει για τον Ιούλιο και τον Αύγουστο έκθεση Σαρακατσάνικης λαϊκής τέχνης με τίτλο «Σαρακατσάνικα είδη-σματα».

Στην έκθεση αυτή θα εκτεθούν έργα σαρακατσάνικης χειροτεχνίας, σκαλιστά, κεντητά, υφαντά, πλεκτά και ότι άλλο μας έχει προσφέρει η σαρακατσάνικη τέχνη.

Άλλο ευχάριστο γεγονός είναι ότι από το δασαρχείο ξεκίνησε η υλοποίηση του προγράμματος «Αξιοποίηση του Πάρκου Βίκου Αώου».

Άρχισαν τα έργα διαμόρφωσης του χώρου γύρω από το Κουκούλι. Για την ώρα καθαρίστηκε και άνοιξε το μονοπάτι από την νέα γέφυρα Κήπων ως το γεφύρι του Κοντοδήμου-Λαζαρίδη. Καθαρίστηκε η σκάλα από το γεφύρι του Κοντοδήμου Λαζαρίδη ως τα Καλλιγιώργια και καθαρίστηκε το μονοπάτι από τον Άγιο Ιωάννη Κουκουλίου ως τα Καλλιγιώργια.

Ξεκίνησε να γίνεται η σκάλα που από την άσφαλτο που πηγαίνει για τους Κήπους και κατεβαίνει στο τρίτοξο γεφύρι το Καλογερίκο ή του Πλακίδα.

Άρχισε η διαμόρφωση της Δυτικής εισόδου του χωριού μας, στο πάρκο που είναι το παρεκκλήσι της Αγίας Βαρβάρας.

Για την ώρα έγινε η χαλικοστρώση και θα γίνει και ασφαλτόστρωση, ώστε εκεί να είναι και πάρκιγκ να γυρίζουν τα λεω-

φορεία της γραμμής αλλά και οι κούρσες των κατοίκων.

Στην άκρη στο πάρκιγκ υπάρχει δασικός πάγκος με καθίσματα, ξεκίνησαν δε να γίνουν και δύο παραδοσιακά κιόσκια.

Με τη διαμόρφωση και της δυτικής εισόδου του χωριού και οι δύο εισοδοί θα είναι πανέμορφοι, από την ανατολική πλευρά με τα παραδοσιακά συγκροτήματα και την υπέροχη δεντροστοιχία και από την άλλη με τα κιόσκια, τα ξωκκλήσια και την δεντροστοιχία, και οι δυο πλευρές δε έχουν υπέρχρη θέα προς το Βίκο και τα πανέμορφα γεφύρια.

Υπάρχουν όμως και τα δυσάρεστα.

Το πρόγραμμα «Αξιοποίησης του Πάρκου Βίκου Αώου δεν προχωρά όσο πρέπει, όπως και το πρόγραμμα «Βορείας Πίνδου».

Στο Κουκούλι η επισκευή του αρχοντικού Πλακίδα δεν έχει προχωρήσει καθόλου, η μελέτη είναι έτοιμη και έχει μπει στο ΕΣΠΑ, δεν βγήκαν όμως καθόλου χρήματα.

Πολλές σκάλες πρέπει να συμπληρωθούν όπως η σκάλα που κατεβαίνει από το Κουκούλι στο γεφύρι του Κυρ Νούτσου ή Κόκκορου η σκάλα για το γεφύρι του Μίσου και τα μονοπάτια μέσα στο Κουκούλι στην χαράδρα του Βίκου και περιμετρικά το μονοπάτι Γέφυρα του Μίσου, γέφυρα του Κυρ Νούτσου ή Κόκκορου.

Τα παραδοσιακά κτήρια του Δήμου Ζαγορίου Αμελικό, Παλιό Σχολείο και Νέο Σχολείο, είναι σε άθλια κατάσταση.

Οι στέγες τρέχουν και άρχισαν να σαπίζουν τα σανίδια στις στέγες, στα ταβάνια και στάζουν στα πατώματα και καταστρέφεται η επίπλωση.

Αυτά είναι τα ευχάριστα και τα δυσάρεστα νέα από το Κουκούλι και το Ζαγόρι.

Ελπίζουμε, άλλη φορά, να έχουμε να σας πούμε περισσότερα ευχάριστα και λιγότερα δυσάρεστα νέα.

Γιάννης Βακάμης

ΣΑΡΑΚΑΤΣΑΝΙΚΑ ΕΙΔΙΣΜΑΤΑ

Του Ευριπίδη Μακρή

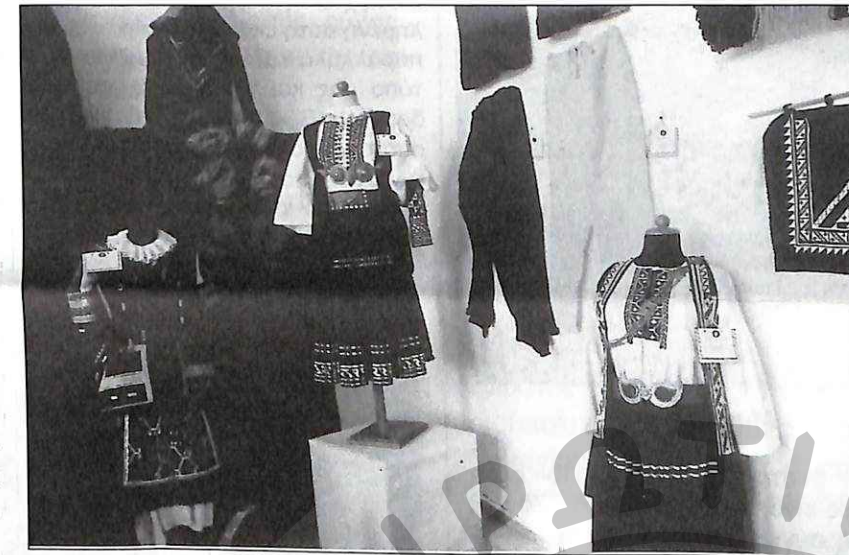
σματα είναι, σύμφωνα με διάφορα γλωσσάρια, αντικείμενα του σπιτιού, σκεύη, ρούχα. Ωστόσο σε πολλές χρήσεις είναι ειδικώς κοσμήματα, τιμαλφή, ακόμα ειδικότερα, οι βέρες των αρραβώνων». Οι Σαρακατσαναίοι, όταν άλλαζαν τα δαχτυλίδια (τις βέρες των αρραβώνων), έλεγαν: «Πότε θ' αλλάξουμε τα είδησμάτα;» ή «αλλάξαμαν τα είδησμάτα». Τα περισσότερα εκθέματα - είδησμάτα της Αλεξάνδρας Τσουμάνη - που τράβηξαν την προσοχή αντικειμένων στην εποχή του νομαδισμού, που σήμερα αποτελούν πια μουσειακό είδος και βρίσκονται σε συλλογές και μουσεία.

Η έκθεση διήρκεσε μέχρι τις 18 Αυγούστου και η επισκεψιμότητα ήταν πέρα από κάθε πρόβλεψη και προσδοκία. Πολλοί άνθρωποι, όχι μόνο Ζαγορίσιοι και Ηπειρώτες, αλλά και από τα άλλα μέρη της Ελλάδας που παραθέριζαν στο Ζαγόρι, επισκέφθηκαν την έκθεση. Ελάχιστοι γνωρίζουν τη σημασία της λέξης είδησμα. Η λέξη χρησιμοποιείται ακόμη από τους ηλικιωμένους Σαρακατσάνους και Σαρακατσάνες για χρηστικά αντικείμενα καθημερινής χρήσης: του νοικοκυριού, της ενδυμασίας, της διακόσμησης, των κοσμημάτων κλπ. Χαρακτηριστικό γνώρισμα ενός αντικειμένου για να ονομαστεί είδησμα, ήταν -και είναι- η ομορφιά από καλλιτεχνική άποψη. Δηλαδή ένα κέντημα, ένα κόσμημα, ένα ξυλόγλυπτο, μια κεντημένη φορεσιά. Η λέξη είναι από τις λέξεις που χάνονται.

Ο Ν. Σαραντάκος στο βιβλίο του ΛΕΞΕΙΣ ΠΟΥ ΧΑΝΟΝΤΑΙ, ένα ταξίδι σε 366 σπάνιες λέξεις, εκδ. Εικοστού Πρώτου, 2011, ετυμολογώντας τη λέξη γράφει: **είδησμα**: «Παρόλο που είναι ακριφώνως ελληνική λέξη και παρόλο που έχει χρησιμοποιηθεί αρκετά, τόσο από το λαό όσο και από δόκιμους λογοτέχνες, το είδησμα δεν το βρήκα σε κανένα λεξικό... Λέξη της Ηπείρου και της Δυτικής Στερεάς περισσότερο, τα είδη-

τήματα και χαντρωτά (τραχηλιές, χειρότια, σακούλια, ζώνες, χαντρωτά γ) **πλεχτά** (φούστες, μπέρτες, κάλτσες, βελεντζάκι σαρμανίτσας) δ) **ξυλόγλυπτα - πελεκητά** (κλίτσες, ρόκες, σφοντύλια, σαίτες, χλιάρια και χλιαροθήκες).

Και πολλά άλλα χρηστικά αντικείμενα της ποιμενικής ζωής των Σαρακατσαναίων είχαν εκτεθεί, όπως: κάπες, τσαντίλες, λανάρια, θρούμπες σκουτί, ο φλάμπουρας του γάμου, ο κεντημένος τροβάς που έβαζαν τη γαμπροκουλούρα κ.α. Δίπλα από κάθε αντικείμενο υπήρχε σε καρτελάκι η

κατασκευής, αφού η ίδια κεντάει, υφαίνει, πλέκει) και μερικά δανείστηκε από διάφορες οικογένειες Σαρακατσαναίων. Μια γενική παρατήρηση που πρέπει να κάνουμε είναι ότι όλα τα εκθέματα ήταν χειροποίητα, ξεχωριστά στο κάθε αντικείμενο που εκτέθηκε. Ιδιαίτερα εντυπωσιακή ήταν η παλιά σαρακατσάνικη φορεσιά της Σαρακατσάνας της Ηπείρου (αρχές του 20ου αιώνα) με την δερμάτινη ζώνη, όπως και εκείνη της Βουλγαρίας, η νυφιάτικη Βουλγαρίας.

Θα μπορούσαμε να ξεχωρίσουμε σε τέσσερα είδη τα εκθέματα: α) **υφαντά**: είδη ενδυμασίας (ανδρικές και γυναικείες φορεσιές), οικιακής χρήσης (βελεντζες, τσιόλια, στρωσίδια, προσκέφαλα, μεσάλια, τροβάδες, σακούλια, σακιά, δισάκια), υφαντά για τ' αλόγα (αλογοβελεντζες πλουμιστές, αλογότσιολα, αμπαές, ιγγλες β) **κεν-**

της δεκαετίας του '30, στο μεταίχμιο της αλλαγής της παλιάς σαρακατσάνικης, οι πλεχτές φούστες, νεότερης εποχής. Η πλουμιστή αλογοβελεντζά, μικρή σε μέγεθος, που έβαζαν στις Χαρές στη σέλα ή στο σαμάρι του αλόγου. Η βελεντζούλα της σαρμανίτσας, πολύχρωμη και τρυπητή, για να αερίζεται (να μην απομωθεί του πιδι). Η σκαλιστή χλιαροθήκη και τα χλιάρια του Παύλου Τσουμάνη, καθώς και οι κλίτσες (κοκάλινες και ξύλινες) του Γιώργου Τσουμάνη, δείχνουν πως και νέοι Σαρ/νοι, οι οποίοι ζουν και εργάζονται στην πόλη, συνεχίζουν επάξια την ξυλοτεχνία των παλιών προβαταίων.

Εντυπωσιακός ο φλάμπουρας και ο κεντημένος τροβάς της γαμπροκουλούρας. Μας έφερε χρόνια πίσω η Αλεξάνδρα με τα εκθέματά της και έδωσε στους επισκέπτες νεότερης ηλικίας την ευκαιρία να γνωρίσουν τα χειροποίητα είδησματα που χρησιμοποιούσαν οι Σαρακατσαναίοι σε μια εποχή που έφυγε ανεπιστρεπτί, και ν' ακούσουν τις ξεχασμένες ονομασίες: πιάκος, αδραχτολόγος, αμπαή, ιγγλα, χλιαρολόγος, μεσάλι, μπουτούρι...

Θέλω να συγχαρώ από καρδιάς την Αλεξάνδρα για την ωραία πρωτοβουλία της να εκθέσει τη συλλογή της στο σχολείο του χωριού μας, και την Αδελφότητα Κουκουλιωτών που στήριξε αυτή την πρωτοβουλία. Αλλά και να επισημάνω με λύπη την απουσία της Αδελφότητας Σαρακατσαναίων Ηπείρου. Νομίζω πως σε τέτοιου είδους εκδηλώσεις που αναδεικνύουν τη λαϊκή τέχνη των Σαρακατσαναίων, το συλλογικό όργανο των Σαρακατσαναίων Ηπείρου δεν δικαιούται να απουσιάζει.

Θεόδωρος Σ. Ζαμπάκλας
Πολιτικός Μηχανικός
Πανεπιστημίου Πατρών

• Τοπογραφικές εργασίες • Μελέτες
• Επιβλέψεις • Κατασκευές
• Νομιμοποιήσεις αυθαιρέτων

Πατρσινέλλα 10 • Τ.Κ. 45332 Ιωάννινα
τηλ.: 6944 562969 • e-mail: tzampak@teemail.gr

ΠΑΝΑΓΙΩΤΗ Λ. ΒΟΚΟΤΟΠΟΥΛΟΥ

Η ΠΕΙΡΟΣ

ΕΝΑ ΦΩΤΟΓΡΑΦΙΚΟ ΟΔΟΙΠΟΡΙΚΟ

Βιβλιοπαρουσίαση

Κατά το χρόνο των Κεφτινών διακοπών, στα μέσα Ιουλίου, είχα την τύχη να γίνω κάτοχος ενός πολύτιμου βιβλίου με τον τίτλο: «ΗΠΕΙΡΟΣ, ΕΝΑ ΦΩΤΟΓΡΑΦΙΚΟ ΟΔΟΙΠΟΡΙΚΟ», προσφορά του συγγραφέα Παναγιώτη Λ. Βοκοτόπουλου.

Πρόκειται για μια πολυτελή έκδοση μεγάλου σχήματος συγκείμενη εκ τετρακοσίων σελίδων με έγχρωμες φωτογραφίες.

Ο Παναγιώτης Βοκοτόπουλος είναι μια ξεχωριστή πνευματική φυσιογνωμία, διακριθείς ιδιαίτερα ως Πανεπιστημιακός

περικαλή βυζαντινά μνημεία, από τα Γιάννινα και το Νησί, ως το Μέτσοβο και το καθολικό της Μονής Κάτω Παναγιάς της Άρτας.

Το μεγαλύτερο ενδιαφέρον του συγγραφέα στρέφεται προς το Ζαγόρι και αυτό φαίνεται από την έκταση των σελίδων του βιβλίου του.

των αρχαιοτήτων του τόπου».

Επιχειρήσαμε να κάνουμε μια «επιθεωρητική», θα λέγαμε, παρουσίαση του φωτογραφικού οδοιπορικού ανά την Ηπειρο, του συγγραφέα Π. Βοκοτόπουλου. Όμως για να εκτιμήσει κανείς την αξία αυτού του βιβλίου θα πρέπει να το φυλλομετρήσει και να σταθεί με προσοχή να παρατηρήσει το περιεχόμενό του και να μελετήσει την κάθε φωτογραφία με τα μοναδικά ιστορικά μνημεία και τα γραφικά τοπία από το δομημένο και φυσικό περιβάλλον της Ηπείρου.

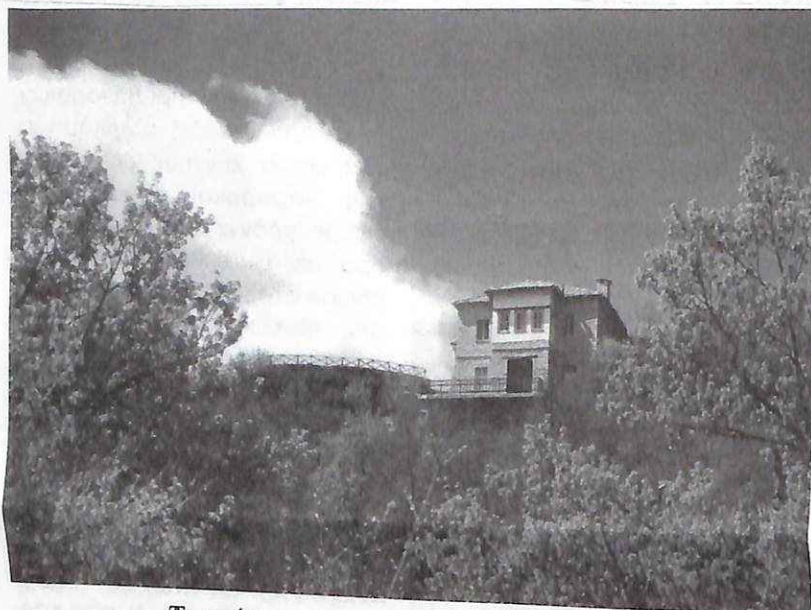
Σαν Ζαγορίσιοι νιώθουμε ξεχωριστή χαρά για την ωραία και επιμελημένη αυτή έκδοση, που μας δίνει παράλληλα και ένα μήνυμα για τον τόπο μας και την εποχή μας. Ας δούμε μαζί κάποιες παραγράφους από τον πρόλογο του εν λόγω λευκώματος πολύ χαρακτηριστικές. «Το βιβλίο αυτό αποτυπώνει την ανόθευτη Ηπειρο που γνωρίσαμε οι

γρηιότεροι, πριν από την λαίλαπα των τελευταίων δεκαετιών. Στα χωριά του Ζαγοριού κτίζονται κτήρια εκτός κλίμακος με αταίριαστα μορφολογικά στοιχεία. Κονδύλια διατίθενται όχι για την συντήρηση των παλαιών οικοδομών και λιθοστρώτων αλλά για την ανάπλασή τους. Τα παλιά καλντερίμια καταστρέφονται για να διευρυνθούν ώστε να περνούν αυτοκίνητα. Στα γραφικά δρομάκια κυκλοφορούν και σταθμεύουν αυτοκίνητα και εκτός από τις σιδερένιες θύρες εμφανίστηκαν και λαμαρινένιες γκαραζόπορτες».

Τελειώνοντας ας προσθέσουμε ακόμα και για την προσφορά του συγγραφέα στον τομέα της έρευνας για τα βυζαντινά και μεταβυζαντινά μνημεία της περιοχής μας –εκκλησίες και Μοναστήρια– που με τις επιστημονικές του πραγματείες τα ανέδειξε καταγράφοντας πολύτιμα στοιχεία για το ιστορικό και την αρχιτεκτονική τους.

Επ' ευκαιρία με όλο μας το σεβασμό και την εκτίμησή μας στον άξιο επιστήμονα Παναγιώτη Βοκοτόπουλο του εκφράζουμε τα θερμά μας συγχαρητήρια για τη νέα του αυτή πνευματική επιτυχία, με το φωτογραφικό Οδοιπορικό Ηπείρος.

ΣΑΒΒΑΣ ΘΕΟΔΩΡΟΥ

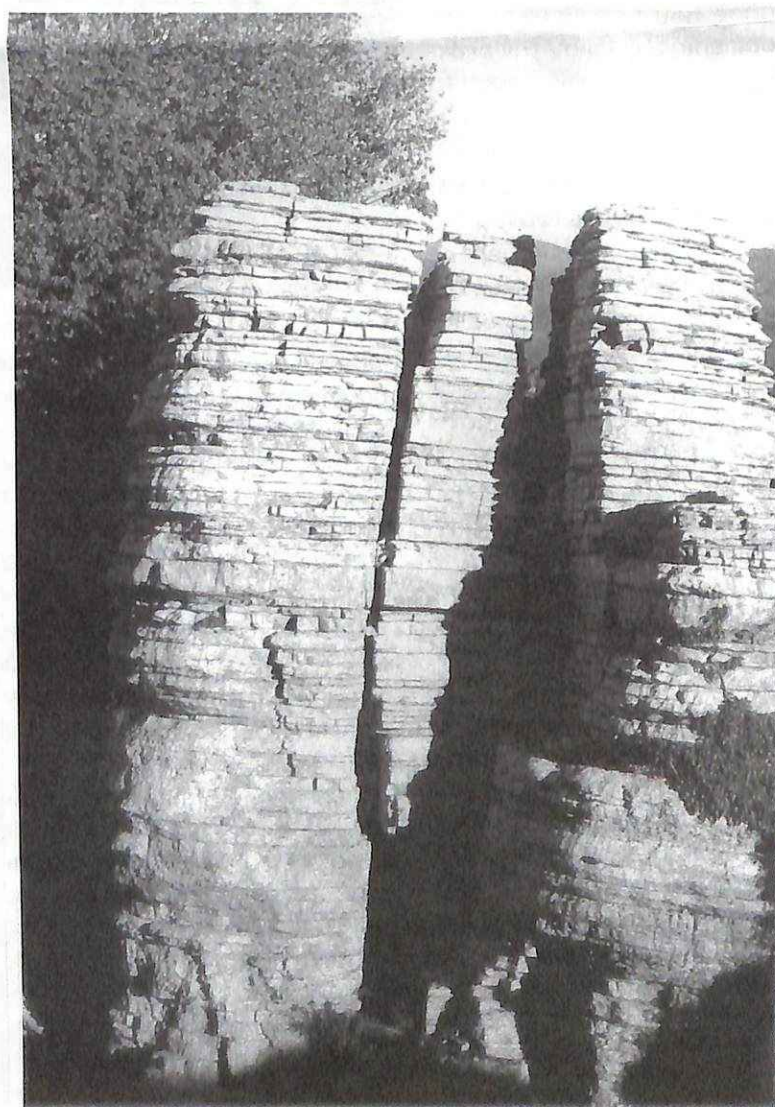
Το σπίτι του συγγραφέα στο Μονοδένδρι.

Καθηγητής στον Τομέα της Βυζαντινής Αρχαιολογίας με μια πλούσια συγγραφική δραστηριότητα. Από το έτος 2000 είναι τακτικό μέλος της Ακαδημίας Αθηνών στην έδρα Βυζαντινής Αρχαιολογίας και Τέχνης χρηματίας και πρόεδρος της κατά το έτος 2007. Αφορμή για τη συγγραφή του εν λόγω βιβλίου ήταν η γνωριμία του συγγραφέα με την Ηπειρο, όταν διορίστηκε ως Επιμελητής στην πρωτοϊδρυθείσα το έτος 1965 5η Εφορεία Βυζαντινών Αρχαιοτήτων στα Γιάννινα.

Έτσι επί μία δεκαετία επισκέφθηκε λόγω των υπηρεσιακών υποχρεώσεών του, αλλά και ως απλός περιηγητής –λάτρης των αρχαιολογικών και φυσιολατρικών ενδιαφερόντων του– όλη σχεδόν την Ηπειρο, αποτυπώνοντας σ' αυτές τις εξορμήσεις του, με το μάτι ενός έμπειρου καλλιτέχνη φωτογράφου, κάθε ιστορικό μνημείο, οικισμούς ιδιαίτερου κάλλους και μοναδικά τοπία της φύσης. Στις σελίδες του φωτογραφικού αυτού οδοιπορικού θα βρει ο αναγνώστης σπάνιες ομορφιές της ηπειρωτικής φύσης από τη Γκαμήλα ως τα γραφικά παράλια της Πρέβεζας καθώς και

Εκατόν δέκα πέντε –115– σελίδες είναι αφιερωμένες στο Ζαγόρι σε σύγκριση με άλλες οκτώ –8– περιφέρειες της Ηπείρου, που αναφέρονται στο βιβλίο.

Άλλη τρανή αγάπη του στο Ζαγόρι είναι το γραφικό χωριό Μονοδένδρι, που το επέλεξε για το κτίσιμό εκεί του εξοχικού του σπιτιού σε μια περίοπτη θέση, κατέναντι της χαράδρας του Βίκου και του μοναστηριού της Αγίας Παρασκευής. Εκεί περνά τις διακοπές του για ν' αναπαυθεί, να φιλοσοφήσει και ν' ανακαλέσει στη μνήμη του την αξέχαστη σύντροφό του Ιουλίτσα, που κι εκείνη αγάπησε το Ζαγόρι και επί των ημερών της, ως Προϊσταμένη της 8ης Εφορείας Κλασικών Αρχαιοτήτων, ανέδειξε στη 10ετία του '60 τον αρχαιολογικό χώρο στη θέση Γιαντίτσαρη μεταξύ Βίτσας και Μονοδενδρίου. Στον πρόλογο του βιβλίου του γράφει σχετικά: «Το λεύκωμα αφιερώνεται στη μνήμη της συζύγου μου Ιουλίας (1939-1995), που αγάπησε την Ηπειρο και ως προϊσταμένη της Εφορείας Κλασικών Αρχαιοτήτων Ιωαννίνων από το 1965 μέχρι το 1977 αγωνίστηκε με πείσμα και με πάθος για τη σωτηρία και ανάδειξη

Λεπτομέρεια από το πέτρινο δάσος της Οξιάς

Οι κυρίες του Οδηγισμού προσκύνησαν στην Ευαγγελίστρια

Περιήγηση στην Ξακουστή Μονή των Κάτω Πεδινών

Της ΕΛΕΝΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΔΟΥ-ΔΟΥΒΛΗ

Όπως είναι γνωστό, το τριήμερο πανελλήνιο συνέδριο Οδηγών πραγματοποιήθηκε στα Γιάννινα. Ήταν μια μεγάλη και επιτυχημένη διοργάνωση και το βάρος της επιμίσθησε το Τοπικό Τμήμα Οδηγισμού.

Η πρόεδρος κ. Σοφία Παπαστύλου, το Δ.Σ. και όλες οι κυρίες - οδηγοί, καταξιωμένες στη Γιαννιώτικη κοινωνία, κυριολεκτικά μια ζωή, γνωστές για την ακάματη δραστηριότητα και προσφορά τους, έδωσαν και πάλι τον καλύτερό τους εαυτό.

Εκτός από το καθαυτό πρόγραμμα και τα θέματα που απασχόλησαν το συνέδριό τους, με το κλείσιμο των εργασιών του, οργάνωσαν μια περιήγηση στα Ζαγοροχώρια, θέλοντας να γνωρίσουν κι οι ξένες σύνεδροι

Και ξαφνικά γέμει ο περίβολος, ο ναός, η κρεβάτα, το νέο αρχονταρίκι από φίλες οδηγούς. Οι δικές μας οδηγοί και τι δεν είχαν ετοιμάσει. Όλα τα καλά. Προθυμότερες όπως το συνηθίζουν βοήθησαν με την ψυχή τους.

Τα γεύτηκαν όλα, ξεκουράστηκαν, ξεναγήθηκαν από την γερόντισσα κι ανέβηκαν στο πούλμαν για τη συνέχεια.

Τα γεφύρια, ο Γυφτόκαμπος, το εκλεκτό φαγητό στο Τσεπέλοβο τις καρτερούσαν.

Τις ξεπροβοδίσαμε ευχαριστώντας για την τιμή της επίσκεψής τους.

Μακάρι κάποτε ο θρησκευτικός τουρισμός να οργανωθεί σ' άλλη βάση. Και τα κατάκλειστα μοναστήρια μας ν' ανοίξουν την

Από το προσκύνημα των Οδηγών στην Ευαγγελίστρια των Άνω Πεδινών

τ' αξιοθέατα της περιοχής μας.

Από τα Γιάννινα, έφθασαν στο Ξακουστό φαράγγι του Βίκου με την άγρια ομορφιά του, κι από κει στην ηρεμία της αγκαλιάς του Μοναστηριού της Ευαγγελίστριας στην είσοδο του χωριού των Άνω Πεδινών.

Η αγιογράφος μοναχή Ευφημία που μονάζει εκεί δυο χρόνια τώρα, τις καλοδέχτηκε.

Είχαμε ετοιμάσει κάτι να τις ξεκουράσουμε από το δύσκολο περπάτημα του Βίκου. Καφέδες, χυμούς, βουτήματα και το μοναστηριακό λουκουμάκι με κρύο νερό στη διάθεσή τους...

αγκαλιά τους στους πιστούς, και να ξανακουστούν ψαλμωδίες και ήχος καμπάνας ν' αντηχεί στους έρημους τόπους του Θεού.

Ο Θεός να δώσει...

Ευχαριστούμε πολύ το τοπικό Τμήμα του Οδηγισμού για την επίσκεψή τους αυτή που ίσως γίνει αφορμή γνωριμίας με τον τόπο, αναγκαίο στις μέρες μας μέρος της γαλήνης.

(«ΠΡΩΙΝΟΣ ΛΟΓΟΣ»

Παρασκευή 6 Ιουλίου 2012)

Η Ελένη των Σουδενών...

Κύριε Διευθυντά,

Μια αεικίνητη, σβέλτη και καλοντυμένη κυρία, με ένα αστραφτερό χαμόγελο και μάγουλα κατακόκκινα από τον καυτερό ήλιο μας υποδέχθηκε στην είσοδο του Μοναστηριού. Χαιρετούσε τη μία, φιλούσε την άλλη, «καλημέρα καλωσορίσατε» στην άλλη... και οι 250

ότι 250 γυναίκες πέρασαν σαν λαίλαπα από αυτό το φροντισμένο Μοναστήρι των Άνω Πεδινών.

Θυμάμαι πολλά χρόνια πριν όταν λειτουργούσε η Σχολή, πήγαμε πάλι με τις Οδηγούς των Ιωαννίνων. Και τότε η Ελένη πρωτοστατούσε και μας ξεναγούσε. Και τότε φρόντιζε

κυρίες της Συνεργασίας του Σώματος Ελληνικού Οδηγισμού διαβαίνανε την πόρτα της Παναγιάς της Ευαγγελίστριας με δέος αλλά και με ανακούφιση που βρήκαν ένα δροσερό μέρος να καθίσουν, μετά από την πεζοπορία στην Αγία Παρασκευή του Μονοδενδρίου.

Λουκούμια, κρύο νερό, γλυκά φτιαγμένα από τα χέρια της Ελένης Δούβλη και της Μοναχής ήταν τα καλούδια τους. Το αρχονταρίκι, το καμάρι της Ελένης, δέχθηκε τις κυρίες του Οδηγισμού σαν να επρόκειτο για παλαιές καλές φίλες! Η Ελένη δεν κάθισε καθόλου, «ελάτε κι από δω, πάρτε και από αυτά τα γλυκά, εσείς ήπιατε καφέ; όχι; γρήγορα έναν με ολίγη, ...εσείς σκέτο; αμέσως...». Ασταμάτητη και με χαμόγελο! Όταν οι δικές μας μπήκαν στην κουζίνα να τακτοποιήσουν τους έβαλε τις φωνές: «εγώ τι είμαι εδώ; αφήστε τα, θα τα τακτοποιήσω εγώ!»

Όμως εμείς σαν Οδηγοί δεν αφήσαμε τίποτε που να δηλώνει

το Μοναστήρι και τώρα! Όταν την ακούς νομίζεις για το παιδί της, οι αγώνες που έκανε και κάνει είναι γεμάτοι αγάπη, παλμό, καημό και πολλές φορές με πίκρα, γιατί δε γίνονται όπως θέλει... αλλά αυτή εκεί, βράχος, με στόμα, με έργα, με ... πένα!

Από πού αντλεί αυτό το πάθος; Την ενέργεια; Μόνο μια εξήγησή υπάρχει. Από την Παναγιά! Λες και έχει ταχθεί να την υπηρετεί χωρίς ράσο! Εγώ αυτό πιστεύω κι εμείς σαν Οδηγοί την ευχαριστούμε γιατί συνέβαλε στην επιτυχία της 31ης Συνάντησης στα Γιάννινα. 250 γυναίκες έζησαν την Ηπειρο και τη Γιαννιώτικη φιλοξενία. Τέσσερις μέρες γεμάτες Ζαγόρι, Μέτσοβο, Δωδώνη, Νησί, Ιτς Καλέ... Ένα συνέδριο που πέτυχε χάρη στους ανθρώπους που μας βοήθησαν. Ένας από αυτούς είναι και η Ελένη των Σουδενών! Την ευχαριστούμε από καρδιάς!

Ευχαριστώ
Σοφία Παπαστύλου
Πρόεδρος Ομάδας
Συνεργασίας ΣΕΟ Ιωαννίνων

2ος Μαραθώνιος Ορεινού Τρεξίματος Ζαγορίου

ο οποίος συμμετείχε και στη διαδρομή των 10 χλμ., ο επικεφαλής της αντιπολίτευσης στον Δήμο Ζαγορίου Βασίλης Σπύρου.

Το συντονισμό της τελετής των απονομών είχε ο Βασίλης Τζουμάκας, ψυχή της διοργάνωσης, ο οποίος ευχαρίστησε όλους όσους συνέβαλαν σε αυτή.

ΕΘΕΛΟΝΤΕΣ

Πέρα από τους αθλητές, τους συνοδούς και τους άλλους επισκέπτες, τη διοργάνωση πλαισίωσαν και δεκάδες εθελοντές, όπως οι Σαμαρείτες από τα Ιωάννινα, η Αστυνομία Κήπων, ο Ορειβατικός Σύλλογος Ιωαννίνων, οι Σύλλογοι Βίτσας, Διλόφου, Κήπων, Πατίγκου, Πέτρας, οι οποίοι συνέβαλαν καθοριστικά στην ασφάλεια των αγώνων, στην τροφοδοσία των αθλητών και στο ξεχωριστό κλίμα του Ορεινού Μαραθωνίου Ζαγορίου. Σημαντική ήταν η συμβολή των κατοίκων του Καπεσόβου, στο οποίο τερμάτισαν όλες οι διαδρομές, γεγονός που επισήμανε και ο Τοπικός Εκπρόσωπος του χωριού Θουκυδίδης Παπαγεωργίου ο οποίος για δεύτερη χρονιά προσέφερε τα μέγιστα.

ΑΘΛΗΤΙΚΟΣ ΤΟΥΡΙΣΜΟΣ

Κατά τη διάρκεια των εκδηλώσεων φιλοξενήθηκαν 785 αθλητές που έλαβαν μέρος στις τρεις διαδρομές και συνοδοί αυτών. Υπολογίζεται ότι το τριήμερο πέρασαν απ' την ευρύτερη περιοχή περί τα 5.000 άτομα με την πληρότητα των ξενοδοχείων να φτάνει σε υψηλά επίπεδα. Οι ξενοδόχοι φρόντισαν με την ευγένεια και τις διευκολύνσεις τους για την ικανοποίηση των επισκεπτών στο Ζαγόρι. Σημεία μεγάλης τουριστικής και ιστορικής σημασίας όπως η Χαράδρα του Βίκου, η Τύμφη, η

Δρακόλιμνη, η Σκάλα του Βραδέτου, η Πασχάλειος Σχολή, τα πολλά πέτρινα γεφύρια, τα φημισμένα ζαγορίσια γραφικά χωριά δέχθηκαν πλήθος αθλητών, εθελοντών και επισκεπτών. Παράλληλα, καθαρίστηκαν και σηματοδοτήθηκαν μονοπάτια ξεχασμένα από δεκαετίες, μονοπάτια που θα έχουν τη δυνατότητα να περπατήσουν και οι επισκέπτες του Ζαγορίου κατά τη διάρκεια όλου του χρόνου.

ΠΑΡΑΛΛΗΛΕΣ ΕΚΔΗΛΩΣΕΙΣ

Θα πρέπει να σημειωθεί, ότι στη διοργάνωση ενδιαφέρον δεν είχε μόνο ο ορεινός μαραθώνιος Ζαγορίου, ενδιαφέρον υπήρξε και στις παράλληλες εκδηλώσεις που έγιναν, όπως τα pit party που με επιτυχία διοργάνωσαν ο Πολιτιστικός Σύλλογος Ασπραγγέλων στην πλατεία του χωριού και ο αντίστοιχος του Τσεπελόβου στον υπέροχο χώρο της Μαθητικής Εστίας Τσεπελόβου. Ξεχωριστό τόνο στην διοργάνωση έδωσε ο παιδικός αγώνας Zagori Kids στον οποίο συμμετείχαν 50 παιδιά μέχρι 12 ετών.

Ευχαριστούμε θερμά και του χρόνου Καλή Αντάμωση ακόμα καλύτεροι...

Αγγελή Αγγελική

Ο ΑΣΧΗΜΟΣ ΚΑΙΡΟΣ ΔΕΝ ΠΤΟΗΣΕ ΤΟΥΣ ΦΙΛΟΥΣ ΤΟΥ ΚΙΝΗΜΑΤΟΓΡΑΦΟΥ Ξέμειναν από καρέκλες στα Σουδενά

Ρεπορτάζ:
ΣΩΤΗΡΗΣ ΑΡΓΥΡΗΣ

Ξεπέρασε κάθε προσδοκία η προσέλευση των φίλων του κινηματογράφου στην καθιερωμένη τριήμερη εκδήλωση που και φέτος οργάνωσε στα Κάτω Πεδινά (Σουδενά) ο πολιτιστικός σύλλογος του χωριού.

Οι διοργανωτές... Ξέμειναν στην κυριολεξία από καρέκλες την τρίτη και τελευταία βραδιά των προβολών, αφού ο κόσμος συνέρρεε και μετά τις 9 το βράδυ της Κυριακής στην ήδη γεμάτη πλατεία. Ήταν ίσως το θετικότερο μήνυμα που βγήκε από το τριήμερο του «σαν παλιό σινεμά», αφού οι πολίτες της περιοχής έστειλαν το δικό τους μήνυμα στους διοργανωτές. «Συνεχίστε την προσπάθεια», ήταν ουσιαστικά το αίτημα, γεγονός που αυξάνει ακόμη περισσότερο τις υποχρεώσεις του συλλόγου και τις προσδοκίες όσων εδώ και χρόνια στηρίζουν την προσπάθεια.

Η αλήθεια είναι πως το τριήμερο ξεκίνησε με πολλές δυσκολίες. Ο καιρός ήταν ο βασικός αντίπαλος αυτής της προσπά-

Με απόλυτη επιτυχία πραγματοποιήθηκε και φέτος ο θεσμός του «σαν παλιό σινεμά» και αρκετοί από τους επισκέπτες έδωσαν ραντεβού για τον επόμενο Αύγουστο

θειας και την πρώτη μερα, γύρω στις 5 το απόγευμα, το μπουρίνι που ξέσπασε στα Κάτω Σουδενά ξήλωσε το πανί και λύγισε τα σίδερα. Οι υπεύθυνοι του συλλόγου απογοητεύτηκαν αρχικά, αλλά στη συνέχεια αποφάσισαν να ξαναστήσουν το πανί και έτσι έγιναν κανονικά οι προβολές.

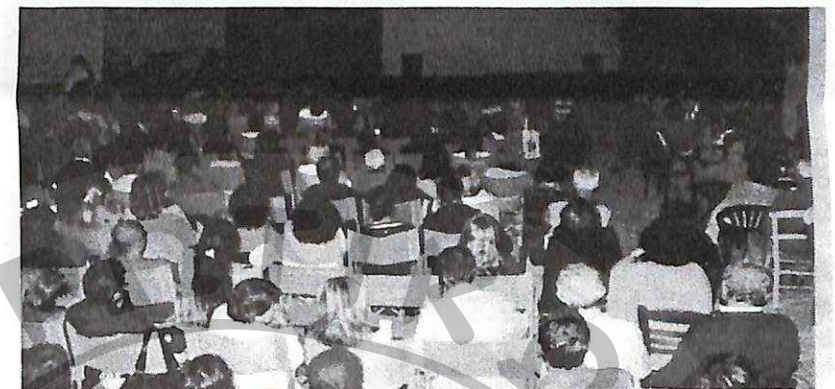
Δεν πτοήθηκαν

Οι υπεύθυνοι του συλλόγου δούλευαν μέχρι τις 9 το βράδυ για να στήσουν το πανί και η αγωνία τους, λόγω της κακοκαιρίας, ήταν αν υπάρξει ανταπόκριση του κόσμου. Τα 14 χρόνια «γνωριμίας», όπως αποδείχθηκε, αποτελούν έναν ισχυρό δεσμό μεταξύ των διοργανωτών και των φίλων του κινηματογράφου, ορισμένοι από τους οποίους κάνουν αρκετά χιλιόμετρα για να δουν τις ταινίες του τριημέρου. Έτσι, λοιπόν, ούτε οι άσχημες καιρικές συνθήκες -βροχές και καταιγίδες, δυνα-

βού για τον επόμενο Αύγουστο στα Κάτω Σουδενά, κάνοντας έτσι τους διοργανωτές να απομακρύνουν κάθε σκέψη για την αναστολή του τριημέρου.

Ικανοποίηση

Απόλυτα ικανοποιημένοι δήλωναν και οι διοργανωτές μόλις έπεσε η αυλαία του τριημέρου. «Δεν μπορούμε να μην ευχαριστήσουμε όλο αυτό τον κόσμο που μας τίμησε υπό αυτές τις καιρικές συνθήκες», δήλωσε στον «Η.Α.», που ήταν και χορηγός της εκδήλωσης ο αντιπρόεδρος του συλλόγου Κώστας Τζιόβας. Η συνέχεια της εκδήλωσης, παρά τις πολλές δυσκολίες που ανακύπτουν, θεωρείται δεδομένη και οι υπεύθυνοι του συλλόγου εμφανίζονται «εγκλωβισμένοι» από την ανταπόκριση του κόσμου.

Κάτω Πεδινά Ζαγορίου 28/7/12

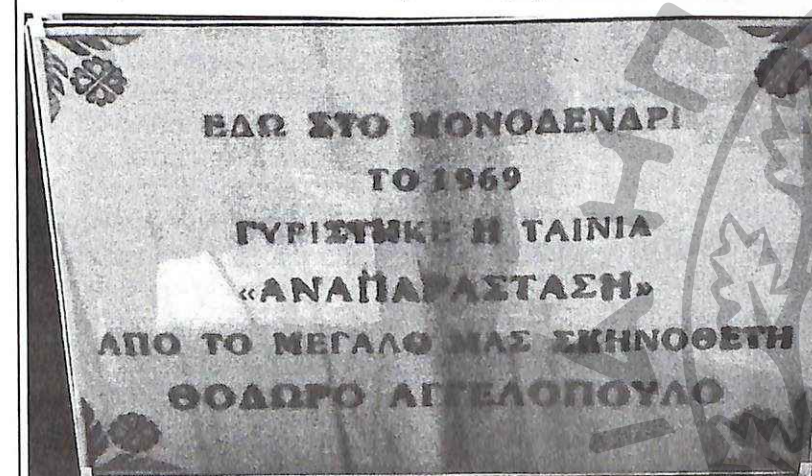
14 Χρόνια ταξίδι

Πάνε κιόλας 14 χρόνια από τότε που «κανοίσαμε» το πρώτο μας λευκό πανί στο μεσοχώρι τον τόπον μας και σας καλέσαμε δειλά, να γίνετε συνταξιδιώτες μας σε τούτο το αλληλωτικό ταξίδι στην ανοικτή και ατέλειωτη θάλασσα του ονείρου, της φαντασίας αλλά και της -πέραν της ζωής μας- πραγματικότητας. Είναι πολύ όμορφο που αυτό το απρόβλεπτο και γοητευτικό ταξίδι συνεχίζεται μέχρι και σήμερα.

Σας ευχαριστούμε από καρδιάς όχι μόνο επειδή κάνατε το ταξίδι μας πραγματικότητα, αλλά που ταξιδεύετε μαζί μας και μας ενθαρρύνετε να πάμε ακόμη πιο μακριά, ακόμη πιο ονειρικά κι ανθρώπινα.

Σ.Θ.

Μια σεμνή εκδήλωση για τον Θόδωρο Αγγελόπουλο

Στις 17 Αυγούστου 2012 με πρωτοβουλία και χρηματοδότηση του έγκριτου Νομικού κ. Βασιλείου Ταουζή, ένθερμου φίλου του Μονοδενδρίου και μέλους του Πολιτιστικού Συλλόγου Μονοδενδρίου «Αδελφοί Ριζάρη» σε μια σεμνή τελετή τοποθετήθηκε τιμητική πλακέτα στην κεντρική πλατεία του χωριού για το μεγάλο σκηνοθέτη Θόδωρο Αγγελόπουλο, που με την ταινία του «ΑΝΑΠΑΡΑΣΤΑΣΗ» ανέδειξε το Μονοδένδρι και το Ζαγόρι γενικότερα.

Κάποια μαγευτικά καλοκαίρια, δεκαετίες πίσω, εκτός απ' τα πανηγύρια που ήταν κοσμητική για τα χωριά μας και τους έδιναν γερές ανάσες ζωής, ιδιαίτερο ενδιαφέρον είχε το ποδόσφαιρο για τους νέους.

Οι ετοιμασίες, οι προπονήσεις, οι συζητήσεις και οι αγώνες, ήταν κίνητρα για να ζούνε και να χαίρονται τα καλοκαίρια στο χωριό οι νέοι.

Στους Ασπραγγέλους και σε πολλά χωριά του Ζαγοριού το 1950 με 1980 το ποδόσφαιρο κάθε καλοκαίρι είχε τα πάνω του.

Γήπεδο ένα λιβάδι στον κάμφο των Ασπραγγέλων με εξαίρετο φυσικό χλοοτάπητα «Η ΜΟΥΤΣΑΛΑ», Γουέμπλεϋ την

ΑΣΠΡΑΓΓΕΛΟΙ

Καλοκαίρια με μπάλα, μικροχαρές, γέλια και έμπνευση

κανονικά στις ομάδες των Ιωαννίνων: Αβέρωφ, Ατρόμητο και Ολυμπιακό.

Οι παραπάνω ήταν η μαγιά εκείνη που ώθησε πολλούς νέους του χωριού ν' ασχοληθούν ερασιτεχνικά με το ποδόσφαιρο για να έχουμε μετέπειτα μια συνέχεια ν' αγωνίζονται σε διάφορες ομάδες των Ιωαννίνων.

Γαβριήλ Παπαναστασίου σημερινός δήμαρχος, αδελφοί Κάτσενου, Άκης Βαραδίνης, Φόρης Φωτόπουλος, Κλέαρχος Καρβούνης, Κώστας Γιαννακού-

Ασπραγγέλων, παίζοντας καλή μπάλα, τα καλοκαίρια των ετών που προαναφέραμε, ήταν νικήτρια.

Τα έπαθλα, κύπελλα που πήρε, βρίσκονται σήμερα σε αίθουσα του πολιτιστικού συλλόγου, θυμίζοντας στους νεώτερους περασμένα μεγαλεία.

Τα καλοκαίρια η ομάδα έδινε πολλούς αγώνες όχι μόνο με ομάδες του Ζαγοριού, αλλά και με ομάδες λίγο παραπέρα, Ζίτσα, Μέτσοβο, Κόνιτσα, Ηγουμενίτσα.

Όταν η ομάδα έπαιζε με

Ασπραγγελιώτης φίλαθλος με τα ποδοσφαιρικά, βλέποντας το σημερινό δήμαρχο Ζαγοριού να κάνει κάποιες κατά τη γνώμη του παραπανίσιες «τρίπλες» φώναζε να τον αντικαταστήσουν, «βγάλτε τον έξω...». Τον ηρέμησαν κάποιοι λέγοντάς του, ότι δεν μπορούμε ν' αντικαταστήσουμε, έναν από τους καλύτερους παίκτες που διαθέτει η ομάδα.

Ο Φωκίων Καψάλης, ο δικός μας Φώκος, όπως τον λέμε στο χωριό, κάποιο καλοκαίρι της δεκαετίας του 1950 ενώ ετοιμάζαμε το γήπεδο για να γίνει αγώνας μετά από κάμποσες μέρες, άθελά μας βάλαμε φωτιά σε χόρτα που μαζέψαμε για να το καθαρίσουμε και με το φόβο μήπως η φωτιά πάρει διαστάσεις, ο Φώκος έτρεξε στο χωριό

Δεκαετία του 1950

αποκαλούσαν τότε κάποιοι, τρομάρα τους.

Γκολπόστ κανονικά, δίχτυα, γραμμές, σημαία στα κόρνερ, όλα στην εντέλεια.

Αποδυτήρια για τους ντόπιους πίσω από τα παλιούργια.

Η γκορτζιά προς το δρόμο πάντα για τη φιλοξενομένη ομάδα.

Συντονιστής και οργανωτής σε όλα αυτά, αλλά και στα της ομάδας ο Φρίξος Τσολάκης.

Προ του πολέμου Ασπραγγελιώτες που έπαιζαν σε ομάδες μεγάλων πόλεων ήταν ο Λάκης Μπήκας, ο Γιώργος Σκουτέρης, ο Φρίξος Τζιόβας και ο Καραμπέτης Εύδοξος.

Η παράδοση όμως συνεχίζεται για το χωριό μας, έτσι τις δεκαετίες 1950 και 1970 ο Κλέαρχος Σαρρέας, ο Νίκος Τσαπάρης, ο Μιχάλης Οικονόμου και ο Γιώργος Σαρρέας είναι ποδοσφαιριστές και αγωνίζονται

λης, Δημήτρης Τάγκας, Γκοζίνας Ξενοφών, Βύρων Καρβούνης και ο Μπάκης.

Πολλές φορές τα κενά της εντεκάδος συμπληρώνονταν και με άλλα παιδιά του χωριού, που αγαπούσαν το ποδόσφαιρο, ήξεραν μπάλα, δεν ήταν όμως του επιπέδου των νέων που προαναφέραμε.

Σε πολύ μεγάλη ανάγκη έπαιζαν και μερικοί, ευτυχώς ελάχιστες φορές, άσχετοι με τη μπάλα: Μάκης, Φώκος, Νάσιος, Σωτήρης, Βασίλης Φερεντίνος κ.λ.π.

Έτσι με τα παραπάνω δεδομένα, η καλοκαιρινή ομάδα των Ασπραγγέλων κατά εποχές και κατά την ποδοσφαιρική ορολογία ήταν αχτύπητη.

Οι νεώτεροι θα θυμούνται τους αγώνες ποδοσφαίρου των ετών 1982 με 1985 μεταξύ ομάδων χωριών του Ζαγοριού, αγώνες στους οποίους η ομάδα των

Δεκαετία του 1980

δύσκολους αντιπάλους ενισχύει το και με νέους που έπαιζαν καλή μπάλα από διπλανά χωριά, Γιώργος Δούβλης, Αντρέας Σαρηγιάννης, ο φίλος μας ο Ράκιος απ' το Τσεπέλοβο κ.λ.π.

Είναι πολλά τα χιουμοριστικά απρόοπτα του ποδοσφαίρου, οι ατάκες, οι γκρίνιες και μικροκαυγάδες που θα μπορούσε κάποιος να μεταφέρει σ' ένα κείμενο, περιγράφοντας την ποδοσφαιρική ιστορία του χωριού του. Θα αρκεστούν σε δύο τρία.

Τσεπελοβίτης γνώστης του ποδοσφαίρου και αν δεν κάνω λάθος και παράγων, της πολύ καλής ομάδας του χωριού του, σ' ένα αυθόρμητο ξέσπασμα, κάνοντας μάλιστα και μια αξιολόγηση των ομάδων του Ζαγοριού, δήλωσε: «Η ομάδα των Ασπραγγέλων και μόνο με τις φανέλες...κερδίζει αγώνες...».

Δύσκολο φιλικό παιχνίδι στην Ηγουμενίτσα, παθιασμένοι

να φέρει νερό. Αφού φόρτωσε το γαϊδουράκι της γιαγιάς του με δυο τεράστιους γαλατοτενεκές γεμάτους νερό, ξεκίνησε να κατεβαίνει το δρόμο προς το γήπεδο, ακολουθούμενος από ένα τσούρμιο πιτσιρικάδων. Τρέχοντας μαζί με το γαϊδουράκι, χτυπούσε συνεχώς ένα πολύ μεγάλο κουδούνι δείχνοντας μ' αυτόν τον τρόπο ότι έρχεται η πυροσβεστική να μας σώσει.

Όμορφες στιγμές, παιδικής ξενοιασιάς και επιπόνησης.

Αφού μιλάμε για ποδόσφαιρο, να ευχηθούμε στην ομάδα του Ζαγοριού, τον «ΠΑΝΖΑ-ΓΟΡΙΣΙΑΚΟ» ποδοσφαιρικές επιτυχίες και όλοι οι Ζαγορίσιοι ο καθένας με τον τρόπο του να βοηθήσουμε την ομάδα στην προσπάθειά της αυτή για καλύτερη απόδοση, έτσι ώστε ν' ανέβει στη Β' ερασιτεχνική κατηγορία, κάτι που έχει σα στόχο.

ΜΑΚΗΣ ΚΟΜΠΑΡΟΣ
ΑΘΗΝΑ Ιούλιος 2012

Τα φαγνιά, τα γλυκά και τα ποιά στο χωριό μας στα χρόνια τα παλιά

Όπως είπα και σε άλλο μέρος της εργασίας μου και κυρίως εκεί που αναφέρθηκα στην οικονομική κατάσταση στο χωριό μας, μετά το 1850, οι χωριανοί μου βρίσκονταν σε μέση οικονομική κατάσταση.

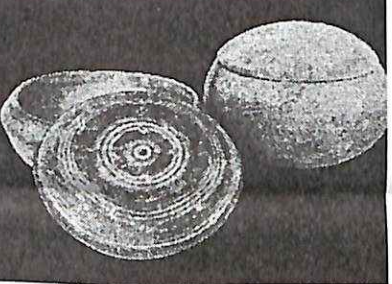
Είχαν έσοδα όσο για να ζήσουν τις οικογένειές των και τούτο γιατί δεν υπήρχαν πια έσοδα από την ξενιτιά, ούτε από άλλους πόρους.

Επόμενο ήταν και η διατροφή των να είναι ανάλογη και να στηρίζεται και στους δικούς των κυρίως πόρους.

Από πού εξοικονομούσαν λοιπόν τα προς το ζην;

Κάποια είδη αγόραζαν από την αγορά με δικά των χρήματα ή με χρήματα που στέλναν όσοι εργάζονταν στα ξένα.

Πολλοί παίρναν το σιτάρι από τον ίδιο τον παραγωγό αν δεν είχαν οι ίδιοι και το έκαναν αλεύρι στο μύλο του χωριού.

Με το πινάκι έπαιρναν μαζί τους φαγητό στο χωράφι

Από την αγορά αγοράζαν λάδι, ρύζι, ζάχαρη, μακαρόνια, κάναν και δικά των ζυμαρικά.

Στα τα δικά των χωράφια και τους κήπους κάναν λίγα λαχανικά, πατάτες, φασόλια, φασολάκια, κρεμμύδια, ντομάτες και σπέρναν και λίγα σιτηρά, σιτάρι, καλαμπόκι, σίκαλη, βρώμη κ.λ.π.

Πολλά χόρτα μαζεύαν από τα ακαλλιεργήτα χωράφια, ραδίκια, ζωχούς, παπαρούνες, λάπατα, κ.λ.π.

Στον κήπο του σπιτιού σπέρναν μαϊντανό, άνηθο.

Από το βουνό μαζεύαν το τσάι του βουνού, την ρίγανη, τη μέντα, το χαμομήλι και πολλά ακόμη φαρμακευτικά και αρωματικά βότανα και κάναν ποτά.

Το έδαφος του χωριού μας είναι πετρώδες και δεν είναι εύκολες ούτε αποδοτικές οι καλλιεργείες.

Πρέπει να υπολογίσουμε ότι μέχρι το 1950 περίπου, είχαμε μεγάλο πρόβλημα με το νερό, αφού όλο το χωριό εξυπηρετούνταν από τις τρεις βρύσες που ήταν στο Μεσοχώρι, μ' αυτό ζούσαμε κι εμείς και τα φυτά μας και τα ζώα

μας.

Οι περισσότεροι κήποι λαχανικών ήταν στους Παλιόκηπους και με το νερό που μαζεύονταν σε μικρές δεξαμενές, χαβούζες τις λέγαμε- ποτίζαμε τους κήπους που ήταν κατά μήκος του λάκκου. Οπωροφόρα δέντρα είχε πολλά το χωριό, γιατί τα ευνοεί το κλίμα και στο υπέδαφος υπάρχει και μια σχετική υγρασία.

Το επάνω μέρος του χωριού μας και τώρα ακόμη το λέμε «στα περιβόλια», γιατί ήταν φυτεμένο με πολλά δέντρα.

Μέσα στο χωριό και γύρω από το χωριό, που τώρα είναι δάσος ήταν φυτεμένα πολλά οπωροφόρα δέντρα, μηλιές, κερασιές, καρυδιές, καστανιές.

Εγώ θυμάμαι τα θαυμάσια σταφύλια που μαζεύαμε από τις κληματαριές της Θάλειας και της Ασπασίας που ήταν σκαλωμένες στα ντουσκία -είδος βελανιδιάς- στα Περιβόλια.

Κόβαμε κλαδιά από τις βαλανιδιές, τα ξεραίναμε και τα είχαμε για τα ζώα.

Ποιες τροφές παίρναμε από τα ζώα.

Από πολύ παλιά σε κάθε σπίτι είχαν και τα ζώα τους, για να έχουν το γάλα τους, το κρέας, το δέρμα, την κοπριά.

Όπως μου λεν, πιο παλιά, πριν το τριάντα, πολλά σπίτια είχαν και αγελάδες, είχαν και πιο πολλά πρόβατα και κατσίκια.

Κανένας δεν έτρεφε γουρούνια, ίσως γιατί τα γουρούνια θέλουν πολλή ξεχωριστή τροφή για να μεγαλώσουν και ίσως και γιατί οι Ζαγορίσιοι δεν τα χώνευαν γιατί ήταν βρώμικα.

Τα ζώα λιγότεψαν μετά το σαράντα το πενήντα και το εξήντα, πρώτα γιατί έφυγε ο κόσμος και ο τόπος αγρίεψε και μετά γιατί δεν εύρισκαν εύκολα τρομπάνο.

Απαραίτητα σε κάθε σπίτι ήταν και το κοτέτσι με τις κότες.

Κάθε σπίτι είχε τις κότες του για να έχει τα αυγά του και το κρέας. Ο καθένας λοιπόν εξοικονομούσε το κρέας του και το γάλα για το σπίτι του.

Το '40, ο δικτάτορας ο Μεταξάς, δέθεν για να προστατέψει το φυσικό περιβάλλον, στην πραγματικότητα για να στέλνει τα δέρματα στην Χιτλερική Γερμανία, απαγόρευσε να έχουμε παραπάνω από δέκα κατσίκες.

Μας στέρησε το γάλα στην κατοχή με αποτέλεσμα να κινδύνευουν πολλές οικογένειες να πεθά-

νουν της πείνας.

Πώς συντηρούσαν τα φυτικά και τα ζωικά τους προϊόντα:

Στην εποχή εκείνη δεν υπήρχαν

Του Γιάννη Βακάμη

τα μέσα τα σημερινά για να συντηρήσουν τις τροφές και ο καθένας εύρισκε και ένα δικό του τρόπο πρακτικό για την συντήρησή τους.

Ο χώρος συντήρησης ήταν οι αποθήκες, τα υπόγεια, τα κελάρια, όπως τα λέγαμε, κάτω από τα δωμάτια του σπιτιού, όπως στο κελάρι των αδελφών Σβώλου, η

Η κυρά Μερρόπη ετοιμάζεται για την αλευρόπιτα

θερμοκρασία τον Αύγουστο δεν ανέβαινε απάνω από οχτώ βαθμούς.

Εκεί όπως λέω και στο άρθρο μου για τα μέρη του σπιτιού και την λειτουργικότητά του, θα έβλεπε ότι να φανταστείς.

Τα σιτηρά, τα κρέατα τα τυριά, τα λαχανικά.

Όταν σφάζαν ένα ζώο, επειδή δεν ήταν δυνατόν να το καταναλώσουν γρήγορα όλο, για να μην χαλάσει, συνεννοούνταν και το μοιράζονταν πολλές οικογένειες και όταν έσφαζε η άλλη οικογένεια έδινε και την άλλη φορά κάποιος άλλος έσφαζε και αγόραζε και ο προηγούμενος.

Το ζώο το έσφαζαν πέρα στο χασαπαριό, ένα ειδικό οίκημα στην άκρη του χωριού, που μπορούσε να καθαριστεί, γιατί από εκεί περνούσε ο λάκκος με το νερό.

Ένας άλλος τρόπος για να συντηρήσουν το κρέας, ήταν να το κάνουν κρουγκί, ένα είδος μπέικον, όπως θα το λέγαμε σήμερα ή να το κάνουν παστοურμά.

Το φθινόπωρο συνήθως σφάζαν καμιά στέρφα γίδα ή καμιά βετούλα ή τα ζώα που ήταν γέρικα, το μεγάλο κριάρι ή το τραγί ή το μικρό στριμμένο κριάρι.

Τα φυτικά προϊόντα όπως είπα και παραπάνω τα συντηρούσαν μέσα στα κελάρια ή στις αποθήκες.

Εκεί έβλεπε στα τσουβάλια τις πατάτες, στους τοίχους κρεμασμένες τις αρμάδες με τα σκόρδα και τα κρεμμύδια.

Μέσα σε παλιά βαρέλια τα κάστανια με τα αγκάθια. Σε μεγάλα κασόνια το σιτάρι, το κριθάρι. Στα αμπάρια το αλεύρι και στους τοίχους ότι άλλο ήταν απαραίτητο για το σπίτι.

Στα ράφια τα φρούτα μοσχομύριζαν πολλά κρεμασμένα από τα καρφιά, ότι και να φανταστείς θα το έβλεπε στο κελάρι του καλού του νοικοκύρη.

Τα κελάρια οι αποθήκες τα κατώγια ήταν τόσο καλά κλεισμένα που ήταν αδύνατο να περάσει ο ανεπιθύμητος επισκέπτης ο ποντικός.

Έλαμπαν όλα από πάστρα. Μοσχομύριζε ο τόπος.

Το ψωμί

Καλόδεχτο το φούρνο που θάρθει από το μύλο πρωτάλεστο πρωτόπλαστο πρώτη χαρά της σκάφης ξυμώνουν τ' ανασκουμπωτά της πρωτονύφης χέρια και πλάθουν τα πρωτόπλαστα ψωμιά με την πάλαιμ μες την καλοπελεκητή πινακωτή - προικιά της.

Το φούρνο καίει τεχνίτισσα στο φούρνο η γριά κυρούλα, ξαναανωμένη αφήνοντας τη συντροφιά της θόκας

Ω βραδινό σνιμάζεμα στο σπιτικό κατώφλι καρτέρημα ανυπόμονο του πυρωμένου φούρνου

κι ω μέθημα από τη μυρωδιά πρώτου ψωμιού π' αχνίζει κομμένο από το γέροντα παππού χωρίς μαχαίρι

και μοιρασμένο στα παιδιά, στις νύφες και στ' αγγόνια.

ΙΣΤΟΡΙΚΑ

ΟΙ ΡΙΖΕΣ ΤΩΝ ΣΟΥΔΕΝΙΩΤΩΝ ΚΑΛΑΒΡΥΤΩΝ ΚΑΙ Η ΣΥΓΧΡΟΝΗ ΙΣΤΟΡΙΚΗ ΜΕΘΟΔΟΣ

Όπως είναι γνωστό, ο Σύλλογος Σουδενιωτών Καλαβρύτων με πρωτοβουλία του κ. Βασίλη Ζαφειρακόπουλου ανέθεσε στο Ινστιτούτο Τοπικής Ιστορίας τη διερεύνηση της καταγωγής των κατοίκων. Καθώς η έρευνα βρίσκεται σε εξέλιξη, θα διατυπώσω εδώ μερικές σκέψεις που αποτελούν τους βασικούς άξονες προσέγγισης του θέματος και γενικότερα τείονων ζητημάτων στη σύγχρονη τοπική ιστορία. Συγκεκριμένα, σε αυτήν την προσπάθεια πρέπει να ληφθούν υπόψη δύο παράμετροι. Η πρώτη παράμετρος είναι ο βαθμός δυσκολίας του όλου ενγχειρήματος και η δεύτερη η επιλογή της ορθής μεθόδου.

Η δουλειά του ιστορικού μοιάζει με αυτής ενός ντέτεκτιβ. Προσπαθεί να εντοπίσει τεκμήρια για να στηρίξει με ασφάλεια τα συμπεράσματα που θα παρουσιάσει στο κοινό του. Το ερώτημα όμως στη δική μας περίπτωση είναι αν υπάρχουν αυτά τα τεκμήρια, γιατί αλλιώς η προσπάθεια καταλήγει στο κενό. Υπάρχει βέβαια η παράδοση, αλλά αυτή δεν αποτελεί ιστορικό τεκμήριο. Υπάρχει κάτι άλλο που θα μπορούσαμε να βασιστούμε; Η αλήθεια είναι ότι πριν από μερικά χρόνια το ερώτημα θα ήταν αδύνατο να απαντηθεί γιατί η μετακίνηση των Σουδενιωτών τοποθετείται σε χρόνους παλαιότερους της Επανάστασης του 1821. Σήμερα είμαστε τυχεροί. Η δημοσίευση βενετικών αρχείων στη δεκαετία του 1980 μας έδωσε τη δυνατότητα να αναζητούσαμε τα χωριά μας στις απογραφές που έκαναν οι Βενετοί γύρω στο 1700. Εκεί διαπιστώσαμε ότι τα Σουδενιά υπήρχαν και μάλιστα με ικανό αριθμό κατοίκων.

Τη χαρά μας διαδέχθηκε νέος προβληματισμός, καθώς τώρα πλέον έπρεπε να βρούμε πηγές παλαιότερες του 1700. Η μόνη μας ελπίδα ήταν τα Οθωμανικά αρχεία που βρίσκονταν στην Κωνσταντινούπολη. Αυτοί οι λεγόμενοι από πολλούς «βάρβαροι Τούρκοι» κρατούσαν αναλυτικά στοιχεία για τον πληθυσμό για φορολογικούς, βέβαια, λόγους. Για καλή μας τύχη τα αρχεία αυτά είναι τώρα προσβάσιμα στους ερευνητές με την υποθήκη κάποιος να γνωρίζει την παλιά αραβική γραφή. Το Ινστιτούτο κατάφερε μέσω του συνεργάτη μας, ειδικού Οθωμανολόγου δόκτορος Παναγιώτη Κβντόλαιου, πρώτα να εντοπίσει κάποια από τα οθωμανικά χειρόγραφα που αφορούν στην περιοχή των Καλαβρύτων και να τα φέρει στην Ελλάδα. Τα χειρόγραφα ήδη βρίσκονται στο «μικροσκοπείο» της έρευνας και το πρώτο που μας αποκαλύπτουν είναι ότι τα Σουδενιά των Καλαβρύτων υπήρχαν ακόμα και πριν το 1463. Ένα ακόμα πιο σπουδαίο είναι

ότι έχουμε πλέον στη διάθεσή μας έναν κατάλογο με ονόματα κατοίκων που περιμένουν την αποκρυπτογράφησή τους. Θα βρούμε εκεί την οικογένεια Πετμεζιά ή άλλες οικογένειες που λέγεται ότι ήταν οι πρώτοι που ήρθαν από τα Σουδενιά στα Ζαγοροχώρια Ιωαννίνων. Μια μικρή δυσκολία μας θέτει το γεγονός ότι το σχετικό χειρόγραφο για τα Ζαγοροχώρια της ίδιας εποχής ήταν μέχρι πριν από λίγο καιρό αποσυρμένο για ψηφιοποίηση, αλλά ευελπιστούμε ότι με την πρόοδο της έρευνας θα είναι και πάλι προσβάσιμα.

Επιστρέφοντας στη δεύτερη παράμετρο, πρέπει να τονίσουμε ότι η σύγχρονη ιστορική μέθοδος επιτάσσει, εκτός από την εξαντλητική ανάλυση των πηγών, και την διεξαγωγή επιτόπιας έρευνας με διεπιστημονική συνεργασία. Ο ιστορικός δεν είναι πλέον κλεισμένος σε μια βιβλιοθήκη περιμένοντας να βρει όλα τη γνώση μέσα από την ανάγνωση της βιβλιογραφίας. Πολύ απλά γιατί στην πλειονότητα των περιπτώσεων, και ειδικά στην τοπική ιστορία, βιβλιογραφία σπάνια υπάρχει. Πρέπει λοιπόν να ανασυστήσει την εποχή που τον ενδιαφέρει με τη συστηματική παρατήρηση και καταγραφή οποιουδήποτε στοιχείου υπάρχει στο χώρο και μπορεί να τον βοηθήσει. Να παρατηρήσει και να καταγράψει όλες τις πτυχές της οικονομικής, κοινωνικής, πολιτισμικής και περιβαλλοντικής πραγματικότητας με επιμελή επιτόπια έρευνα. Πρέπει δηλαδή να απαντηθούν ερωτήματα, όπως ποιά είναι τα περιβαλλοντικά χαρακτηριστικά του τοπίου, τα ονόματα των ανθρώπων, τα τοπωνύμια, πώς ζούσαν οι άνθρωποι στα συγκεκριμένα χωριά, πώς έχτιζαν τα σπίτια τους, τι έτρωγαν, πώς γλεντούσαν, τι θεωρούν παραδοσιακό, ποιές είναι οι εκκλησίες τους, ποιοι είναι οι χώροι συγκέντρωσης και τα τοπία, πόσο πίσω πάει η μνήμη, τι είναι αυθεντική παράδοση και τι έχει προκύψει από μεταγενέστερη επεξεργασία και άλλα πολλά. Σε αυτή τη διαδικασία ως την ολοκλήρωση της μελέτης θα θέλαμε όμως να σας έχουμε όλους συμπαράστατες γιατί πρόκειται για τη δική σας ιστορία, για ένα ταξίδι στις ρίζες σας. Ένα ταξίδι που ίσως θα ονειρευτήκαμε και οι προηγούμενες γενιές, αλλά δεν μπορούσαν να το επιτύχουν. Τώρα μας δίνεται η ευκαιρία να ανακαλύψουμε τον ίδιο τον εαυτό μας, την ταυτότητά μας, μέσα από τη διερεύνηση του παρελθόντος. Ας βοηθήσουμε λοιπόν όλοι το Σύλλογο Σουδενιωτών σε αυτήν την αξιόλογη πρωτοβουλία που είχε.

Κώστας Παπαγιαννόπουλος
ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟ ΤΟΠΙΚΗΣ ΙΣΤΟΡΙΑΣ
(Από τη «Φωνή των Σουδενιωτών
Αχαΐας»)

Συντήρηση Ιερού Ναού Αγίου Ιωάννου του Προδρόμου στο Ρογκοβό Τσεπελόβου

Την 24η Ιουνίου η Εκκλησία μας γιορτάζει το Γενέθλιον του Ιωάννη του Προδρόμου. Το ομώνυμο μοναστήρι στο Ρογκοβό Τσεπελόβου αποτελούσε από την ίδρυσή του στους Βυζαντινούς χρόνους (1028-1034) σημείο συγκέντρωσης πιστών απ' τα γύρω χωριά.

Την εποχή του Αλή πασά οι Ζαγορίσιοι προσπάθησαν να πετύχουν φερμάνι ώστε να ιδρύσουν, με έδρα το μοναστήρι, Ομοσπονδία, αλλά η δράση της Φιλικής Εταιρείας και η κήρυξη της επανάστασης του 1821 ματαίωσαν την προσπάθεια. Παράλληλα οι Ζαγορίσιοι τότε σχεδίαζαν και την ίδρυση Πανεπιστημίου στο Ρογκοβό, με πρώτους καθηγητές τον Γεώργιο Γεννάδιο και τον Χριστόδουλο Κλωνάρη.

Χτισμένο δίπλα σε παρακλάδι της χαράδρας του Βίκου κατακλύζεται από πράσινο. Την ησυχία διανθίζει το θρόισμα των φύλλων και το κελήδημα των πουλιών. Για αυστηρότερη διαβίωση ανατολικά σε κατακόρυφο βράχο υπάρχει και το ασκηταριό. Ανατολικά του καθολικού υπάρχει κτίριο που στέγαζε τους προσκυνητές απ' το Σκαμνέλι, τις Νεγάδες, τις Φραγκάδες, την Μπάγια. Το κτίριο δυτικά του καθολικού στέγαζε τους προσκυνητές του Τσεπελόβου, του Καπεσόβου, του Κουκουλίου, του Βραδέτου. Κολλητά σε τούτο το κτίριο υπάρχει το Ηγουμενείο και το μαγειριό. Στις 29 Αυγούστου –Αποτομή κεφαλής Ιωάννη του Προδρόμου– από το μαγειριό απλώνονταν ερεθιστική η μυρωδιά της φρέσκιας ντόπιας φακής εμπλουτισμένης με ντόπια ρίγανη, που σερβίρονταν σ' όλους τους προσκυνητές. Το μοναστήρι χρησιμοποιήθηκε επίσης από επιλεκτικούς χριστιανούς για τα ιερά μυστήρια της βάφτισης και του γάμου, αλλά και πολλές φορές για την τέλεση Θείας Λειτουργίας, παρακλήσεων, αρτοκλασίας κ.λ.π. Τέλος, οι χώροι του προσφέρονται για ήρεμη ημερήσια εκδρομή, αφού στο μοναστήρι φτάνουν αυτοκίνητα και υπάρχει υδροδότηση.

Ο φθοροποιός χρόνος κατέστρεψε το πρώτο καθολικό και στα ερείπια του χτίστηκε στα 1745 αυτό που βλέπουμε σήμερα, ενώ οικοδομήθηκαν και τα κατοικήσιμα κτίρια. Το 1765 οι Καπεσοβίτες αγιογράφοι ιστορούν τον ναό με δαπάνη των αδερφών Νούτσου και Χριστόδουλου Κοντοδήμου (Βραδετινών) και Γεωργίου Πασχάλη (Καπεσοβίτη).

Ο ναός έχει να λειτουργήσει αρκετά χρόνια γιατί υπήρχε κίνδυνος κατάρρευσης. Απ' τον περασμένο αιώνα έγιναν προσπάθειες υποθεμελίωσης και κατασκευάστηκαν και αντερίδες για προστασία της τοιχοποιίας. Ο Δήμος Τύμφης προχώρησε στη σύνταξη μελέτης και με πολύ κόπο εξασφάλισε χρηματοδότηση απ' το πρόγραμμα ΕΣΠΑ. Σήμερα στο ναό δουλεύει εργολάβος για τα οικοδομικά παραλλάγια συντηρητές από το Υπουργείο Πολιτισμού για την τοιχογραφία, το τέμπλο και τις εικόνες. Το χαγιάτι του ναού στη δυτική πλευρά, ο νάρθηκας και ο ναός ενισχύθηκαν, περιμετρικά στο δάπεδο κοντά κατά τακτά διαστήματα οπές 30Χ30 εκ. περίπου για να θαφτούν εκεί τσιμεντοκολώνες βάθους ως 15 μέτρα, ώστε εσωτερικά να προστατευθούν τα θεμέλια. Εξωτερικά οι τοιχοποιίες θα δεχτούν τσιμεντοενέσεις κοντά στα θεμέλια, ενώ και τα θεμέλια θα ενισχυθούν με μπετόν μετά από προσεκτική εκσκαφή. Οι υπάρχουσες αντιρήδες θα ενισχυθούν επίσης με τσιμεντοενέσεις. Οι σχιστόπλακες της σκεπής και η ξυλεία της στέγης αφαιρέθηκαν, ενώ ολόκληρος ο ναός καλύπτεται με τεράστια τοιχοσκεπή για προστασία του μνημείου από τις βροχές. Οι συντηρητές του Υπουργείου δουλεύουν μέσα στο ναό και προσπαθούν να κλείσουν τις ρωγμές και τα κενά και να διορθώσουν τις άλλες μικροζημιές της τοιχογραφίας. Το τέμπλο αφαιρέθηκε προσεκτικά και μεταφέρθηκε εκτός ναού για συντήρηση. Η διαχείριση του έργου εκτελείται απ' το Υπουργείο Πολιτισμού και προβλέπεται ολοκλήρωση το 2014.

Εκθαμβος απ' το έργο που επιτελείται προσεύχομαι να ολοκληρωθεί επιτυχώς στον απαιτούμενο χρόνο και ν' αντέξει για αιώνες. Λίγοι Ζαγορίσιοι γνωρίζουν το έργο που επιχειρείται στο μνημείο, όλοι όμως ευχόμαστε την επαναλειτουργία του μοναστηριού, ώστε να επανακτήσει την αίγλη του σαν κέντρο θρησκευτικής κατάνυξης και ιστορικής μνήμης.

Ιούλιος 2012
Απόστολος Ντιναλέξης

ΜΟΥΣΙΚΟ ΛΩΡΟ

Ένα δίωρο μουσικό πρόγραμμα, αλλιώς από άλλα μετέδωσε την Κυριακή 19 του Μάη η «ΕΤ1» το οποίο απέσπασε τη σκέψη μας από την άχαρη και καταθλιπτική καθημερινότητα με τα τόσα άλματα προβλήματα, τα οποία γίνονται όλο και περισσότερα.

Ο εμπνευστής και διοργανωτής της επιτυχημένης εκπομπής «Το αλάτι της γης» Λάμπρος Λιάβας, μας χάρισε στιγμές ανεπανάληπτες με τους άριστους μουσικούς καλεσμένους του: Με πρωταγωνιστές τον μοναδικό, τον άριστο δεξιότεχνη του κλαρίνου, τον δικό μας Γρηγόρη Καψάλη και τον επίσης δεξιότεχνη λαουτιέρη Χρήστο Ζώτο. Ερμηνευτής άξιος των τραγουδιών τους είναι ο καθιερωμένος πια τραγουδιστής Γιάννης Παπακάστας, συνοδευόμενοι όλοι κι από άλλους καλλιτέχνες στο βιολί και στο ντέφι των οποίων τα ονόματα μου διαφεύγουν κι ως με συγχωρέσουν γι' αυτή μου την παράλειψη.

Πέρασαν από τούτο τον τόπο άριστοι μουσικοί, οι οποίοι σήμερα είναι στην αιωνιότητα. Οι κλαρινίστες Φίλιππος Ρούντας και Χρόνης, αμφότεροι Ηπειρώτες, οι οποίοι έμειναν αδέσχατοι και έχουμε απ' αυτούς χίλιες δύο αναμνήσεις χορεύοντας στα πανηγύρια.

Δεν ξεχνιούνται οι αείμνηστοι

Καψάληδες, τα γνωστά «Τακούτσια» ο Κώσιος με το βιολί, ο Σπύρος με το λαούτο και ο Σούλης με το ντέφι, οι οποίοι εκτός από γλυκό παίξιμο των οργάνων τους διέθεταν και γλυκύτατες σωστές φωνές.

Αναμνήσεις όμορφες αξέχαστες. Μνήμες άσβεστες οι οποίες σήμερα μ' αυτή την εκπομπή ζωντάνεψαν και μας θύμισαν τα νιάτα μας, τότε που μας εύρισκε χορεύοντας στο μεσοχώρι το χάραμα.

Άξιος συνεχιστής αυτών, που με νοσταλγία προανέφερα, ο Γρηγόρης ο Καψάλης, ο άριστος εκφραστής της Ζαγορίσιας μουσικής παράδοσης, ο σπουδαίος κλαρινίστας και γλυκύτατος τραγουδιστής, συγχρόνως. Οι εκφράσεις που παίρνει το πρόσωπό του ανάλογα με τα τραγούδια του απεικονίζουν το περιεχόμενό. Το ζωντανεύουν. «Ερχομαι τον τοίχο, τοίχο, χαλασιά σ' κι αν σε πετύχω» και τόσα άλλα που εγείρουν τη φαντασία και σε κάνουν συγχρόνως να βλέπεις και εικόνα.

Αγαπητέ Γρηγόρη! Είσαι κεφάλαιο για το Ζαγόρι, για την Ηπειρο. Γνωστός στο Πανελλήνιο και στην ομογένεια του εξωτερικού.

Ο Θεός να σου χαρίζει υγεία. Να ζήσεις πολλά χρόνια, γιατί έχεις ακόμα να προσφέρεις στη «Ζαγορίσια Παράδοση».

Πηνελόπη Κυργιάννη-Μπούρη

Στους Πανελλήνιους Αγώνες Σκοποβολής

Κορυφαίες διακρίσεις για τους Ν. Παπαθλασόπουλο – Β. Ζωρδούμη

✓ Παράπονα της ΣΚΟΛΕΖ για την κατάσταση του Σκοπευτηρίου

Κορυφαίες διακρίσεις κατέκτησαν στους Πανελλήνιους Αγώνες Σκοποβολής που έγιναν στη Μαλακάσα, με τη συμμετοχή 94 σκοπευτών από όλη την Ελλάδα οι δύο αθλητές της Σκοπευτικής Λέσχης Ζαγορίου που πήραν μέρος σε αυτούς.

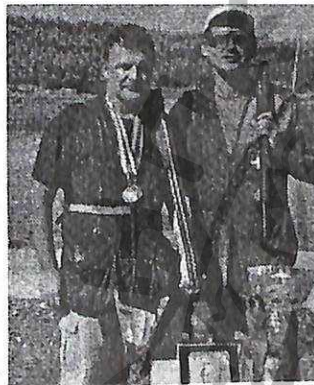
Συγκεκριμένα ο **Νίκος Παπαθλασόπουλος** κέρδισε το χρυσό μετάλλιο με επίδοση 132/150 και ο **Βασίλης Ζωρδούμης** το αργυρό με 131/150.

Παράλληλα με την απονομή των μεταλλίων των Πανελλήνιων αγώνων, έγινε και αυτή του πρωταθλήματος ΤΡΑΠ ανδρών 2011 όπου ο τελευταίος κέρδισε τον τίτλο του πρωταθλητή Ελλάδος.

Ο Βασίλης Ζωρδούμης κέρδισε αυτόν τον τίτλο και φέτος, (6η φορά, 3η συνεχόμενη) έχοντας πετύχει στους 7 αγώνες που συμμετείχε 4 πρώτες θέσεις, 2 τρίτες και μία τέταρτη. Πρόκειται για «άθλο» καθώς τα τελευταία χρόνια δεν έχει κάνει καμία προπόνηση στο Δημοτικό Σκοπευτήριο Ασπραγγέλων, πηγαίνοντας κατευθείαν στους αγώνες.

Σε ανακοίνωσή της η Σκοπευτική Λέσχη Ζαγορίου, εκφράζει έντονα παράπονα για την κατάσταση στην οποία έχει περιέλθει το Σκοπευτήριο.

«Το Δημοτικό Σκοπευτήριο Ασπραγγέλων, αυτή η μοναδική στο είδος της αθλητική εγκατάσταση στη Βορειοδυτική Ελλάδα που πληρώθηκε μέσω ΓΓΑ από τον Ελληνικό Λαό δεν έτυχε ποτέ, από την παραλαβή της μέχρι σήμερα, της παραμελημένης συντήρησης και προσοχής από πλευράς Δήμου. Αντίθετα, αν όχι με την παρότρυνσή του, αλλά σίγουρα με την ανοχή του, ο χώρος έχει βανδαλισθεί από κτηνοτρόφους και ζώα που έχουν μόνιμα εγκατασταθεί εκεί», αναφέρει μεταξύ άλλων ο Σύλλογος που κάνει λόγο και σε συνεχόμενες κλοπές εξοπλισμού του Σκοπευτηρίου, αφήνοντας αιχμές για αδιαφορία στους υπεύθυνους που τοποθέτησε στις αθλητικές εγκαταστάσεις ο δήμαρχος κ. Γ. Παπαναστασίου.

ΟΙ ΑΠΟΦΟΙΤΟΙ ΤΗΣ ΡΙΖΑΡΕΙΟΥ ΤΙΜΗΣΑΝ ΤΟΥΣ ΕΥΕΡΓΕΤΕΣ ΤΟΥΣ ΣΤΗ ΓΕΝΕΤΕΙΡΑ ΤΟΥΣ, ΤΟ ΜΟΝΟΔΕΝΔΡΙ

Οι απόφοιτοι της Ριζαρείου Εκκλησιαστικής Σχολής, με πρωτοβουλία των εξ Ηπείρου αποφοίτων, επισκέφτηκαν την 31η Ιουλίου τη γενέτειρα των αδελφών Μάνθου και Γεωργίου Ριζάρη το Μονοδένδρι, για να τιμήσουν τη μνήμη των ευεργετών και ιδρυτών της Ριζαρείου Σχολής. Για το Μονοδένδρι η ημέρα αυτή ήταν ξεχωριστή, ιδιαίτερα με το πανηγυρικό ιερατικό συλλειτουργό από δέκα Ριζαρίτες ιερείς, που τελέστηκε στον περικαλή Ιερό Ναό του Αγίου Αθανασίου και τη συμμετοχή πλήθους πιστών. Ακολούθησε μνημόσυνο για την ανάπαυση των ψυχών των αιμνήτων ευεργετών Μάνθου και Γεωργίου Ριζάρη και των γονέων αυτών.

Στην συνέχεια στην αίθουσα του Συνεδριακού Κέντρου του Ριζαρείου Ιδρύματος, προσφέρθηκε καφές και αναψυκτικά έγινε φιλολογικό μνημόσυνο για τους αιμνήστους ευεργέτες με κύριο ομιλητή τον κοσμήτορα της Θεολογικής Σχολής του Αριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης, καθηγητή **Μιχαήλ Γ. Τρίτο**, ο οποίος με το γνωστό ύφος και την επιστημονική

πρόκληση μετέφερε το θέμα «**Το μεγαλείο της ηπειρωτικής Ευεργεσίας. Η περίπτωση των αδελφών Μάνθου και Γεωργίου Ριζάρη**». Αναφέρθηκε στη Ριζαρείου Σχολή ως μία από τις σημαντικότερες Σχολές του Γένους, που πρόβαλε την ελληνορθόδοξη παράδοση και πρόσφερε τεράστιες υπηρεσίες στην πατρίδα και τη θεολογική επιστήμη. Προσέτι δε όσους αποφοίτων της Σχολής υπηρέτησαν την ιερωσύνη μέχρι τα

ύπατα αξιώματα του κλήρου στερέωσαν τη χριστιανική θρησκεία και το εθνικό φρόνημα των πιστών.

Για την προσφορά τους αυτή απονεμήθηκαν στους παριστάμενους αποφοίτους της Ριζαρείου Σχολής τιμητικά διπλώματα σε όσους εξ αυτών «**ενεδύθησαν το της ιερωνύμων ένδυμα**».

Μετά το πέρας της ομιλίας ακολούθησε επιμνημόσυνη δέηση και κατάθεση στεφάνου στην προτομή του Γεωργίου Ριζάρη στο προαύλιο του Ριζαρείου Δημοτικού Σχολείου.

Η εκδήλωση έκλεισε με τη συνεστίαση των αποφοίτων στην πλατεία του χωριού κάτω από το βαθύσκιο πλάτανο με τη λαϊκή ορχήστρα, το παραδοσιακό κλαρίνο και τον τραγουδιστή **Σάββα Σιάτρα**, απόφοιτο της Σχολής και συντονιστή αυτής της εκδήλωσης, δίνοντας ένα χαρούμενο τόνο και όλοι γλάντησαν με την καρδιά τους ως αργά τις απογευματινές και με την ευχή η επίσκεψη αυτή να καθιερωθεί και να επαναλαμβάνεται κάθε χρόνο **–ιερό εξάλλου χρέος προς τους Μεγάλους Ευεργέτες–** στη γενέτειρά τους το Μονοδένδρι.

Οι κάτοικοι του Μονοδενδρίου εκφράζουν τα συγχαρητήριά τους στους Ριζαρίτες για την πρωτοβουλία τους αυτή και με χαρά θα τους περιμένουν και του χρόνου να είναι κοντά τους.

«Της θρησκείας Χριστού Σταυροφόροι

της Πατρίδας πιστοί μαχηταί της Ελλάδος εμείς δορυφόροι Ριζαρείου Σχολής μαθηταί».

(Από τον ύμνο των μαθητών της Ριζαρείου)

ΣΑΒΒΑΣ ΘΕΟΔΩΡΟΥ

Έκθεση φωτογραφίας του Κώστα Ζήση

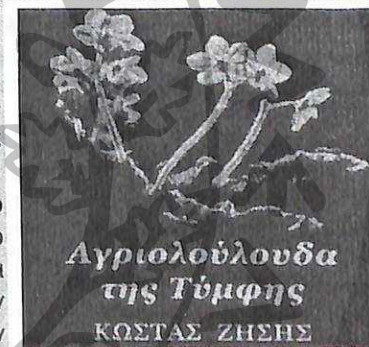
Από 25/7-31/8/2012 παρουσιάστηκε σε αίθουσα του Αρχαιολογικού Μουσείου Ιωαννίνων, φωτογραφική έκθεση του Αριστίνου, **Κώστα Ζήση**, με τίτλο: «**Αγριολούλουδα της Τύμφης**».

Η παρουσίαση πλαισιώθηκε από διάλεξη της αρχαιολόγου δρ **Μαρίας Ντίνου** με θέμα: «Μία ιστορία της βλάστησης και των προϊστορικών κυνηγών από την κοιλάδα του Βοϊδομάτη».

Προβλήθηκε ένα πλούσιο και σπάνιο φωτογραφικό υλικό, με ανθοφόρα φυτά από την οροσειρά της Τύμφης.

Ο Κώστας Ζήσης, δεκαετίες τώρα, αφοσιώθηκε στην τέχνη της φωτογραφίας. Απέκτησε πολλή εμπειρία και συγκαταλέγεται σε διακεκριμένους φωτογράφους, με πλούσιο έργο σε εικαστική προσέγγιση διαφόρων τομέων και αντικειμένων. Του αξίζουν συγχαρητήρια.

Στ. Συκιώτης

ΕΠΙΤΥΧΟΝΤΕΣ ΣΕ Α.Ε.Ι. - Τ.Ε.Ι.

ΑΝΩ ΡΑΒΕΝΙΑ

– Δελημήτρου Κων/να του Φώτη και της Ελένης, Βρεφονηπιοκομίας στα Γιάννενα.

– Κάππης Νίκος του Αντωνίου και της Φωτεινής, Λογοθεραπείας στα Γιάννενα.

– Κάππης Παναγιώτης του Βασιλείου και της Μαρίνας, Οικονομικών Επιστημών στα Γιάννενα.

– Πάνος Παναγιώτης του Βασιλείου και της Κικής Γκερλέ, Πληροφορικής Πειραιά.

– Τσιρώνης Μιχάλης του Ιωάννη και της Ρούλας Καψάλη, Μαθηματικών Γιάννενα.

– Τσουμάνη Αλεξάνδρα του Κων/νου και της Τάνιας, Μάρκετινγκ Παν. Μακεδονίας Θεσ/νίκης.

– Κάππη Μελίνα του Χρήστου, Οργαν. κ' Δ/σης Οικ. Πανεπιστημίου Αθήνας.

ΔΕΜΑΤΙ

– Παπατόλη Ελένη του Νικολάου, Ιστορίας κ' Αρχαιολογίας, Γιάννενα.

ΔΙΔΟΦΟ

– Τριανταφυλλίδου Ευτυχία του Αριστ., Ηλεκτρ. Μηχ. κ' Μηχ. Υπολ. Θράκης, Ξάνθη.

ΗΛΙΟΧΩΡΙ

– Μπούλτης Γεώργιος του Αντωνίου, Μηχανολογίας Πάτρας.

– Παπανικολάου Γεωργία του Νικολάου Διαχ. Πολ. Περιβάλλοντος κ' Νέων Τεχ. Αγρίνιο.

– Τρίγκη Μαριάνθη του Σταύρου Λογοθεραπείας Ιωαννίνων.

ΚΑΠΕΣΟΒΟ

– Τόλογλου Ζωή-Ειρήνη του Οδυσσέα, Επικοινωνίας κ' Μέσων Μαζικής Ενημέρωσης στην Αθήνα.

ΚΟΥΚΟΥΛΙ

– Τάγκας Γεώργιος του Κων/νου, Σχολή Ευελπίδων.

ΜΟΝΟΔΕΝΔΡΙ

– Λαδιά Χαρούλα του Μιχαήλ, Παιδαγωγικό Δημ. Εκπαίδευσης Γιάννενα.

– Λαδιά Νικολέτα του Αθανασίου, Αστυφυλάκων.

ΣΚΑΜΝΕΛΙ

– Σκουροθέλος Απόστολος του Γεωργίου, Χημικών Ιωαννίνων.

ΛΕΠΤΟΚΑΡΙΑ

– Ξέαρχος Δημήτρης του Κώστα και της Ευφροσύνης στο

Μαθηματικό Ιωαννίνων.

– Εξάρχου Ξένια στη σχολή Μηχανικών Επιστήμης Υλικών.

– Φανίτσιος Χρήστος του Σπυρίδωνα Χημικών Ιωαννίνων

– Φανίτσιου Ουρανία-Ευτέρπη του Σπυρίδωνα, Φυσικών Ιωαννίνων.

ΤΣΕΠΕΛΟΒΟ

– Αθανασούλα Εύη του Κων/νου, Παιδαγωγικό Νηπιαγωγών Ιωαννίνων.

– Βαγγελή Όλγα του Παναγιώτη Οικονομικών Επιστημών Ιωαννίνων.

– Κώστα Μαριάνθη του Θεόδωρου, Παιδαγωγικό Δημ. Εκπαίδευσης Ιωαννίνων.

– Κώστας Αλέξανδρος του Βασιλείου, Επιστ. Φυσ. Αγωγής κ' Αθλητισμού, Τρίκαλα.

– Κήττα Φιλομήλα του Θωμά, Μηχαν. Χωροταξίας κ' Ανάπτυξης Θεσ/νίκης.

– Τσουμάνη Βικτώρια του Αναστασίου, Ιατρικής Ιωαννίνων.

– Φερεντίνου Σαθβίνα του Λεωνίδα, Φιλολογίας Ιωαννίνων.

– Φερεντίνου Ευγενία του Ιωάννη, Νομικής Θεσ/νίκης.

– Παπαζογλου Πηνελόπη του Κοσμά, Προγρ. Εκκλ. Μουσικής κ' Ψαλτικής Βελλάς.

ΕΥΧΑΡΙΣΤΗΡΙΑ ΕΠΙΣΤΟΛΗ ΓΙΑ ΠΡΟΣΦΟΡΕΣ

Ο Εξωραϊστικός Σύλλογος Παπίγκου, αισθάνεται την ανάγκη να ευχαριστήσει τους παρακάτω για την προσφορά τους στο Σύλλογο:

1. Την Αλίκη Γαλεριδου-Στάρα για την προσφορά χρηματικού ποσού στη μνήμη του Αριστείδη Ιωαννίδη και Αντιγόνης Ζηκοπούλου

2. Τον Απόστολο Γκέκη του Δημητρίου για την προσφορά χρηματικού ποσού στη μνήμη του Λάκη Γκέκη.

3. Τον Γιάννη Χριστοδούλου για την προσφορά τσίπουρου και την διάθεση μικροφωνικής συσκευής αφιλοκερδώς σε εκδηλώσεις του Συλλόγου.

4. Το εστιατόριο Νίκος και Ιουλία Τσουμάνη για την προσφορά των μεζεδών στην παρουσίαση του βιβλίου του κ. Γιάννη Παπαϊωάννου.

5. Τον Ξενώνα «Αντάλη» της Λέας Λαδά-Βαγγελή για την φιλοξενία των μελών του Συγκροτήματος ITAL LIGHT.

6. Το εστιατόριο «Δίας» των αδελφών Κώστα και Τάσου Τσουμάνη για την παράθεση δείπνου και πρωινού στο παραπάνω Συγκρότημα.

7. Το Καφέ-Μπαρ «Το Καλαντζίτικο» του Άρη Δόση για την προσφορά καφέδων στους τεχνικούς και τα μέλη του ιδίου συγκροτήματος.

8. Τον Μιχάλη Τσιαλογιάννη ο οποίος κατέβαλε χρηματικό ποσό για διετή ανάρτηση της ιστοσελίδας του Συλλόγου (www.sillogosparigou.gr) στο διαδίκτυο.

9. Όλους όσους, με οποιονδήποτε τρόπο, βοήθησαν στις εκδηλώσεις του Συλλόγου και ιδιαίτερα τη νεολαία του χωριού η οποία ήταν πάντα παρούσα και εξαιρετικά αποτελεσματική.

Εξωραϊστικός Σύλλογος Παπίγκου

ΣΥΓΧΑΡΗΤΗΡΙΑ ΣΤΟΥΣ ΕΠΙΤΥΧΟΝΤΕΣ

ΓΙΑΝΝΕΝΑ

– Στον Κωνσταντίνο Μπέλλο, γιο του Γιάννη Μπέλλου και της Λιάνας Τζιόβα, εγγονό του προέδρου της ΙΛΕΖ Βασίλη Τζιόβα, θερμά συγχαρητήρια, για την επιτυχία του στη Σχολή Τοπογράφων Μηχανικών του Πολυτεχνείου Θεσσαλονίκης.

Το Δ.Σ. της ΙΛΕΖ

– Στον Κίμων Πισσαρό, γιο του Σπύρου Πισσαρού και της Κάλυς Κυριαζή, αντιπροέδρου της ΙΛΕΖ, θερμά συγχαρητήρια, για την επιτυχία του στη σχολή Οργάνωσης και Διοίκησης Επιχειρήσεων του Πανεπιστημίου Μακεδονίας Θεσσαλονίκης.

Καλές σπουδές.

Το Δ.Σ. της ΙΛΕΖ

– Στον Κων/νο Μπέλλο, γιο του Γιάννη Μπέλλου και της Λιάνας Τζιόβα και εγγονό των αγαπημένων μας φίλων Λουκίας και Βασίλη Τζιόβα, για την εισοδό του στο Πολυτεχνείο Θεσ/νίκης, Τμήμα Τοπογράφων Μηχανικών, μαζί με τη χαρά

μας ένα σωρό ευχές για καλές σπουδές.

Οι οικογένειες
Ελευθερίας και Βαγγέλη
Ζησιμάτου
Μαρίνας και Παναγιώτη
Ζησιμάτου

ΑΡΙΣΤΗ

Επιτυχίες

– Ο παππούς Σταύρος Αρ. Συκιώτης, συγχαίρει τον εγγονό Σταύρο Ευθυμ. Συκιώτη, για την επιτυχία του στις Πανελλήνιες εξετάσεις και την εγγραφή του στο Παν/μιο Πατρών, στο Τμήμα Μηχανικών Υπολογιστών.

Επιπλέον, του εύχεται καλή διαμονή στο Βερολίνο, για τη σπουδή του στο Πολυτεχνείο Βερολίνου, στον Κλάδο Ηλεκτρολόγων Μηχανικών, που πρόκειται να παρακολουθήσει. Ευχές για μια επιτυχή εξέλιξη στις σπουδές του και την περαιτέρω σταδιοδρομία του.

Στ. Συκ.

Τα συγχαρητήρια και οι ευχές του Δ.Σ. της ΙΛΕΖ

– Εγκάρδια συγχαρητήρια στον αγαπημένο μας εγγονό Γιώργο Τσόκο, του Κώστα Τσόκου και της Κατερίνας Φώτου, για την εισαγωγή του στη Σχολή Οργάνωσης και Διοίκησης Επιχειρήσεων ΑΕΙ Πειραιά. Ολόψυχα ευχόμαστε, υγεία, καλή φοίτηση και καλή σταδιοδρομία με επιτυχίες στη ζωή του.

Ο παππούς και η γιαγιά
Γιώργος-Αθηνά

– Στην εγγονή μας Νικολέτα, κόρη του Χρήστου Τζιόμπου και της Ντίνας Γιώτη που πέρασε στην Πληροφορική της Άρτας, ευχόμαστε ολόψυχα θερμά συγχαρητήρια, καλές σπουδές, πάντα επιτυχίες στη ζωή της, νάναι γερή και να την χαϊρόμαστε.

ΝΕΓΑΔΕΣ

– Ο Εκπολιτιστικός Σύλλογος Νεγάδων «Χατζημάνθος Γκίνου» εύχεται καλή σταδιοδρομία στον Αριστοτέλη των Πανελλαδικών εξετάσεων Αριστοτέλη Φώλα που με 19.524 μόρια επέλεξε την σχολή μηχανολόγων μηχανικών του Αριστοτελείου Πανεπιστημίου της Θεσσαλονίκης. Πάντα επιτυχίες.

ΑΥΤΟΙ ΠΟΥ ΕΦΥΓΑΝ

Ο Θόδωρος Ποάλας έφυγε ξαφνικά στις 5 Αυγούστου 2012 στο χωριό του, τη Λαΐστα. Στη μνήμη του παραθέτουμε το παρακάτω κείμενο

Αναδημοσίευση από «Λαϊστίνα Νέα» Αυγ. 2009

Τιμητικό αφιέρωμα στο Θοδωρή Ποάλα

Η ομιλία της Διδάκτορος Παιδαγωγικών κ. Μαρίας Ράπτη-Χασιώτη

Απόψε έχουμε την τιμή να ζήσουμε από κοντά τον άνθρωπο και τον δημιουργό, τον φαρμακοποιήτη, όπως τον αποκάλεσαν, Θ. Ποάλα. Το φεγγάρι που θα μπει στου Παραδείσου την αυλή θα ανάψει δύο κεράκια και θα θγει να μας ανακουφίσει με τους στίχους του από τον πόνο της ζωής και θα μας συμπαρασταθεί στο χτίσιμο του δικού μας ουρανού. Τον ευχαριστούμε γιατί δρίσκεται κοντά μας και του ζητάμε να μας συγχωρήσει για όσα θα πούμε και δεν θα πούμε.

Ο Θοδωρής Ποάλας γεννήθηκε στην Αλεξανδρούπολη. Εκεί τέλειωσε το Δημοτικό Σχολείο και πέντε τάξεις του Γυμνασίου, ως αριστούχος, αποφοίτησε από σχολείο της Θεσσαλονίκης, λόγω μετάθεσης του πατέρα του που ήταν γραμματέας Εφετών. Το 1965 εισάγεται στη Φαρμακευτική Σχολή του Αριστοτελείου Πανεπιστημίου. Τέλειωσε τις σπουδές του το 1972 και μετά το στρατό, στις 20 Ιουλίου το 74 ανοίγει το φαρμακείο του. Γεμάτος ανησυχίες και οράματα βλέπει πιο μακριά από τα λίγα τετραγωνικά του φαρμακείου. Από το ένα μέρος δεν τον αφήνουν να ησυχάσει τα ανθρώπινα προβλήματα και από το άλλο η ποιητική του φλέβα, αφού από τα χρόνια της σπουδής γράφει δικούς του στίχους και μελοποιεί ερασιτεχνικά Νίκο Καββαδία και Καρυωτάκη.

Το 76 ιδρύει την Ανανεωτική Κίνηση Φαρμακοποιών και μετά από δύο χρόνια τη Δημοκρατική κίνηση Φαρμακοποιών. Παράλληλα ξεκινά μια ευρύτερη κοινωνική δράση, πρωτοστατώντας στις δύο πρώτες πορείες ειρήνης Λαγκαδά-Θεσσαλονίκης με τη δημιουργία της Επιτροπής Ειρήνης Επιστημόνων Διανομένων Καλλιτεχνών. Στις 6 Αυγούστου του '81 επέτειο της Χιροσίμα παρουσιάζει στο Θέατρο Κήπου μελοποιημένα αποσπάσματα από το «Πρωινό Άστρο» του Γιάννη Ρίτσου.

Την ίδια εποχή παράλληλα με τη δουλειά στο φαρμακείο, γράφει στίχους και θεατρικά κείμενα για τη Μουσική Γυνάϊα του Άκη Γερωντάκη που τα παρουσιάζουν ηθοποιοί του Κρατικού Θεάτρου. Εκλέγεται στο Διοικητικό Συμβούλιο του Φαρμακευτικού Συλλόγου Θεσσαλονίκης και του Πανελληνίου Φαρμακευτικού Συλλόγου.

Το 1984 εγκαταλείπει τη Θεσσαλονίκη και μαζί το συνδικαλισμό, το φαρμακείο, την πολιτική, τους έρωτες.

«Σαν άνθρωπος θέλω το πρωτογενές, θα μας πει ο ίδιος, δεν μπορώ να επαναλάβω δύο φορές το ίδιο πράγμα, η Θεσσαλονίκη στέρεψε ως ορίζοντα, γιατί στο μυαλό του ήταν το ταξίδι...»

*Μ' ένα ταξίδι στο μυαλό / Τα 'ριξα όλα στο θυλό
Λευκό πανάκι η καρδιά / Και το κορμάκι μου μπροστά
Γυμνό σε μια γοργόνα / Καπετάνιος ο καημός*

«Δύσκολος καιρός» θα γράψει στο ημερώμα της 1ης Ιανουαρίου 2000. Ο Θοδωρής Ποάλας στην Αθήνα δεν ανοίγει φαρμακείο. Ασχολείται ως το 1988 με βότανα και επιλεγμένα φυτικά καλλυντικά και προϊόντα. Η φυτοθεραπεία ήταν και παλιότερη ενασχόλησή του, μελετούσε βιβλία και εκτελούσε παλιές συνταγές του 1837 του προπάπου του φαρμακοποιού. Σήμερα ζει στη Ρόδο, ως φαρμακοποιός.

Η σχέση του με την μουσική, όπως δηλώνει ο ίδιος, ήταν ερασιτεχνική. Έμπνευση, γραφή, πάθος, ταλέντο, πηγαία σύνθεση, δημιουργία, αυτός ήταν ο Θοδωρής Ποάλας, συμπαρασύροντας σ' αυτό το ξέφρενο πανηγύρι, όπως είναι η μουσική, όλους τους συμμετέχοντες, γιατί πάντα του άρεσε να εξασφαλίζει τον ενθουσιασμό του ακροατηρίου. Το 1990 μαζί με το Νίκο Κούρο, ένα καταπληκτικό μαέστρο, στήνει την πρώτη δουλειά, 10 τραγουδιά, για την Κατερίνα Κούκα, δική του έμπνευση οι στίχοι και η μουσική. Ντύνει με στίχους τα έργα: «Μεταξι είναι το βλέμμα σου» με την Αργυρώ Καπαρού, «Η τρίτη πόρτα» της Λέας Πλάτωνος με τη Μ. Φαραντούρη και το Γ. Νταλάρα, «Στα μυστικά σου βάλε με» των Κ. Παπαδόπουλου, Βαμβακάρη, Νικολόπουλου, Ιωαννίδη, «Της αγάπης χρώματα» του Γ. Ζιαμπέτα με το Μανώλη Μητσιά και το «Πεντακάθαρα» του Χρ. Ιωαννίδη με τους Μανώλη Λιδάκη και Μιχ. Δημητριάδη, «Αχ, κυρία αμαρτία» με τη Δημ. Παπίου, επίσης συμμετέχει σε πολλές ανέκδοτες μελωδίες. Παράλληλα κάνει τηλεόραση, τα σίριαλ του Star Channel «Κρεσέντο», «Χειμωνιάτικη Λιακάδα», «Αρωμα Γυναίκας» και «Βαθύ Κόκκινο», κάνει παιδικό Θέατρο, διαλόγους για τις κούκλες, τραγουδιά στο ΔΗΠΕΘΕ Ρόδου στις «Ιστορίες του παππού Αριστοφάνη» του Δημ. Ποταμίτη. Γράφει την α' πράξη και όλους τους στίχους σε μουσική Πλατ. Ανδριτσάκη στο «Μία φορά και ένα αβγό στου Κολόμπτου τον καιρό».

Λαΐστα 15 Αυγούστου 2010

(Φωτό Τ. Τζίμας)

Ο φαρμακοποιήτης Θ. Ποάλας είναι ένας ευαίσθητος άνθρωπος. Τα στιχουργήματα και τα τραγούδια του εκφράζουν με τρόπο άμεσο, ευθύ, αισθαντικό αυτό που διαπερνά το βάθος της ψυχής του. Άνθρωπος με έντονη κοινωνική και πολιτική συνείδηση και ταυτότητα. Δεν του αρέσει αυτός ο κόσμος, «ακυβέρνητα τα χρόνια, ακυβέρνητες ζωές». Ενδιαφέρεται για όλα όσα συμβαίνουν γύρω του «διανυκτερεύει» πάνω στη ζωή, παρασκευάζοντας τέχνες αντίδοτα για τα «Δηλητήρια των πνευμάτων και τα ελιξίρια θανάτων της καθημερινότητάς μας, δεν σταμάτησε ποτέ να σκύβει πάνω από την ανάγκη και το ανθρώπινο δράμα. «Στο τσίρο αυτό, θα γράψει, Άνθρωποι πόνια, Εφημερεύω τόσα χρόνια ... Δίχως διάλειμμα στη Γαλαρία και στον Εξώστη της ψυχής».

Του αρέσει η καθαρότητα, η αλήθεια και η ειλικρίνεια. Δεν αντέχει το ψέμα, την απάτη, το διπλό πρόσωπο, γι' αυτό και είπε πολλά «όχι» στη ζωή του, πίστευε ότι η τέχνη δεν είναι επάγγελμα, αλλά άγγελμα, μήνυμα, λύτρωση, κάθαρση. «Μάθαμε με όχι να ανεβαίνουμε ψηλά» θα γράψει σε κάποιο στίχο του. Πίστεψε στο ταλέντο, στη δύναμη της ψυχής, αναζήτησε το δικό του δρόμο, γιατί για τον Θ. Ποάλα ταλέντο είναι η ικανότητα του κάθε ανθρώπου να βρει την αλήθεια που κρύβει μέσα του και να την ανακαλύψει στους ανθρώπους. Πίστευε ότι τα τραγούδια του είναι διαχρονικά, γιατί είναι καταστάλαγμα ψυχής. Αναζητά τον χαμένο Παράδεισο: «Πάρε με μη με λυπηθείς και τίποτα μη κρύψεις, πάρε με στον Παράδεισο και μη μ' εγκαταλείψεις». Αφουγκράστηκε τη ζωή όσο λίγοι καλλιτέχνες, ένωσε βαθιά μέσα του, τις κοινές ανθρώπινες ανάγκες και έστειλε μηνύματα ανθρωπιάς προς όλες τις κατεβύσεις, «πρέπει να δούμε τον άνθρωπο χωρίς ταμπέλες, χωρίς εθνικότητες, χωρίς θρησκεία, χωρίς τίποτα» θα μας πει. Κανένας άνθρωπος στη ζωή δεν άντεξε χωρίς φίλι και αγάπη και συ «Θεέ από ψηλά ρίχνει ένα βλέμμα να πάρει αυτό το ψέμα». Αντιστέκεται στις αντιξοότητες της ζωής με το ίδιο του το έργο, τις μουσικές και τους στίχους. Αντιστέκεται με την ακρίβεια και την εκφραστική ευθύτητα ενός λαϊκού καλλιτέχνη. Αυτός που κατέχει το χάρισμα της απλότητας, του μέτρου, της ισορροπίας. Τα δημιουργήματά, οι μουσικές και οι στίχοι του Θ. Ποάλα ταξιδεύουν στην ψυχή μας σαν ανάλαφρο παιχνίδι, «οι άγγελοι πετούν, γιατί παίρνουν τον εαυτό τους στα ελαφρά. Όταν πάρεις τον εαυτό σου στα ελαφρά θα πετάξεις...» μας λέει ο ίδιος, δίνοντας θάρρος και κουράγιο.

Πιστεύει, ότι εάν ένας καλλιτέχνης έχει μεγάλες επιθυμίες για υλικά αγαθά αναγκάζεται να ξεπουλήσει το εαυτό του και την τέχνη του, «μπορείς να τα καταφέρεις στη ζωή αν περιορίσεις τις επιθυμίες στα απαραίτητα», τονίζει κατ' επανάληψη. Είναι σημαντικό να μάθεις στην εγκαρτέρηση. Η εγκαρτέρηση και η προσμονή είναι η καλύτερη εγγύηση της επιτυχίας. Πρέπει να ξέρεις που είσαι και να ξέρεις να περιμένεις... θα μας πει ο ίδιος. «Και αν η οχιά του κόσμου σκοτώσει το όνειρό μας, η ψυχή πρέπει να μάθει να ταξιδεύει στους αιώνες, ποτέ μη συννεφιάζεις, ποτέ μη λες ποτέ, τα όνειρα να αλλάζουν και να γιορτάζουν το καινούριο ποτέ».

Αγαπητέ μας Θ. Ποάλα έγραψες με μια παράξενη τρυφερότητα, γιατί όταν κανείς πρωτοακούει τους στίχους σου, όπως εμείς απόψε στα σκαβόνετα, του ακουμπούν την ψυχή, τρέφουν τα όνειρά του με έναν περιεργό λυτρωτικό τρόπο. Να είσαι σίγουρος ότι το αποψινό άγγιγμα ήταν βαθύ, να νιώθεις σαν αυτός στα σύννεφα γιατί με το ταξίδι σου στη Λαΐστα πέτυχες το σκοπό σου, βρήκες και γνώρισες τις ρίζες σου, αλλά σε γνωρίσαμε και μες. Να είναι ευλογημένοι οι δεσμοί που μας ένωσαν απόψε, να συνεχίζεις να κτίζεις με το πνεύμα σου το καινούριο, να αναζητάς τον χαμένο Παράδεισο και να ζωγραφίζεις την ανοιξη μέσα στο χαλασμό!

ΑΥΤΟΙ ΠΟΥ ΕΦΥΓΑΝ

ΤΙΜΩΝΤΑΣ ΤΗ ΜΝΗΜΗ ΤΟΥ ΙΑΤΡΟΥ
ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ ΒΑΝΔΕΡΑ

Στις 12-8-2012 στην Κόνιτσα και στην είσοδο του Νοσοκομείου, παρουσία των αρχών και πλήθους κόσμου, έγιναν τα αποκαλυπτήρια της προτομής του χωριανού μας γιατρού αειμνήστου Δημητρίου Βανδέρα.

Ο Πρόεδρος των αποφοίτων Γυμνασίου Κόνιτσας και πρώην δήμαρχος Κόνιτσας Σπύρος Γκότζος με τη μεστή περιεχομένου ομιλία του αναφέρθηκε στη ζωή και το έργο του και την οποία παραθέτουμε.

Γεώργιος Κ. Ζαχάρης

- Σεβασμιώτατε,
- Κύριε Δήμαρχε,
- Κύριε Διοικητή του Χατζηκώστα,
- Αγαπητοί κάτοικοι της Αρίστης,
- Αγαπητοί Κονιτσιώτισσες και Κονιτσιώτες,

Με αισθήματα βαθύτατης ευγνωμοσύνης συνήλαμε σήμερα, για να αποτίσουμε τον οφειλόμενο φόρο τιμής στον αειμνήστο γιατρό μας Δημήτριο Βανδέρα, αποκαλύπτοντας την προτομή του, ο' αυτόν εδώ τον ιερό νοσηλευτικό χώρο, όπου ο τιμώμενος ανάλωσε τη ζωή του με αυταπάτη, υπηρετώντας τον άρρωστο, υπηρετώντας τον συνάνθρωπο, υπηρετώντας τον άνθρωπο.

Τον γλύπτη Μιχάλη Οικονομίδη, που φιλοτέχνησε την προτομή, εγκάρδιως συγχάριουμε και ευχαριστούμε, διότι πλάθοντας τον χαλκό αποτύπωσε στα μάτια και το πρόσωπο του γιατρού μας όλες τις αρετές του. Ευχαριστούμε τον συμπατριώτη μας αρχιτέκτονα μηχανικό Μπάμπη Μακόπουλο, για την τεχνική του βοήθεια στο εγχείρημά μας.

Ολόψυχα ευχαριστούμε τους Κονιτσιώτες, που με τον οβολό, που προσέφεραν ως αντίδωρο στις δωρεές του γιατρού μας, βοήθησαν να διασωθεί, με την προτομή, στους αιώνες η μνήμη του, καθώς και τον Ιατρικό Σύλλογο Ιωαννίνων για την οικονομική του συμβολή. Οπωσδήποτε θερμά ευχαριστούμε τον ευπατρίδη και ευγνώμονα Κονιτσιώτη, που προσέφερε μεγάλο ποσό για τον ίδιο σκοπό και θέλησε από ευπρέπεια και απαίτηση να μείνει ανώνυμος.

Ο Δημήτριος Βανδέρας γεννήθηκε το έτος 1917 στο αρχοντοχώρι Αρίστη του Ζαγορίου. Εκεί τελείωσε το Δημοτικό Σχολείο. Τα Γυμνασιακά γράμματα τα έμαθε στα Γιάννενα. Αποφοίτησε από την Ιατρική Σχολή του Πανεπιστημίου της Αθήνας. Τον άριστο πάντοτε Δημήτριο Βανδέρα συνέδραμαν οικονομικά για να σπουδάσει φίλοι της οικογένειάς του και συγχωριανοί του. Φτωχοί άνθρωποι στην τσέπη, αλλά άρχοντες στην ψυχή, τα καλά χρόνια, πολύ διαφορετικά από τα άνδρα σημερινά, το είχαν καμάρι να μαθαίνουν γράμματα και να γίνονται επιστήμονες τα συγχωριανόπουλά τους. Την παράδοση αυτή τίμησε μετά και ο γιατρός βοηθώντας εχέμυθα άπορα παιδιά και της γενέτειράς του.

Στην Κόνιτσα πρωτοβρέθηκε το έτος 1950 υπηρετώντας ως στρατιωτικός γιατρός στην Αναγνωστοπούλειο Σχολή, που λειτουργούσε ως Νοσοκομείο σε δύσκολες εθνικά μέρες. Τελειώνοντας την θητεία του το 1952 παρέμεινε στον τόπο μας μέχρι το θάνατό του στις 31 Οκτωβρίου 2004. Φορτώθηκε εθελούσια και ανιδιοτελώς για πενήντα (50) χρόνια τα αμέτρητα προβλήματα της υγείας όλου του πληθυσμού της επαρχίας Κόνιτσας και της γύρω περιοχής, στο Νοσοκομείο, στο Κέντρο Υγείας, στο ιατρείο του ΙΚΑ, στο Ορφανοτροφείο, στο Γηροκομείο, στα Ιδρύματα, στα Σχολεία, στα σπίτια μας. Ποιος δεν θυμάται τον γιατρό οδηγώντας τα στρατιωτικά του μπλε «τζιπ» στους χωματόδρομους να πηγαίνει και στο πιο απομακρυσμένο χωριό για να δει τον ασθενή γέροντα, τον άρρωστο παιδί. Ξενύχτησε, όσο κανένας άλλος, μοιραζόμενος τον πόνο, τον καημό, το πρόβλημα του κάθε αρρώστου και της οικογένειάς του. Σφούγγισε στοργικά τα μάτια των πενθούντων. Ανθρωπιστής, ευγενής, ανάργυρος, ταπεινός, ανώτερος, υπομονετικός, ακούρατος, έκανε οικογένειά του όλους τους ανήμπορους. Ανοιχτή και ζεστή η αγκαλιά του για όλους τους αδύνατους. Μας γνώριζε όλους με τα μικρά μας ονόματα. Τον καθένα είχε φίλο.

Καρδιακή του συντροφιά οι σπουδαίοι, αειμνήστοι από χρόνια, Κώστας Πάκκος και Διονύσης Βαρδάκης.

Σε ολόκληρη την βιωτή του ο γιατρός ενσάρκωνε αθόρυβα τον Καλό Σμαραγίτη του Ευαγγελίου. Τήρησε με ευσέβεια τον όρκο του Ιπποκράτη «ΑΓΝΩΣ ΔΕ ΚΑΙ ΟΣΙΩΣ ΔΙΑΤΗΡΗΣΩ ΒΙΟΝ ΤΟΝ ΕΜΟΝ ΚΑΙ ΤΕΧΝΗΝ ΤΗΝ ΕΜΗΝ» μέχρι την τελευταία του.

Τούτη η ώρα είναι ευκαιρία να θυμηθούμε και τους μακαρίτες γιατρούς,

τον χειρουργό Θεμιστοκλή Λέκκα και τον ακτινολόγο Δημήτριο Κατσίδα, που κάθε Τρίτη απόγευμα ερχόταν στο Νοσοκομείο μας και εγχειρίζαν, με στοιχειώδη εξοπλισμό, και βαριά περιστατικά και έσωζαν ζωές. Δίπλα τους ο πρόσφατα θανών μικροβιολόγος Μιχάλης Παντελής. Να θυμηθούμε ακόμη τις αδελφές προϊσταμένες, τις αδελφές νοσοκόμες, το διοικητικό και βοηθητικό προσωπικό που αγωνιζόταν ολημερίς και ολονυχτίς στο Νοσοκομείο μας, που ανήκε τότε στον Ερυθρό Σταυρό, για να θεραπεύσουν τις ανάγκες μας. Νοσοκομείο όμως ίσον Βανδέρας, Βανδέρας ίσον ένα Νοσοκομείο. Γιατρός όλες τις ώρες, για όλες τις ειδικότητες. Η παρουσία του δημιουργούσε ασφάλεια στον καθένα μας. Φύλακας-άγγελος όλων. Αναγνωριζόταν από τους συναδέλφους του, τον εμπιστευόταν οι πολίτες.

Γιατρέ μας, τίποτε αληθινότερο δεν θα μπορούσε να γραφεί στο βάθρο της προτομής σου, που στήθηκε σε ένδειξη αιώνιας ευγνωμοσύνης, από αυτό που διαβάζουμε στην πλακέτα «Οι Κονιτσιώτες στον γιατρό τους».

Γιατρέ μας, σε ευχαριστούμε για την σε όλη την ζωή σου αχρήματη και χωρίς όρους και όρια προσφορά σου στον τόπο μας σε όλους τους ανθρώπους. Καθημερινά σε μνημονεύουμε. Ο Θεός της αγάπης να σε αναπαύει.

ΗΡΑΚΛΗΣ ΣΚΛΑΒΗΣ

Τούτη την ώρα θυμάμαι, σφιχτά, βαθιά, όλους κι' όλα όσα φύγανε πια για πάντα από κοντά μας... Πώς θα μπορούσε άλλωστε νάταν κι αλλιώς.

Μέρα πανηγυριού στο χωριό. 26 του Ιούλη, της Αγίας Παρασκευής, σαν έφτασε το μήνυμα. Ο Ηρακλής ο Σκλάβης, ο συγχωριανός μας, ο Σκαμνελίτης έφυγε κι αυτός για το μακρινό κι αγύριστο ταξίδι.

Μόλις την προηγούμενη είχαμε τηλεφωνηθεί και τα ερωτήματα πολλά κι απανωτά. Για το πανηγύρι, τους συγγενείς, ποιοι ήρθαν φέτος στο χωριό, τους συγχωριανούς... το πόσο θα τόθελε νάταν και φέτος στο χωριό. Αλλά η υγεία του, η ηλικία του δεν του το επέτρεπαν...

Δεν γεννήθηκε κι ούτε μεγάλωσε στο χωριό. Πόνος όμως και καημός του το Σκαμνέλι, το Ζαγόρι, που το φύλαγε μέσα του, «σμιλεμένη πέτρα» για να το θυμάται. Κληρονομιά από τους γονείς του. Το γιατρό του χωριού μας Δημήτρη Σκλάβη, την Τσεπελοβίτισσα μάνα του Αγαία Σκλάβη-Κοσμά.

Οδοντογιατρός ο ίδιος στη Δράμα, όπου μεγάλωσε και ζούσε... Άφησε πίσω τη σύζυγό του Ροζίτα, που μαζί της λάτρεψε τη ζωή, παιδιά, εγγόνια, συγγενείς, αγαπημένους.... Φίλους πολλούς που μάταια θα τον περιμένουν και θα τους λείπει. Ζεστή παρουσία ο ίδιος με μια μετριοπάθεια που δεν ήταν δειλία. Κάθε κουβέντα μαζί του και μια ζεστή επικοινωνία.

Βαθιά πολιτικοποιημένος, με πολλά ενδιαφέροντα. Αγωνιστής της Εθνικής Αντίστασης στη νεότητά του. Έφυγε μ' ανεκπλήρωτα πολλά από τα οράματα για έναν κόσμο καλύτερο. Έφυγε Ηρακλή και προστέθηκε κι εσύ στις μνήμες μας. Έφυγες για να συναντήσεις κι όλους τους άλλους που έφυγαν πριν από σένα και μας πίκραναν.

Άραγε θα τους βρεις σαν πας εκεί για να τους πεις πως τους θυμόμαστε όσο κι εμείς ζούμε ακόμα. Ποιος άραγε Ηρακλή θα μπορούσε να σηκώσει απ' την καρδιά μας τη θλίψη μας για το χαμό σου;

Σ' αποχαιρετούν, Ηρακλή τ' αγαπημένο σου Σκαμνέλι, οι δικοί σου, οι συγγενείς, οι φίλοι με δακρυσμένη την ψυχή.

Σ. Σωτήρης

ΓΙΑΝΝΗΣ ΚΑΡΜΠΑΔΑΚΗΣ

ΑΣΠΡΑΓΓΕΛΟΙ. Ο Γιάννης Καρμπαδάκης συνταξιούχος αστυνομικός, γαμπρός στο χωριό μας από την Κρήτη απεβίωσε πριν από μερικές μέρες στην Αθήνα, όπου και ετάφη στους Αγίους Αναργύρους. Υπήρξε εξαιρετος οικογενειάρχης και στοργικός πατέρας.

Αστυνομικός με δημοκρατικό ήθος, άριστη συμπεριφορά και αξιοπρέπεια.

Πρωτοδιορίστηκε σε δύσκολα χρόνια, το 1956, στο χωριό μας και υπηρέτησε με υποδειγματικό τρόπο.

Στη σύζυγό του Σαββούλα, στα παιδιά του και στους συγγενείς του εγκάρδια συλλυπητήρια. Το χόμα της Αττικής γης που τον σκέπασε ως είναι ελαφρύ και η μνήμη του αιώνια.

Θωμάς Γ. Καραγιάννης

ΑΥΤΟΙ ΠΟΥ ΕΦΥΓΑΝ

ΙΩΑΝΝΗΣ ΡΙΖΟΣ

Ενώ όλοι οι συγχωριανοί και φίλοι περιμέναμε τον αγαπημένο μας Γιάννη να τον καλωσορίσουμε ανήμερα της γιορτής του Προφήτη Ηλία, όπως το συνήθιζε από χρόνια να έρχεται στη γενέτειρά του από την Κομοτηνή, όπου ήταν μόνιμα εγκατεστημένος, αναπάντεχο έφτασε το θλιβερό μαντάτο, πως ο Γιάννης μας δεν θα ερχόταν αυτό το καλοκαίρι, χτυπημένος από την επάρατη αρρώστια της εποχής μας.

Και δεν άργησε να συμβεί το μοιραίο. Στις 22 Αυγούστου ο θάνατος ήρθε κι' έκοψε το νήμα της ζωής του σε μια ηλικία που πολλά ακόμα είχε να απολαύσει ο' αυτόν τον μάταιο κόσμο.

Έφυγε αφήνοντας την οικογένειά του, τη σύζυγό του και τις δύο κόρες του χωρίς τη στοργική του φροντίδα και αγάπη.

Ο αξέχαστος συγχωριανός μας ήταν υπόδειγμα ήθους, ευγενική ψυχή με πηγαία καλωσύνη, ευγενικός και φιλόπατρης, εκλεκτός υπηρέτης της παιδείας επί μια τριακονταπενταετία. Όλα τα χρόνια που υπηρέτησε σε πολλά σχολεία της Θράκης, μετέδιδε με τη ζέση της ψυχής του στα Ελληνόπουλα αλλά και στα παιδιά των Πομάκων τα νάματα της Ελληνοχριστιανικής Παιδείας. Διακρίθηκε ιδιαίτερα για την πλούσια εξωσχολική του δραστηριότητα, για την οποία η Πολιτεία του απένειμε επίσημους επαίνους. Σχολαστικός συλλέκτης και δημιουργός ποικίλων συλλογών, όπως ταριχευμένα ζώα, πτηνά και φυτά, νομίσματα, παλαιογραφικά έγγραφα και στενός συνεργάτης της Εφορείας Αρχαιοτήτων Κομοτηνής.

Φίλος αγαπητός με όλους τους συναδέλφους του και καλός συνεργάτης. Υπήρξε υπόδειγμα άριστου οικογενειάρχη με τη συμπαράσταση πάντα της εξαιρετικής συζύγου του, που ως την τελευταία στιγμή της ζωής του έμεινε στο πλάι του.

Οι δυο του κόρες, φτασμένοι επιστήμονες, δημιούργησαν τις δικές τους οικογένειες, μένουν μόνιμα στην Κομοτηνή και δε θα ξεχάσουν ποτέ τον καλό τους πατέρα, ανάβοντας τακτικά το καντήλι του. Εξ άλλου αυτός ήταν και ο λόγος που ενδιαφύσθηκε εκεί στην πόλη της Κομοτηνής -και όχι στη γενέτειρά του- για να τον έχουν πάντα κοντά τους.

Πολυθρήνητε φίλε Γιάννη με κοινή καταγωγή από το αγαπημένο μας χωριό το Μονοδένδρι, αναπαύσου στην αιωνιότητα στη φιλόξενη γη της Θράκης -όπως έταξε η μοίρα- με τη βεβαιότητα ότι ο βίος σου θα είναι μακάριος και αξιομήμητος, η δε μνήμη σου αιώνια.

Το περιοδικό «Το ΖΑΓΟΡΙ μας» έχασε ένα τακτικό συνδρομητή και φανατικό αναγνώστη, που περίμενε με αγωνία τότε θα φτάσει το περιοδικό για να μάθει τα νέα της πατρίδας, τα οποία μετέδιδε ο' όλους τους εκεί ζαγορίσιους. Στην απορραφανισθείσα οικογένειά του τὰ θερμά μας συλλυπητήρια.

Σάββας Θεοδώρου

ΕΥΑΓΓΕΛΟΣ ΣΠ. ΤΡΙΑΝΤΑΦΥΛΛΟΥ

Βαγγέλη, όλος τούτος ο κόσμος που βρίσκεται εδώ σήμερα μαζεύτηκε με ένα δάκρυ στα μάτια του, μην πιστεύοντας την είδηση, πως ο Βαγγέλης ο Τριανταφύλλου χάθηκε, πως βιάστηκε να πάρει τους δρόμους του Ουρανού...

Βαγγέλη, σαν κεραυνός έπεσε σε όλους η είδηση, στο Ανατολικό Ζαγόρι, σε όλο το Ζαγόρι. Ο Καστανάνας έχασε ένα παλικάρι...

Βαγγέλη, πάλεψες αλλά δεν τα κατάφερες. Σε βρήκε κουρασμένο ο Χάρος παρότι ήσουν τόσο νέος. Δεν περιμένες κάτι τέτοιο δυστυχώς... ήσουν απροετοίμαστος...

Ο Βαγγέλης, γιος της Χρυσούλας και του Σπύρου Τριανταφύλλου, γεννήθηκε και μεγάλωσε στον Καστανάνα. Εδώ πήγε Δημοτικό Σχολείο και αργότερα συνέχισε στο Γυμνάσιο και στη συνέχεια στα ΤΕΙ. Μετά διορίστηκε κοινωνικός υπάλληλος στην Κοινότητα Καστανάνα, όπου προσέφερε τις υπηρεσίες του.

Τον Βαγγέλη τον γνώρισα ως δημοτικό υπάλληλο στο Δήμο Ανατολικού Ζαγορίου. Ήταν ένας υπάλληλος υποδειγματικός, τίμιος, εργατικός, εξυπηρετικός σε ώρες εργασίας αλλά και σε ημέρες αργίας. Κέρδισε τη συμπάθεια των συναδέλφων του και όλων των δημοτών.

Τον τελευταίο καιρό η υγεία του κλονίστηκε. Δεν ήθελε να πιστέψει πως θα 'ρχονταν το κακό. Αλλά ο Θεός παίρνει μαζί του και από κείνους

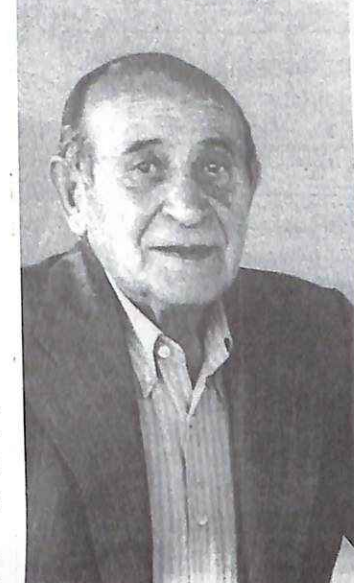
που δεν έχουν σειρά. Έτσι έγινε και με σένα Βαγγέλη.

Ο Θεός να δώσει κουράγιο στη μανούλα σου, που τόσο σε λάτρευε, στον αδελφό σου τον Τάκη και τη νύφη σου την Καίτη, που τόσο πάλεψαν αλλά δεν κατάφεραν να αποτρέψουν το μοιραίο.

Βαγγέλη θα μας μείνεις αξέχαστος, αιωνία σου η μνήμη
ΒΑΣΙΛΗΣ ΣΠΥΡΟΥ

ΜΝΗΜΟΣΥΝΗ ΚΩΣΤΑ ΚΟΥΝΑΒΟΥ

Λίγες μέρες πριν χαθεί ο αειμνήστος Κώστας Κουνάβος είχα συναντήσει την κόρη του τη Μάχη και της έλεγα να του πει να συνεχίσει να γράφει. Πάλι κάτι ετομάζε μου είπε και χάρηκα αναμένοντας να διαβάσω το καινούργιο του κείμενο.

Όμως αντί γι' αυτόν έγραψε η μοίρα αυτή τη φορά που, σίγουρα, για όλους μας μια μέρα θα γράψει. Πλήρης ημερών ίσως πουν κάποιοι και μακάρι να ζήσουμε και μεις τόσο. Ωστόσο, η λύπη για την απώλεια πολλών ανθρώπων δεν είναι σε σχέση με την ηλικία αλλά με το κενό της απουσίας τους. Και ο Κώστας Κουνάβος έφυγε και μαζί του πήρε τα όσα ακόμα θα μπορούσε να μας πει και να γράψει για την ζωή και την ιστορία του χωριού.

Την ημέρα της κηδείας του, ξαναδιάβασα το τελευταίο του κείμενο όπου αναφερόταν στο Πάσχα του 1941 στο Βρυσοχώρι. Σκεφτόμουν ότι στα 90 του χρόνια μπορούσε να γράφει με έναν τόσο καλά δομημένο και μακροπερίοδο λόγο. Χωρίς συντακτικά και ορθογραφικά λάθη και, το σημαντικότερο, με τόσες μεστός

περιεχομένου σκέψεις και πληροφορίες.

Μπορούσε να επενδύει τα γεγονότα με την τεκμηρίωση της χρονολογίας και των προσώπων. Σ' αυτό, όπως και στα άλλα του κείμενα, η μνήμη του δεν τον εγκατέλειψε.

Οι γνώσεις του αδιαμφισβήτητες και οι αναμνήσεις του κράτησαν ζωντανό το δικό του παρελθόν αλλά και των συγχωριανών του, αφού οι αναφορές του ήταν πάντα σχετικά με όσα βίωσε στο χωριό του.

Χωρίς περιττά τερτίπια του λόγου, χωρίς εξωραϊσμούς των γεγονότων και των προσώπων έλεγε την αλήθεια. Όσα είπε και έγραψε, αυτά είναι και η ιστορία του τόπου, που δεν έχει ανάγκη από την ωραιοποίηση και τα στρογγυλέματα. Υποκλινόμαι στη μνήμη και την προσφορά δύο Δασκάλων αυτού του χωριού. Του Κώστα Κουνάβου και του Γιώργη Οικονομού. Γιατί ο Δάσκαλος και Λόγιος του τόπου σου είναι τίτλοι που κατακτιούνται με το πώς χειρίζεσαι την πένα και το μυαλό. Με το αν ο λόγος σου είναι ουσιαστική συμβολή στην ιστορία, τη λαογραφία, την ηθογραφία, την πολιτική και εν γένει κοινωνικό βίο του χωριού σου.

Θα θυμάμαι τον κ. Κώστα, εκτός των άλλων, και ως τον φιλόξενο γείτονα. «Έλα γείτονα...» έλεγε στον Τάσο, όταν ήθελε να κεράσει ένα μπουτάκι κρασί. Από κείνο το θαυμάσιο κρασί που κάθε σταγόνα έκρυβε τον κόπο στο οικοκυρεμένο αμπελιού στην Ασφάκα. Εκεί στη στροφή, ακόμα και οδηγώντας, ήθελε να ρίξει μια ματιά στα στοιχισμένα κλήματα. Για τη φιλοξενία του μου μίλησε και ο πεθερός μου, ο Γιάννης ο Ρέμος. Ήταν τότε στα χρόνια της νιότης του που από τη Δοθρά, δασικός εκείνος, πήγαινε με τα πόδια για να δει το συγχωριανό στην Ασφάκα, όπου υπηρετούσε ως δάσκαλος.

Εκεί γνώρισε και τη γυναίκα του Πόπη, που πήρε την ομορφιά της κι έφυγε βιαστικά ο μαύρος καβαλάρης. Ας βρουν παρηγοριά η Μάχη και ο Τάκης στα όσα με το δικό του τρόπο ο καθένας τους άφησαν, ώστε να μένουν ζωντανοί μέσα από τη μνήμη όλων όσων τους αγάπησαν και τους εκτίμησαν.

Μαρία Τσουήπη-Ρέμου

(Από το περιοδικό «Νέα του Βρυσοχωρίου»)

ΙΩΑΝΝΗΣ ΖΑΪΡΗΣ

Στις 15 Ιουλίου, πέθανε ο Ιωάννης Ζαΐρης και στις 17 Ιουλίου κηδεύτηκε στην Κάλυμνο στην ιδιαίτερη πατρίδα του πλήρης ημερών. Είχε δύο κόρες την Άννα εισαγγελέα και την Λίνα συμβολαιογράφο και τρία εγγόνια, ένα εγγονό από την Άννα και δύο εγγόνες από την Λίνα.

Η σύζυγός του Αγγελική.

ΙΣΤΟΡΙΚΗ ΚΑΙ ΛΑΟΓΡΑΦΙΚΗ
ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΖΑΓΟΡΙΟΥ (Ι.Λ.Ε.Ζ.)

ΨΗΦΙΣΜΑ

Το Διοικητικό Συμβούλιο της Ιστορικής και Λαογραφικής Εταιρείας Ζαγορίου (Ι.Λ.Ε.Ζ.), μόλις πληροφορήθηκε το θάνατο του

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ Δ. ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΟΥ

Μέλους για πολλά χρόνια του Διοικητικού Συμβουλίου της Ι.Λ.Ε.Ζ. και της Συντακτικής Επιτροπής του περιοδικού «Το ΖΑΓΟΡΙ μας», συνήλθε εκτάκτως και αποφάσισε ομόφωνα τα εξής:

- 1) Να παραστεί στην κηδεία του.
- 2) Να εκφράσει τα θερμά του συλλυπητήρια στους οικείους του.
- 3) Να καταθέσει στεφάνι στη σορό του.
- 4) Να δημοσιευθεί το παρόν στο περιοδικό «Το ΖΑΓΟΡΙ μας».

Ο Πρόεδρος
Βασίλειος Τζιόβας

Ο Γραμματέας
Σάββας Θεοδώρου

ΑΓΙΟΣ ΜΗΝΑΣ

Βαπτίσεις

— Η εγγονή μας **Μαρία** του αείμνηστου **Θωμά Τόζιου** και της **Βάσως** και ο **Νίκος Καρτσάκης** βάπτισαν το δεύτερο κοριτσάκι τους στην Κρήτη. Νονοί η **Μαργαρίτα** και ο **Γιώργος Τσουκάλης**. Και το όνομα αυτής **ΕΜΜΕΛΕΙΑ**.

Καλότυχη, ευτυχισμένη να είναι και να μεγαλώνει με υγεία.
Η γιαγιά **Αλεξάνδρα**
και ο παππούς
Ανδρέας Κούγκουλης.

ΑΝΩ ΠΕΔΙΝΑ

Γεννήσεις

— Η **Σοφία Καψάλη** και ο **Μάνθος Σιαφάκας** χάρισαν στην Ευδοξία τους ένα υγιέστατο αδελφάκι τη Δευτέρα 9-7-2012 στα Γιάννενα. Γερό και τυχερό το 5ο εγγονάκι του Γιάννη Σιαφάκα και της Ευδοξίας Πατιγκιώτη.

— Ο **Κων/νος Τράκης** και η **Δήμητρα Παπαβασιλείου** απόκτησαν χαριτωμένο κοριτσάκι στα Γιάννενα. Να τους ζήσει με υγεία και χαρά!...

Δέσποινα Γκερλέ-Μπίτσα

Εκλεκτοί Γάμοι

ΑΣΠΡΑΓΓΕΛΟΙ

— Η Ασπραγγελιώτισσα δασκάλα **Αριστεά Θ. Σούζου** και ο καθηγητής **Δημήτρης Αθανασίου** παντρεύτηκαν στην Αγ. Μαρίνα. Να ζήσουν ευτυχισμένοι.
Οικ. Γιώργου Δούβλη,
Δημήτρη Τόμου
Μιχ. Οικονομίδης

ΚΟΙΝΩΝΙΚΑ

Τσίκα και της **Χαρίκλειας** όσο κι αν πάλεψε με την επάρατο δεν τα κατάφερε. Την ξεκινήσαμε το απόγευμα της 19-7-12 στον Ι. Ν. Περιβλέπτου. Θερμά συλλυπητήρια στους συγγενείς της.

Δέσποινα Γκερλέ-Μπίτσα

ΑΡΙΣΤΗ

Βαπτίσεις

— Με 'να σάλτο, νήπιο ακόμα, ο δευτερότοκος γιος του **Γιώργου Γέπη** και της **Χαράς Ζαλαθρά**, εγκατέλειψε τις Βρυξέλλες και βρέθηκε στον πατρογονικό χώρο, την Αρίστη. Εκεί, στις 15/7/12, στην Κεντρική Εκκλησία Αρίστης, η νονά **Νικολέττα Ντάφλου**, επισημοποίησε με την θρησκευτική τελετή της βάπτισης, κάτι που ισχύει στη χώρα μας, το όνομα **Άγγελος**, που πήρε στις Βρυξέλλες ο νεοφώτιστος, στη γέννα του.

Πολύς ο κόσμος που παραβρέθηκε στη βάπτισή του Άγγελου κι εξεδήλωσε τη χαρά του στο χώρο του ξενοδοχείου Ζήση, όπου προσφέρθηκε γεύμα.

Θερμές ευχές στους γονείς και λοιπούς οικείους του Άγγελου, να τον χαίρονται και καμαρώνουν, πάντα γερό και προκομμένο στη ζωή του.

Στ. Συκ.

— Στις 2/9/12 και στον μεγαλόπρεπο ναό Αρχιμανδρείου, στα Γιάννενα, τελέστηκε η βάπτισή του πρωτότοκου γιου του **Ορέστη Χρ. Ζαρόπουλου** και της **Δήμητρας Γκανιάτσα**.

Πολύς ο κόσμος που παρακολούθησε την τελετή κι εκδήλωσε τη χαρά και την αγάπη του στο συμπαθές ζεύγος του νεοφώτιστου.

Δεδομένο το όνομα του μικρού, εκ των προτέρων, το επικύρωσε και η νεαρή και κομψή νονά **Αγγελική Μπίτσα**, δηλώνοντάς το ενώπιον των ιερέων: **Χρήστος**.

Έτσι, έχουμε τώρα τον παππού **Χρήστο Ζαρόπουλο** του Ορέστη, που χρόνια μένει στην Αυστραλία και δεν τον βλέπουμε και τον νεοφώτιστο εγγονό **Χρήστο Ζαρόπουλο**, τον Ορέστη, τον Αριστινό-Γιαννιώτη, που χαρήκαμε σήμερα, στη βάπτισή του και του ευχόμαστε, κάθε επιτυχία και χαρά στη ζωή του.

Προσφέρθηκε γεύμα σε εστιατόριο του μώλου όπου, εκτός των εκλεκτών εδεσμάτων, η ρομαντικότητα της λίμνης και του περιβάλλοντός της, ήταν ένα επιπλέον, εκλεκτό πιάτο.

Ευχόμαστε στους ευτυχείς γονείς, να τον χαίρονται πάντα γερό και ευτυχισμένο στη ζωή του.

Στ. Συκ.

Οικ. Αθηνάς Γέπη

Θάνατοι

— Παρά τις σύντομες προσπάθειες εκ μέρους των Ιατρών, προκειμένου να ξεπεραστεί το ατυχές πρόβλημά του, τελικά, ο **Ιωάννης Δ. Αθανασόπουλος** υπέκυψε εις το μοιραίο. Η κηδεία του έγινε στις 19/7/12, στην Αρίστη, με την παρουσία πλήθους κόσμου, ντόπιων και γειτονικών, δεδομένου ότι ο Γιάννης ήταν πολύ αγαπητός στην ντόπια και ευρύτερη κοινωνία. Ήταν αξιόπρεπος άνθρωπος, καλός νοικοκύρης, πολύ εργατικός και φιλικός με όλους τους ανθρώπους. Εκφράζουμε στους οικείους τα συλλυπητήρια μας.

Στ. Συκ.

ΒΙΤΣΑ

Βαπτίσεις

— Στις 19 Αυγούστου η βάπτιστήρα μας **Κακαγιά Ευαγγελία** και ο σύζυγός της **Κοντοβός Γιάννης** βάπτισαν το κοριτσάκι τους στον Ιερό Ναό Οσίου Δαβίδ Θεσσαλονίκης και το όνομα αυτής της γιαγιάς της **Δανάη**.

Ευχόμαστε να τους ζήσει και να την καμαρώσουν νουφούλα.

Θεόπιστος, Ναπολέων και Κατερίνα, Ουβενή Τζένη. Στους παππούδες Τάσο και Δανάη να είναι γεροί να καμαρώνουν.

Θάνατοι

— Ο 82χρονος **Μιλτιάδης** ήταν το τρίτο από τα επτά παιδιά του Δημητρίου **Νικολάου** και της Πανωραίας Ρούντα. Απεβίωσε στις 12-6-2012. Συλλυπητήρια θερμά.

ΒΡΥΣΟΧΩΡΙ

Γεννήσεις

— Η **Χρυσάνθη Κουνάθου** και ο **Γιάννης Κοσμάς** απόκτησαν πρωτότοκο υγιέστατο αγοράκι στα Γιάννενα τέλη Ιουνίου 2012. Γερό και τυχερό νάναι.

Αρραβώνες

— Ο **Αδαμάντιος Σιαμπίρης** και η εκλεκτή του **Αλίκη Πασχάλη** αρραβωνιάστηκαν τον Ιούλιο του 2012. Θερμά συγχαρητήρια και καλά στέφανα.

ΓΡΕΒΕΝΙΤΙ

Γάμοι

— Ο **Χρήστος Ανδριανόπουλος** και η **Σοφία Σιούλη** παντρεύτηκαν 2-6-2012 στην Κηφισιά Αττικής. Να ζήσουν με υγεία και ευτυχία.

Θάνατοι

— Ο γεννηθείς το 1928 **Γεώργιος Νικολέτας** του Δημητρίου και της Ασπασίας απεβίωσε τον Ιούνιο του 2012.

— Ο **Ευστάθιος** ήταν το 6ο από τα 7 παιδιά του Χρήστου **Μπίρμπου**

ΚΟΙΝΩΝΙΚΑ

τους ζήσει, να είναι πάντα γερό, τυχερό και ευλογημένο.

Οικ. Δημ. Τόμου
- Βασ. Ζινδριλή - Β.Τ.

Θάνατοι

— Πέθανε και κηδεύτηκε στο Καλπάκι, ύστερα από μακρόχρονη μάχη με την επάρατο, η Τσερβαριώτισσα **Ευφημία Ευθυμίου - Καμπίση**, σε ηλικία 68 ετών, κουριάδα της δικής μας Ρούλας.

Στο σύζυγό της, τ' αδέρφια της, τ' ανήψια της και όλους τους συγγενείς της, θερμά συλλυπητήρια.

«Το Ζαγόρι μας»

ΕΛΑΤΗ

Θάνατοι

— Ο 85χρονος συνταξιούχος ζαχαροπλάστης **Λεωνίδα Τριανταφύλλου** αναπαύτηκε για πάντα στα Γιάννενα, όπου έγινε η κηδεία του στον Ι. Ν. Περιβλέπτου την Δευτέρα 9-7-2012. Συλλυπητήρια.

Δέσποινα Γκερλέ-Μπίτσα

ΙΤΕΑ

Θάνατοι

— Έφυγε από τη ζωή ο **Χρήστος Κ. Βλάχος** σε ηλικία 86 ετών.

Θερμά συλλυπητήρια.

Βασίλης Σπύρου

ΚΑΤΩ ΠΕΔΙΝΑ

Βαπτίσεις

— Το Σάββατο 21 Ιουλίου, το ζεύγος **Ευάγγελου και Βασιλικής Γκίκα**, μέτοικοι των τελευταίων χρόνων στο χωριό μας, βάπτισαν τον πρώτο εγγονό τους (από το γιο τους). Να τους ζήσει.

Β.Τ.

— Η **Ευγενία Στάρα** και ο **Αθανάσιος Μπάκουλας** βάπτισαν το τρίτο παιδάκι τους στον Ταξιάρχη στις 17-8-2012 και το ονόμασαν **Νικόλαο**. Να ζήσει γερό και τυχερό.

Δέσποινα Γκερλέ-Μπίτσα

Θάνατοι

— Πέθανε στα μέσα του περασμένου Αυγούστου και κηδεύτηκε στην Πάτρα όπου διέμενε η Κάτω Σουδενιώτισσα **Θάλεια Οικονομίδη-Μπαμπαντάσα**, πλήρης ημερών.

Στην οικογένεια της κόρης της, κι όλους τους συγγενείς της θερμά συλλυπητήρια.

«Το Ζαγόρι μας» - Β.Τ.

ΚΑΠΕΣΟΒΟ

Θάνατοι

— Η Ζαγορίσια αρχόντισσα **Εριφύλη** ήταν το 2ο από τα τρία παιδιά του Κων/νου και της Γεωργίας **Νουτσόπουλου** και είχε γεννηθεί στο Δίλοφο στις 16-1-1936. Παντρεύτηκε τον αείμνηστο Βύρωνα **Βαρζώκα**. Η εξόδιος ακολουθία εψάλει στον Ι. Ν. Αρχιμανδρείου στα Γιάννενα, το πρωί της Τρίτης. Ανάλαφο το

Διλοφιώτικο χώμα που τη σκέπασε στις 10-7-2012. Θερμά συλλυπητήρια στα παιδιά και εγγόνια της.

Δέσποινα Γκερλέ-Μπίτσα

ΚΟΥΚΟΥΛΙ

Συγχαρητήρια

— Θερμά συγχαρητήρια στον **Γιώργο Βακάμη**, γιο του Δημήτρη και της Βαρβάρας για την επιτυχία του στο Βιολογικό Τμήμα του Παν/μίου Θεσ/νίκης.

Οι δικοί του, οι φίλοι, οι γνωστοί.

ΛΑΪΣΤΑ

Θάνατοι

— Η 85χρονη **Μαρίνα Πιπίκου** ξεκουράστηκε για πάντα στη Λάιστα τον Ιούλιο του 2012.

Δέσποινα Γκερλέ-Μπίτσα

ΜΕΣΟΒΟΥΝΙ

Γάμοι

— Η **Ελευθερία Δ. Παπαχαρίση** και ο εκλεκτός της καρδιάς της **Γεώργιος Γιούπης** από την Αθήνα παντρεύτηκαν στην Ανάβυσσο στις 28-8-2012. Να ζήσουν τα νέα ζευγάρια, να ευτυχίσουν, απογόνους και όλα του κόσμου τα καλά να αποκτήσουν.

Θάνατοι

— Η **Αφροδίτη Χρήστου Παναγόπουλου**, το γένος Νικολάου και Καλλιρρόης **Βόρλα** που είχε γεννηθεί το 1923 στο Μεσοβούνι, αναπαύτηκε για πάντα στην Αθήνα στις 4-7-2012.

Δέσποινα Γκερλέ-Μπίτσα

ΛΕΠΤΟΚΑΡΥΑ

Βαπτίσεις

— Ο **Σπύρος Στολιγκας** και η σύζυγός του **Νανά** βάπτισαν το πρωτότοκο αγοράκι τους το Σάββατο 1 Σεπτεμβρίου του 2012, στην εκκλησία της Αγ. Μαρίας στο Θησείο. Νονά του μικρού η ξαδέρφη του Σπύρου **Καίτη Κατσίκη** του έδωσε το όνομα **Γιώργος**, όνομα

του πατέρα της Νανάς. Το τραπέζι μετά τη βάπτισή, έγινε σε κέντρο στο Θησείο. Να ζήσει ο μικρός Γιώργος να είναι τυχερός στη ζωή του και να τον καμαρώνουν οι γονείς του.

Χ. Παπαδοπούλου

ΜΗΛΙΩΤΑΔΕΣ

Βαπτίσεις

— Στις 22 Ιουλίου η **Ερμιόνη** και ο **Ευθύμιος Χρ. Μπαζαλέκος** βάπτισαν το αγοράκι τους στην Ι. Μονή Δουραχάνης και τους έδωσαν το όνομα **Χρήστος**.

— Στις 27 Μαΐου η **Μαριάννα** και ο **Κων/νος Χρ. Τσικουράς** βάπτισαν στα Γιάννενα το αγοράκι τους και του χάρισαν το όνομα **Χρήστος**. Να τους ζήσει!

Γάμοι

— Στις 14 Ιουλίου τελέστηκε ο γάμος του **Μιχάλη Δ. Κροκίδη** με τη **Λουκία Θ. Τσώλη** από το Καβαλάρι. Να ζήσουν ευτυχισμένοι!

Θάνατοι

— Έφυγε από τη ζωή ο **Αναστάσιος Κ. Νικολός** σε ηλικία 87 ετών.

— Έφυγε από τη ζωή ο **Κων/νος Χρ. Τσιόλης** σε ηλικία 90 ετών. Θερμά συλλυπητήρια.

ΜΟΝΟΔΕΝΔΡΙ

Βαπτίσεις

— Ο **Φρίξος Πρίγκος** και η **Μαρίνα Νταγκίτη** βάπτισαν το δεύτερο αγοράκι τους τον Ιούνιο του 2012 και του χάρισαν δύο ονόματα **Κωνσταντίνος-Λαέρτης**.

Να τους ζήσει με υγεία και στα στεφάνια του να χαρούν.

Γάμοι

— Το φετινό καλοκαίρι στο Μονοδένδρι έγιναν δύο παραδοσιακοί γάμοι με ξεχωριστή λαμπρότητα και χάρη.

Ο πρώτος γάμος έγινε το Σάββατο στις 21 Ιουλίου του **Λευτέρη Ζαρκάδα** με την εκλεκτή της καρδιάς του στον Ιερό Ναό Αγίου Αθανασίου με τις ευχές πλθούς καλεσμένων.

ΓΑΜΟΣ ΚΑΙ ΒΑΦΤΙΣΗ

Το Σάββατο 25 Αυγούστου στο γραφικό εκκλησάκι του Αγίου Θωμά στη Λυγιά Πρεβέζης η Τσεπελοβίτισσα **Σόφη Κουμπή**, Καθηγήτρια Αγγλικής και ο εκ των συνεργατών μας στο τυπογραφείο **Γιάννης Αποστόλου**, ενώθηκαν και ενώπιον του Θεού με τα δεσμά του γάμου, δεδομένου ότι προ έτους είχε προηγηθεί ο πολιτικός γάμος στο Δημαρχείο Ιωαννίνων.

Μετά το μυστήριο του γάμου ακολούθησε η βάπτισή του πρωτότοκου γιου του ζευγαριού με νονό τον αδελφό της νύμφης κ. **Δημήτρη Κουμπή**, ο οποίος του χάρισε τα ονόματα **Ερρίκος-Ευάγγελος**.

Ακολούθησε τρικούβερο γλέντι μέχρι της Κυριακής στον πολυχώρο του «ΝΙΚΟΠΟΛΙΣ» στο Μονολίθι Πρεβέζας.

Ευχόμαστε κάθε ευτυχία στους νεόνυμφους και να τους ζήσει ο γιος. Γεράς και τυχερός.

Στους ευτυχείς γονείς των νεονύμφων, το φίλο Λευτέρη και Κατερίνα Αποστόλου και τον στρατηγό Βαγγέλη Κουμπή και Αθανασία Μοσχογιάννη, να ζήσουν τα παιδιά και ο νεοφώτιστος Ερρίκος-Ευάγγελος. Θερμές ευχές και στον νονό Δημήτρη Κουμπή και γρήγορα οι δικοί του να τον καμαρώσουν και γαμπρό.

ΚΟΙΝΩΝΙΚΑ

Ο άλλος γάμος έγινε στις 25 Αυγούστου του Γιώργου Παναγιωτόπουλου και της Κλεοπάτρας Ράπτη επίσης στον Ι. Ν. Αγ. Αθανασίου παρουσία πλήθους καλεσμένων.

Στη συνέχεια και στους δύο γάμους μετά την τέλεση του μυστηρίου ακολούθησαν δεξιώσεις στην κεντρική πλατεία του χωριού και γλέντι που κράτησε ως τις πρωινές ώρες. Ευχόμαστε στους νεογυμνούς ζωή ευτυχισμένη και με καλούς απογόνους. Στους γονείς τους να τους χαίρονται.

Σ.Θ.

Θάνατοι

Απεβίωσε στη Σουηδία η 49χρονη **Μαριάνθη Τάγκα** του Νικολάου και της Αλεξάνδρας. Συλλυπητήρια στο σύζυγό της Θωμά Ράπτη και λοιπούς συγγενείς.

ΝΕΓΑΔΕΣ

Θάνατοι

Ο πολυγραφότατος και προπονητής **Γιώργος** ήταν το πρώτο από τα τέσσερα παιδιά του Μάνθου Οικονόμου και της Βασιλικής Ζωΐδη και είχε γεννηθεί στις 12-9-1939 στο Αγρίνιο. Πάνδημη έγινε η κηδεία του στον Ι. Ν. Αγίου Νικολάου Κοπάνων Ιωαννίνων στις 13-7-2012. Συλλυπητήρια θερμά στους συγγενείς του.

ΠΑΠΙΓΚΟ

Θάνατοι

Έφυγε στις 5 Σεπτεμβρίου, ύστερα από μακρόχρονη ασθένεια, ο φίλος μας και συνεργάτης του περιοδικού «Το Ζαγόρι μας» **Κώστας Δ. Χριστοδούλου**, Δασολόγος της ΑΤΕ, σε ηλικία 81 ετών. Η κηδεία του έγινε στα Γιάννινα από τον Ιερό Ναό της Περιβλέπτου. Στη σύζυγό του, τα παιδιά του, τα εγγόνια του και σ' όλους τους συγγενείς του τα πιο θερμά και ειλικρινή συλλυπητήρια.

Το Δ.Σ. της ΙΛΕΖ

Η πολύτεκνη καλομάνα **Ελευθερία** (Χ'στοφορίνα) ήταν κόρη του Δημητρίου **Τάγκα** και της Κων/νας Θεοδώρου, χήρα του αείμνηστου Χριστόφορου **Τσουμάνη** και είχε γεννηθεί στις 4-10-1915 στο Κοτσανόπουλο Πρέβεζας. Χάρηκε παιδιά, εγγόνια, δισέγγονα. Πάνδημη έγινε η κηδεία της στον Άη Βλάση την Τετάρτη 18-7-2012. Νάχουν την ευχή της και να της πάρουν τα χρόνια οι απόγονοί της.

Ο συμπαθέστατος **Λάκης** Γκέκης που είχε γεννηθεί πριν 84 χρόνια πήγε διακοπές σε παραλία της Πρέβεζας. Άτυχη στιγμή, βάσκανη μοίρα τού 'κοψε το νήμα της ζωής του. Πάνδημη έγινε η κηδεία του στις 9-8-12 στο Πάπιγκο. Θερμά συλλυπητήρια στους συγγενείς του.

Το «Ζ»

ΣΚΑΜΝΕΛΙ

Γάμος-Βάπτιση

Στις 3 Ιουνίου στον Ι. Ν. Τριών Ιεραρχών Θεσ/νίκης ο **Μιχάλης Γεννάδιος** Τραπεζικός και η **Στέλλα Στόικου** Δικηγόρος παντρεύτηκαν και βάπτισαν το αγοράκι τους. Στο νεοφώτιστο δόθηκε το όνομα του παππού του **Δημήτρη (Τάκη) Γεννάδιου**. Να τους συνοδεύουν όλες οι ευχές και να είναι το παιδάκι τους γερό και τυχερό στη ζωή του.

Θάνατοι

Στις 5 Σεπτεμβρίου πέθανε ο συμπατριώτης μας, γνωστός στην κοινωνία των Ιωαννίνων **Μιλτιάδης Ηλ. Τσέπης** και η κηδεία του έγινε πάνδημη στον Ιερό Ναό Αρχιμανδρείου Ιωαννίνων. Στη σύζυγό του, τα παιδιά του, τα εγγόνια του και σ' όλους τους συγγενείς τα θερμά μας συλλυπητήρια.

«Το Ζαγόρι μας»

ΤΣΕΠΕΛΟΒΟ

Γεννήσεις

Η **Έφη Ν. Φερεντίνου** και ο **Νίκος** χάρισαν στο Βαγγελάκη τους μια τρισευαρισμένη αδελφούλα τη Δευτέρα 2-7-2012 στα Γιάννινα. Να ζήσει.

Θάνατοι

Ο **Κων/νος Βαγγελής** του Δημητρίου και της Ελένης είχε γεννηθεί το 1924. Πάνδημη έγινε η κηδεία του στην Ηγουμενίτσα την 1-7-2012.

Ο πολύτεκνος πατέρας καλονοικοκύρης **Δημήτριος** ήταν το δεύτερο από τα τρία αγόρια του Λάμπρου **Τσουμάνη** και της Μαρίας Βαγγελή και είχε γεννηθεί το 1928. Ο Μήτσος έφυγε από τη ζωή στις 5-7-2012. Πάνδημη έγινε η κηδεία του στην Ηγουμενίτσα.

Η συμπαθέστατη καλονοικοκυρά **Ελευθερία** η πρώτη από τις δύο κόρες του Κων/νου **Σαρακατσάνου** και της Πηνελόπης Κωνσταντινίδη αναπαύτηκε για πάντα στον Άη Θανάση Τσεπελόβου στις 11-7-2012 σε ηλικία 89 ετών.

ΠΡΟΣΦΟΡΕΣ - ΔΩΡΕΕΣ

ΚΑΠΕΣΟΒΟ

Στη μνήμη της **Εριφύλλης Βαρζώκα - Νουτσπούλου** κατατέθηκαν στην Εκκλησιαστική Επιτροπή Αγίου Νικολάου Καπεσόβου χρηματικά ποσά από τους: Βαρζώκα Αγγελική, οικογ. Χριστοδούλου Βαρζώκα, Χρήστου Ράπτη, Ηλία Ράπτη. Αιώνια της η μνήμη.

Η Εκκλ. Επιτροπή ευχαριστεί.

ΒΡΑΔΕΤΟ

Ο Περιφερειάρχης Ηπείρου κ. **Αλ. Καχριμάνης**, προσέφερε στην Εκκλησία Βραδέτου χρηματικό ποσό, στη μνήμη του **Χαρά-λαμπου Σπ. Τσουμάνη**.

Η Εκκλ. Επιτροπή ευχαριστεί

Θερμά συλλυπητήρια στις οικογένειες των εκλιπόντων.

Δέσποινα Γκερλέ-Μπίτσα

ΦΡΑΓΚΑΔΕΣ

Γάμοι

Η **Αρτεμης Στεργίου** του Κων/νίου και της Αγαθής και ο **Γεώργιος Σαλιώρας** του Δημητρίου και της Λαμπρινής τέλεσαν πολιτικό γάμο στο Δημαρχείο Ιωαννίνων στις 23 Ιουλίου 2012.

Συγχαρητήρια κι όμορφη ζωή

«Το Ζαγόρι μας»

Θάνατοι

Πέθανε στις 4 Σ/ρίου και κηδεύτηκε την επομένη στα Γιάννινα από τον Ι. Ν. Περιβλέπτου η καταγόμενη από τη Ζάκυνθο ευγενέστατη κυρία **Χρυσούλα Γιακουμέλου**, σύζυγος του Άδωνη Τσεκούρα και αγαπητή νύφη του δικού μας Γιάννη Τσεκούρα, ταμιά της ΙΛΕΖ.

Στον Άδωνη, στα παιδιά της Δημήτρη και Αχιλλέα και όλους τους συγγενείς της θερμά συλλυπητήρια.

«Το Ζαγόρι μας»

ΣΥΝΔΡΟΜΕΣ

ΕΥΡΩ 100

Κατσούπης Μιχαήλ και Ηλίας

ΕΥΡΩ 90

Μπλανάς Αρίστιπος

ΕΥΡΩ 70

Ζηκοπούλου Άρτεμης

ΕΥΡΩ 50

Πατεράκης Εμμανουήλ
Καρμπαδάκη Ελισάβετ
Παπαβασιλείου Γεώργιος
Βοκοτόπουλος Παναγιώτης
Γκόγκος Δημοσθένης
Χίτσιου Ελπίδα
Σοφianoπούλου Πολυξένη
Κοντογιώργος Βασίλης
Γενναδίου-Σπαντίδου Μαρία

ΕΥΡΩ 40

Σταθάς Δημοσθένης
Λιόγκας Θρασύβουλος
Τόσκας Οδυσσεάς
Πατεράκης Τούλης
Νιτσόπουλος Βασίλης

ΕΥΡΩ 35

Πετροπούλου Βίκυ

ΕΥΡΩ 30

Αναστασιάδης Μιχαήλ
Νανόγλου Ανδρέας
Βλαχοπούλου-Κουτρούμπα Μερóπη
Τζαβάρα Ανθούλα
Τόσκας Γεώργιος
Μαγκανόπουλος Βασίλειος
Πετράκης Σπυρίδων
Βλαχοπούλου-Αναστασίου Αλίκη
Παπαγεωργίου Βασίλειος
Καραγιαννίδου Πόπη
Κοντοδήμος Κων/νος
Τζομάκας Γεώργιος
Κουματσέλη Στέλλα
Βαζάκα Αγγελική
Βαζάκας Ιωάννης
Λάπας Κων/νος
Γκοδήμη Φρόσω

ΕΥΡΩ 20

Τσώλης Θεόδωρος
Κοντογιάννης Κων/νος

το ΖΑΓΟΡΙ μας

Ιδρυτής:

ΚΙΜΩΝ ΚΥΡΙΑΖΗΣ

ΕΤΟΣ 1978

★

ΙΔΙΟΚΤΗΤΗΣ:

ΙΣΤΟΡΙΚΗ

ΚΑΙ ΛΑΟΓΡΑΦΙΚΗ

ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΖΑΓΟΡΙΟΥ

ΕΚΔΟΤΗΣ - ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ:

ΤΖΙΟΒΑΣ ΒΑΣΙΛΗΣ

ΠΡΟΕΔΡΟΣ Ι.Λ.Ε.Ζ.

Η ΠΡΩΤΗ ΣΥΝΤΑΚΤΙΚΗ

ΕΠΙΤΡΟΠΗ

ΛΑΖΑΡΙΔΗΣ ΚΩΝ/ΝΟΣ

ΛΑΜΠΡΙΔΗΣ ΣΤΑΘΗΣ

ΝΙΚΟΛΑΪΔΗΣ ΙΩΑΝΝΗΣ

ΒΑΡΖΩΚΑΣ ΚΩΝ/ΝΟΣ

ΓΙΑΝΝΑΚΟΣ ΕΥΡΥΠΙΔΗΣ

ΤΖΙΟΒΑΣ ΦΡΙΣΟΣ

ΤΣΑΟΥΣΗΣ ΛΕΩΝΙΔΑΣ

★

ΣΥΝΤΑΣΣΕΤΑΙ

ΑΠΟ ΤΟ Δ. ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ

ΓΚΕΚΗΣ ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ

Επίτιμος Πρόεδρος

ΤΖΙΟΒΑΣ ΒΑΣΙΛΗΣ

Πρόεδρος

ΝΤΙΝΑΛΕΞΗΣ ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ

Α' Αντιπρόεδρος

ΚΥΡΙΑΖΗΣ ΚΑΛΛΥ

Β' Αντιπρόεδρος

ΘΕΟΔΩΡΟΥ ΣΑΒΒΑΣ

Γεν. Γραμματέας

ΤΣΕΚΟΥΡΑΣ ΙΩΑΝΝΗΣ

Ταμίας

ΖΑΧΑΡΗΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ

Έφορος Εκδηλώσεων

ΣΤΟΥΚΙΑΔΗΣ ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΟΣ

Μέλος

Αριστινδώνη μέλη:

ΟΙΚΟΝΟΜΙΔΟΥ - ΔΟΥΒΛΗ ΕΛΕΝΗ

ΣΥΚΙΩΤΗΣ ΣΤΑΥΡΟΣ

Εξελεγκτική Επιτροπή

ΓΑΛΑΝΟΠΟΥΛΟΣ ΣΤΕΦΑΝΟΣ

Πρόεδρος

ΚΑΨΑΛΗΣ ΦΩΚΙΩΝ

Μέλος

ΣΥΝΔΡΟΜΕΣ - ΕΙΣΦΟΡΕΣ

Περιοδικό «Το ΖΑΓΟΡΙ μας»

Σίνα 4 Ιωάννινα 454 44

και στο Μυροπωλείο

ΚΑΛΛΥ ΚΥΡΙΑΖΗΣ

Λόρδου Βύρωνος 21

Τηλ. 26510 26266

Ιωάννινα 45444

ΕΤΗΣΙΑ ΣΥΝΔΡΟΜΗ

Εσωτερικού 30 ΕΥΡΩ

Ευρώπης 40 ΕΥΡΩ

Εκτός Ευρώπης 50 \$ ΗΠΑ

ΔΙΕΚΠΕΡΑΙΩΣΗ

ΡΟΥΛΑ ΕΥΘΥΜΙΟΥ

ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΑ:

Μ. ΔΟΥΒΛΗ - Π. ΑΠΟΣΤΟΛΟΥ

28ης Οκτωβρίου 41 (Στοά Καμτέρη)

Τηλ. 26510 20544 - 26510 27845

Ιωάννινα 454 44